Poštnina plačana v gotovini.
Leto X, št. 136
Ljubljana, četrtek 13. junija 1929
Cena 2 Din

Naročnina znaša mesečno 28 Din, za inozemstvo 40 Din.
Uredništvo: Ljubljana, Kneflova ulica 5. Telefon štev. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 440.
Celje: Kocenova ul. 2. Telefon štev. 190.
Rokopisi se ne vračajo. - Oglasi po tarifu.

JUTRO

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ul. 54. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica 4. Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. Telefon št. 190.
Računi pri poštni ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praha číslo 78.180; Wien Nr. 105.241.

Ljubljana, 12. junija.

Delavska vlada v Angliji se je rodila v dokaj srečnih okoliščinah. Zadnje čase so se vršili velevazni dogodki, ki dovoljujejo nado v ugoden razvoj nekaterih perečih problemov mednarodne politike. Vse te stvari so se dogodile pred nastopom Macdonaldove vlade, brez sodelovanja angleške delavske stranke. Ta bo imela sedaj samo še prijetno nalogo, da požanje setev drugih. Tako je vsaj za prve čase preskrbljena s hvaležnim delom. Nihče, niti doma niti v inozemstvu, je ne bo oviral pri njenem trudu, dokler se ne bi načelno oddaljila od smernic, ki so obveljale v mednarodnih odnošajih pred njenim prihodom na oblast, ki so jo pričeli drugi.

Največji uspeh, ki ga bo mogla delavska vlada, izčrpati od vseh koristnih posledic, je predvsem ureditev reparacijskega vprašanja. Konferenca strokovnjakov v Parizu je končala s povoljnim sporazumom. Sicer ni nobena prizadeta stran dosegla vsega, kar je želela vendar se mora priznati, da je kompromis sprejemljiv za vse, ki jim je pri srcu mir in sprava med narodi. Stvar vlad je, da sporazum odobre ali pa ga zavržejo. Zadnja eventualnost je malo verjetna, čeprav so v nekaterih deželah, zlasti v Nemčiji, začeli skrajni desničarji sistematično kampanjo proti ratifikaciji v Parizu doseženega sporazuma. Že danes se upravičeno more pričakovati, da te spletke zgreše svoj cilj in da bo reparacijsko vprašanje likvidirano v obliki, kot jo soglasno predlagajo strokovnjaki.

Čim bo reparacijska pogodba sprejeta od vseh prizadetih vlad, pride brez odlašanja na vrsto vprašanje predčasne izpraznitve Porenja. Znano je, da ne želi francoska vlada, ki je najbolj prizadeta v renskem problemu zadržati svojih čet niti trenutka dalje v zasedenih deželah, ko dobi garancije, da bo Nemčija redno izpolnjevala svoje reparacijske dolžnosti. Zato je Briand obe vprašanji vedno vezal v celoto. Po ratifikaciji pariškega sporazuma ne bo več ovire, da se srčna in upravičena želja Nemčije izpolni. Že se napoveduje za najbližji čas konferenca, ki bo reševala podrobnosti, vezane na izpraznitev Porenja. Na to konferenco bodo, tako se zatrjuje, poklicane tudi naslednstvene države, med njimi naša kraljevina. V njen uspeh je komaj dvomiti, ker so odstranjene glavne ovire od obstoji dobra volja pri vseh prizadetih. Tako je možno, da bo že septembrsko zasedanje Društva narodov moglo pozdraviti ta veliki zgodovinski dogodek. Macdonald in zunanji minister Henderson, ki se bosta osebno udeležila tega zasedanja, bosta imela priliko skupno z drugimi veseliti se uspeha v mirovni politiki, katerega je pripravilo ne v najmanjši meri sodelovanje toliko oporekanega Chamberlaina.

Tudi v razorožitvenem vprašanju se beleži v zadnjih mesecih znaten napredek. Z nastopom predsednika Hooverja se začenja, tako kažejo mnogi znaki, Amrika živahneje zanimati za problemi miru in za potrebe Evrope. O razorožitvenem vprašanju je podal na zadnji seji predkonference v Ženevi ameriški delegat Gibson izjave, ki vzbujajo upravičeno upanje, da je možen sporazum med Ameriko in Anglijo kot temelj splošnga pakta za ureditev razmerja med pomorskimi oboroženimi silami, a priznavajo na drugi strani upravičenost francoske temeljne teze za omejitev in znižanje oboroževanja na kopnem. To popuščanje Amerike od prejšnjega intransigentnega stališča je nedvomno velik korak naprej. Želeti in tudi pričakovati je, da Macdonaldova vlada ne začne z novimi poizkusi, ki jim ni obetati uspeha, marveč ostane v koloseku, ki pelje k cilju, čeprav ta ni tako blesteč in tako blizu, kot si ga zamišljajo sanjavi idealisti.

Od Macdonalda in njegovih sodelavcev odvisi, ali bodo napori njihovih prednikov kronani z zaželjenim uspehom. Ves svet, prijatelji in sovražniki miru in sprave narodov, gledajo v London z različnimi upi in pričakovanji. Velika je odgovornost nove delavske vlade, ki bo vodila prihodnje mesece politiko Velike Britanije. Bližnja prihodnost bo pokazala, ali so imeli prav oni imperialisti in rovarji proti miru in stabilizaciji Evrope, ki so pričakovali od poraza konservativne stranke uresničenje svojih temelnih naklepov. Zgodovina razvoja angleške delavske strake izkušnje s prvo Macdonaldovo vlado pa tudi prve izjave Chamberlainovega naslednika v vodstvu zunanje politike. Hendersona takih nad ne opravičujejo.

Nemiri na otoku Curasao

Karakas, 12. junija d. Po poročilih iz otoka Curasao je vpostavljen na njem zopet mir. Odseki upornikov so pobegnili proti Venezueli, kjer so bili par ur po prestopu meje v Veladaroškem zalivu od venezuelskih čet napadeni in razoroženi.

Madžarski odgovor na demaršo Male antante

Službeni madžarski komunike – Budimpešta izziva dalje – Neugoden vtis v Beogradu

Beograd, 12. junija p. Iz Budimpešte poročajo: O demarši predstavnikov držav Male antante in o odgovoru, ki ga je dal madž. minister zun. del Walko, je izdalo ministrstvo zunanjih del naslednji komunike:

»Prvi je posetil ministra zunanjih del Walka češkoslovaški poslanik, zatem pa jugoslovenski poslanik g. Luković. Oba sta ga opozorila na govor grofa Bethlena, ki ga je imel 26 maja pri odkritju spomenika neznanemu junaku. Izjavila sta, da je napravil govor grofa Bethlena skrajno neugoden vtis na njihove vlade. Pristavila sta, da pod takimi okolnostmi ne bosta mogla več prisostvovati sličnim narodnim svečanostim. Obenem sta opozorila madžarsko vlado, da bodo vlade Male antante v primernem trenutku pokrenile vprašanje takega madžarskega postopanja.

Minister zunanjih del g. Walko je odvrnil naslednje: **»Stališče madžarske vlade v vprašanju mednarodnih pogodb je znano vsemu svetu. Madžarska vlada je mnenja, da je trianonska pogodba nepravična in da jo je treba izpremeniti. Ona stremi za tem, da se ta pogodba izpremeni mirnim potom. To stališče madžarske vlade je grof Bethlen že opetovano obrazložil v parlamentu kakor izven parlamenta.«**

Kar se tiče stališča poslanikov glede madžarskih svečanosti, je g. Walko odgovoril, da vabi madžarska vlada k važnejšim svečanostim tudi diplomatski zbor. Naravno je, da je vsakomur dano na prosto, ali se jih udeleži ali ne. Tudi madžarski poslaniki niso v gotovih primerih prisostvovali sličnim svečanostim.

Kot poslednji je bil sprejet od g. Walka rumunski poslanik g. Gregoriu. Rumunski poslanik ni izročil verbalne note kot njegova predhodnika, marveč pismeno noto, ki vsebuje ista opozorila kakor verbalne note Češkoslovaške in Jugoslavije. G. Walko je odvrnil rumunskemu poslaniku, da mu bo tudi on dal pismen odgovor.«

Vtis v Beogradu

Beograd, 12. junija p. Postopanje madžarske vlade kakor tudi odgovor, ki ga je dal madžarski minister zunanjih del Walko predstavnikom držav Male antante, sta še bolj poostrila odnošaje med Madžarsko in Malo antanto. Javnost ima vtis, da pomeni postopanje madžarske vlade provokacijo in da madžarsko insistiranje na reviziji pogodbe ne bo ostalo brez posledic.

Odgovor madžarske vlade kakor tudi službeni komunike madžarskega ministrstva zunanjih del sta dosegla le to, da so ministri Male antante podvzeli akcijo o skupnem nastopu: Domneva se, da bo došlo v najkrajšem času do skupne demarše ministrov Male antante v Parizu, Londonu in Rimu, da se bodo na ta način opozorile velesile na postopanje Madžarske in na madžarsko rovarenje proti mirovnim pogodbam. Iz raznih okoliščin se da sklepati, da ima Madžarska pri tem povsem gotov cilj. Zato prevladuje naziranje, da je treba te nakane že v kali presekati.

Končno se zatrjuje v diplomatskih krogih, da bodo države Male antante v skrajnem primeru storile korake pri Društvu narodov in ga opozorile na postopanje Madžarske, ki je v popolnem nasprotju s tendencami in cilji Društva narodov.

Kaj sodijo v diplomatskih krogih

Budimpešta, 12. junija. p. V tukajšnjih diplomatskih krogih smatrajo, da je demarša predstavnikov Male antante resen dogodek, ki bo imel še brez dvoma važne posledice. Naglaša se, da je šlo v Madžarski za prvi primer, da je bila v važnem trenotku mednarodne politike postavljena uradna zahteva po izpremembi mednarodnih mirovnih pogodb. Na drugi strani pa se pojavlja v diplomatskih krogih mnenje, da si je morala Madžarska zavarovati svoje pozicije, preden je smel Walko podati tak odgovor.

Praga, 12. junija. p. Češkoslovaški diplomatični krogi se obširno bavijo z demaršo predstavnikov držav Male antante v Budimpešti. G. Beneš bo vsekakor nadaljeval z akcijo v dosedanjem pravcu. Domneva se, da bodo o madžarskem incidentu obveščene tudi ostale zavezniške države.

V dobro poučenih krogih se zatrjuje, da bodo države Male antante storile primerne korake tudi v Parizu, Londonu in Rimu ter opozorile na vprašanje, ki nastaja z madžarskimi zahtevami po reviziji trianonke mirovne pogodbe.

Madžari so hudi na dr. Beneša

Budimpešta, 12. junija p. Vladni listi pišejo, da so bile demarše držav Male antante storjene v mnogo mirnejši obliki, kakor se je prvotno pričakovalo. Sodi se, da je treba to pomirljivo postopanje pripisati posredovanju velesil pri državah Male antante. Listi so mnenja, da je te demarše pokrenil in inspiriral češkoslovaški minister zunanjih del dr. Beneš in da stremi s tem postopanjem za tem, da prepreči nadaljevanje pogajanj med Madžarsko in Rumunijo. Vrhu tega menijo, da je dr. Benešu na potu tudi najnovejše zbližanje med Jugoslavijo in Madžarsko, ki ima svoj začetek v izjavi Jugoslavije na konferenci v Madridu, da bo ponovno imenovala svojega sodnika v mednarodno arbitražno sodišče.

V ostalem se madžarski listi tolažijo s tem, da so te demarše brez pomena in da ne bodo napravile v inozemstvu nikakega vtisa.

Rumunski tisk o pomenu demarše

Bukarešta, 12. junija. g. Rumunski tisk obširno komentira korak Male antante v Budimpešti ter obsoja izzivanja madžarskih iredentistov. Vsi listi brez izjeme strank odobravajo korak vlade ter jo pozivajo, naj napravi konec večnim madžarskim izzivanjem in poskusom kaljenja miru. »Adeverul« piše med drugim: Uradni krogi povdarjajo, da demarša nima nobene sovražne osti proti Madžarski in da se mora smatrati samo kot obrambno sredstvo proti budimpeštanskim grožnjam. Mala antanta ima na razpolago dovolj sredstev, da se bo mogla braniti proti Madžarski. V Budimpešti izročena demarša ima predvsem svrho, opozoriti velesile, zlasti novo angleško vlado na madžarsko početje, ki zavzema vedno večji obseg in bi moglo ogrožati celo evropski mir

Madžarski vohun pred Državnim sodiščem

Šofer Matija Zehir je bil zaradi poskušenega vohunstva v korist Madžarske obsojen na 3 leta ječe

Beograd, 12. junija č. Pred državnim sodiščem za zaščito države se je moral zagovarjati šofer Matija Zehir iz Subotice, ki je bil obtožen vohunstva v korist Madžarske. Zagovarjal se je s tem, da je moral svoječasno odpotovati v Segedin k svoji bolni materi. Tam so ga aretirale madžarske oblasti in mu vzele potni list. Ker so ga maltretirali, je navidezno pristal, da bo vohunil v naši državi za madžarske oblasti. Nato so ga izpustili ter se je vrnil v našo državo. V Novem Sadu pa ga je ovadil Madžar Draskovics, natakar v hotelu »Solun«, češ da je on (Zehir) zahteval od njega naj zbira podatke o stanju letalskih lop na novosadskem letališču, o konstrukciji in kapaciteti naših letal, o številu vojaštva na letališču in da naj poskrbi tudi dokumente o mobilizacijskem načrtu. Za vsako informacijo je obljubil Draškoviću po 2000 Din, osebi, ki bi preskrbela dokumente pa 20.000 Din. Draškovics je pristal na ponudbo in sprejel od Zehirja tudi predujem 100 Din, nato pa je šel k policiji in ga prijavil. V razpravi je predsednik senata dr. Dušan Popović pripomnil k izpovedbam Zehirja: »Obadva sta Madžara in čeprav sta se šele nedavno spoznala, je vprašanje, zakaj naj bi vas Draskovics obtožil?« Zehirjev zagovornik odvetnik Friderik Pops je dokazoval, da Zehir vohunstva ni zakrivil, čeprav bi ga morda skušal izvršiti. Ker pa se je sodišče prepričalo, da je skušal vohuniti in ker se po zakonu o zaščiti države kaznujejo vsa pripravljalna dela za izvršivanje vohunstva, je bil Matija Zehir obsojen na tri leta ječe.

Občinske takse

Beograd, 12. junija p. Kralj je na predlog finančnega ministra dr. Švrljuge podpisal zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o državnih trošarinah, taksah in pristojbinah od 27. junija 1921. Novi zakon se glasi:

V čl. 24. zakona o državnih trošarinah, taksah in pristojbinah se v prvem stavku črtajo besede: »po mestih in trgih« na koncu stavka istega člena se pristavljajo besede: »in njegova rešitev o tem je izvršena.«

S to zakonsko novelo se razširja dosedanje pooblastilo finančnega ministra glede dovoljevanja višjih občinskih taks, nego so predvidene v taksnem zakonu. Doslej je smel dovoljevati občinske takse preko taksnega zakona samo »mestom in trgom«. Odslej odpade ta omejitev in bo finančni minister lahko privolil v višje občinske takse občinam, v katerih bo tako povišanje nujno potrebno in utemeljeno.

Zaroka waleškega princa

London, 12. junija d. V krogih angleške visoke družbe se širijo vesti, da je v kratkem pričakovati zaroke med waleškim princem in švedsko princesinjo Ingrid.

Sprememba statuta haaškega razsodišča

Društvo narodov zgradi lastno brezžično oddajno postajo v Ženevi – Vsa poročila o manjšinskih razpravah madridskega zasedanja sveta D. N. bodo predložena jesenski skupščini Društva narodov

Madrid, 12. junija s. Po otvoritvi današnje seje Sveta D. N. je bilo brez debate odobreno poročilo poljskega člana Sveta o vprašanju ustanovitve brezžične postaje, ki bo zagotovilo Društvu narodov v vojnem času neodvisnost njegovih zvez. Dalje so ugotovili pri razpravi v poročilu o nemško poljskih pogajanjih v Parizu, da so bili na njih doseženi znatni uspehi kar pomenja veliko razbremenitev Sveta Društva narodov. Na podlagi tega dogovra pridejo pred Svet D. N. samo še zadeve, ki jih lokalne instance ne bodo mogle rešiti. V nadaljnem poteku razprav je bilo rešeno za ustavo D. N. zelo važno vprašanje revizije haaškega statuta in to brez debate. Na predlog italijanskega člana Sveta D. N. je bilo namreč sprejeto, da se bo pri prihodnjem zborovanju Društva narodov, vršila tudi konferenca onih držav, ki so udeležene pri haaškem statutu; Na tej konferenci bodo nato končnoveljavno odobreni revizijski predlogi pravnega komiteja. Glede vprašanja pristopa Zedinjenih držav k haaškemu razsodišču je bilo sklenjeno odgovoriti na noto Kellogga od februarja meseca sočasno s poročilom poročila pravnega komiteja in pozdraviti pristop Zedinjenih držav k tej važni instituciji. Predlagane izpremembe statuta, ki se tičejo predvsem vprašanja pravnih mnenj haaškega razsodišča bodo predložena v odobritev prihodnjemu zborovanju Društva narodov. Pri zaključku seje je bil sprejet še predlog, da se predlože vsa poročila za razprave v madridskem zasedanju plenumu Društva narodov v nadaljno razpravljanje. Temu poročilu bodo priložene tudi vse izjave politikov in stenografski zapisniki madridskih sej Sveta Društva narodov, na katerih se je razpravljalo v manjšinskem vprašanju. Prihodnja seja Sveta bo jutri dopoldne

Banket na jugoslovenskem poslaništvu

Madrid, 12. junija d. Jugoslovenski poslanik v Madridu I. Janković je priredil slavnosten banket v čast jugoslovenske delegacije na zasedanju sveta Društva narodov. Banketa so se udeležili tudi člani rumunske, češke in francoske delegacije.

Važne naloge reparacijske banke

Reparacijska banka je najboljše sredstvo za rešitev povojnih gospodarskih vprašanj — Udeležba ameriških finančnih zavodov

Newyork, 12. junija r. Kakor poročajo listi, je v ponedeljek predsednik ameriške delegacije za reparacijsko konferenco Morgan, ki se je vrnil iz Pariza, izjavil, da predstavlja reparacijska banka znatno sredstvo za osiguranje svetovnega miru in da je njeno osnovanje edino sredstvo, ki ga je mogla priporočiti konferenca strokovnjakov za končno rešitev mednarodnih gospodarskih problemov, nastalih kot posledica svetovne vojne. Morgan pa je v razgovoru odklonil vsako izjavo o načrtih reparacijske banke in je samo pristavil, da bo določen njen točni program meseca julija.

V newyorških bančnih krogih se splošno poudarja pomen reparacijske banke. Izgleda, da je ameriški finančni svet prepričan o uspehu mednarodne reparacijske banke. Izraža pa ponovno obžalovanje, ker ne bodo udeležene ameriške banke neposredno pri tem novem zavodu. Izraža pa se tudi upanje, da bo končno vendarle došlo do take udeležbe, ker bodo zvezne rezervne banke skoro prisiljene stopiti v zvezo z reparacijsko banko. Tu pričakujejo močno povpraševanje po delnicah reparacijske banke, čeprav smatrajo, da ne bo banka takoj izkazala posebnih dobičkov.

V finančnih krogih se v precejšnji meri pojavlja mnenje, da bodo reparacijski boni predstavljali v bistvu od nemške vlade jamčene železniške bone, kar bi odgovarjalo predlogom, ki so se že v zadnjih letih obravnavali.

Ameriški senat proti Hooverju

Velike težave predsednika Hooverja z novim ameriškim farmerskim zakonom

Newyork, 12. junija s. Komaj četrt leta po prevzemu predsedništva Zedinjenih držav je predsednik Hoover že prisiljen apelirati na javnost. Predmet spora je poljedelski zakon. Reprezentančna zbornica je sprejela zakon, ki odreja ustanovitev zveznega farmerskega urada, kateremu je stavljenih za poljedelske kredite na razpolago 500 milijonov dolarjev. Senat je temu zakonu dodal člen, ki predvideva eksportne premije za najvažnejše agrarne produkte. Hooverju je uspelo doseči na konferenci obeh zbornic črtanje teh eksportnih premij. Senat pa je s 46 proti 43 glasovom sklenil, da morajo ostati eksportne premije. Takoj, ko se je zvedelo za izid tega glasovanja, je Hoover izjavil novinarjem, da to glasovanje v senatu ograža uvedbo celega zakona in da bo proti temu vložil svoj veto.

Podpis grško-ruske trgovinske pogodbe

Atene, 12. jun. g. Po dolgoletnih pogajanjih med Grčijo in sovjetsko Rusijo je bila sklenjena nova trgovinska pogodba med obema državama, ki je bila danes v Atenah podpisana od grškega zunanjega ministra Argiropulosa in ruskega odpravnika poslov Usinova. Obe državi sta si priznali pravico največje ugodnosti. Pogodba vsebuje tudi določbe o prostih luksh in gotovih posebnih vprašanjih. Ruski trgovinski misiji v Grčiji je priznana eksteritorijalnost in dovoljeno, da v Pireju in v Solunu ustanovi ekspozituri. Vsi trgovski sklepi so podvrženi grškemu pravosodstvu. Ratifikacijske listine bodo izmenjane v Moskvi.

Finančni položaj Rumunije

Bukarešta, 12. junija g. V ministrskem svetu je finančni minister Popović poročal o finančnem položaju države. Gre pred vsem za vprašanje ravnotežja sedanjega proračuna, osobito za ukrepe glede štednje. Ministrski predsednik je izjavil, da je vsako zvišanje davkov in znižanje izdatkov brez haska, ako ne bi prineslo občutljivo izpremembo sedanjega položaja.

Mednarodni kongres dela

Ženeva, 12. jun. d. Na zasedanju mednarodnega kongresa dela, je izjavil angleški zastopnik, da bo podvzela angleška vlada v kratkem pri vseh vladah, ki še niso ratificirale washingtonskega dogovora o osemurnem delavniku, potrebne korake da to ratifikacijo čimpreje izvrše. Za njim je govorila švedska delegatinja gdč. Hesellgreen o potrebi izpopolnitve zakonodaje o zaščiti žen — delavk. Na popoldanski seji je belgijski delegat, Meertens ostro grajal postopanje proračunske komisije Društva narodov, ki štedi samo pri izdatkih za Mednarodni urad dela in s tem onemogočuje izvedbo mnogih že davno sprejetih sklepov. Zaključni govor je imel predsednik fašističnih kmetskih zvez, ki je opozarjal na velike uspehe fašistične socijalne zakonodaje, ki je že skoro povsem onemogočila spore med delodajalci in delojemalci.

Švedski prekooceanski polet

Rejkjavik, 12. junija s. Švedsko prekooceansko letalo »Sverige« je danes ob 8.41 ponovno startalo k poletu v Greenlandijo.

Akcija madžarskih komunistov

Budimpešta, 12. junija. s. Policijska direkcija je izsledila novo komunistično organizacijo. Vodja tega gibanja je madžarski komunist Ferdinand Weisz, član Moskovskega madžarskega kluba, v katerem vzgajajo za Madžarsko določene komunistične agitatorje. Weisz je za časa sovjetske vlade v Budimpešti igral veliko vlogo. Po padcu Bele Kuna je bil aretiran. Kasneje so ga izročili Rusiji v zameno za madžarske vojne ujetnike. 20. aprila t. l. je prispel preko Berlina v Budimpešto, kjer je takoj pričel z organizacijo komunističnih celic med madžarskim delavstvom. Včeraj popoldne je bil skupno z dvema delavcema in eno delavko aretiran na ulici. V stanovanjih aretiranih so našli zelo mnogo obtežilnega materijala.

Odločni mehiški visokošolci

Mexico, 12. jun. d. V mestu Mexico je zasedlo okoli 2000 dijakov univerzitetna poslopja ter izjavilo, da le teh ne zapuste popreje, dokler ne poda ostavke sedanji rektor. Dijaki imajo v zasedenem poslopju zaprtih celo vrsto vseučiliških profesorjev in docentov, ki jih ne mislijo izpustiti, dokler ne bo sprejeta njihova zahteva.

Novi bančni zakon v Franciji

Pariz, 12. jun. d. Na današnji seji francoske zbornice je bil sprejet prvi člen novega zakona o bankah, ki določa da ne sme otvoriti noben inozemec v Franciji banke, niti biti v bančni službi. Dalje ne sme postati ravnatelj banke, kdor je bil kaznovan zaradi zločinov ali pa če je že bil v stečaju.

Egiptski kralj Fuad v Berlinu

Berlin, 12. junija d. Včeraj zvečer je priredil nemški državni kancler Müller slavnosten banket egiptskemu kralju Fuadu, ki se ga je udeležila celokupna nemška vlada in ves v Berlinu se nahajajoči diplomatski zbor. Mnogo pozornosti je vzbudil v Berlinu nakup dragocenega 900 delnega namiznega servisa, ki ga je poklonila egiptska vlada kralju Fuadu. Kralj Fuad bo ostal v Berlinu do konca tedna, nato pa odpotuje za par dni na znani grad grofa Armina v Muskavu.

Samoupravna posojila so oproščena vseh državnih taks in davkov

Oprostitev velja od 1. januarja 1929 dalje in se nanaša na vsa domača in inozemska posojila občin, srezov in oblastnih samouprav

Beograd, 12. junija. č. Kralj je na predlog finančnega ministra in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta podpisal zakon o odobritvi zaključnih računov državnih dohodkov in izdatkov v proračunskih letih 1924-25, 1925-1926 in 1926-27. V teh zakonih se navajajo redni in izredni dohodki ter izdatki z ostanki kot suficiti, ki se po čl. 40. zakona o državnem računovodstvu vpišejo v dobro državne gotovine.

Nadalje je kralj podpisal zakon o oprostitvi posojil samoupravnih korporacij in državnih dajatev. Zakon se glasi.

Čl. 1 .Oproščajo se od plačila taks in davkov vsa posojila, ki jih najemajo v inozemstvu ali v državi sami samoupravna telesa (občine, srezi in oblasti) v svoji pristojnosti za javne svrhe

Čl. 2. Ta zakon stopi v veljavo, ko se objavi v »Službenih Novinah«, obvezno moč pa ima od 1. januarja 1929

Določitev čistega katastrskega dohodka za odmero zemljarrine v Sloveniji

Količniki so za Slovenijo 18, 20 in 30 — Skupni čisti katastrski dohodek za Slovenijo je proračunan na 255,987.452 Din — Od tega bo znašala zemljarina 12 odstotkov osnovnega in 2 do 14 odstotkov dopolnilnega davka

Z novim davčnim zakonom so bili za vso državo uvedeni enotni davki. Glede zemljiškega davka je od vsega začetka obstojala glavna težkoča v tem, da ni bilo mogoče najti enotne davčne osnove. Dobršen del države je plačeval zemljiški davek na podlagi čistega katastrskega dohodka, drugi del od katastrske vrednosti zemljišča, tretji pa od kultur in lege zemljišča.

Zakonodajalec se je končno odločil za to, da osvoji kot osnovo zemljiškega davka katastrski čisti dohodek, ki se naj določi po enotnih načelih in vidikih.

Tam, kjer je že obstojal čisti katastrski dohodek, kakor n. pr. v Sloveniji, ga je bilo treba na novo odmeriti, da se doseže izenačenje. Pri tem so služile za osnovo cene poljedelskih proizvodov in izdatki med 1. julijem 1925 in 30. junijem 1926 in srednji letni dohodek v letih 1921. do 1926.

Komisija, ki je prevzela to delo, je določila za Slovenijo naslednje količnike:

Količnik 18: Celje I/2., Celje II/2. Slovenjgradec, Velikovec I, Wolfsberg I, II.

Količnik 20: Radovljica I, II, III, Kranj I, II, III, Ljubljana mesto, Ljubljana okolica, Kamnik, Logatec, Kočevje, Črnomelj Novo mesto I, II, Litija I, II, Brežice I, II, Krško I, II, Ptuj I, II, Radgona, Ljutomer, Maribor I, II, Celje I/1, Celje II/1, Lipnica, Velikovec III.

Količnik 30: Murska Sobota I., II., Dolnja Lendava I., II., III.

Katastrski čisti dohodek je proračunan na podlagi teh količnikov za vso Slovenijo 255,987.452 Din.

S tem so bile tudi v Sloveniji popravljene mnoge dosedanje krivice. Tako je v goratem srezu Wolfsberg (Labudska dolina) znašal čisti katastrski dohodek za njivo I. razreda 37 Din, v mnogo plodovitejšem Prekmurju, ki je spadalo pod Madžarsko, pa 22 Din. V dveh sosednjih srezih, ki ju je ločila Mura, je znašal čisti katastrski dohodek za isto njivo I. razreda enkrat 19, drugič 22 Din.

Stari čisti katastrski dohodek je bil določen še pod Avstijo. Tu so se mnogokrat uveljavili vplivi veleposestnikov, tako da je na primer katastrski čisti dohodek v goratih srezih bil neprimerno višji kakor pa v plodovitih banatskih ali sremskih, kjer so se nahajala madžarska veleposestva.

Na enak način, kakor v Sloveniji, je postopala komisija za določitev čistega katastrskega dohodka še v Dalmaciji, Hrvatski in Slavoniji ter v Vojvodini. Ugotoviti je treba, da ima najmanjše količnike Slovenija (18), kar je z ozirom na njen gorati značaj tudi povsem na mestu. Dalmacija ima količnike 20, 24 in 28. Vojvodina 22, 27, 32 in 34, Hrvatska in Slavonija 22, 24, 25, 26, 27, 29 in 30.

Na podlagi teh količnikov bo znašal skupni čisti katastrski dohodek za Hrvatsko s Sremom 1.171.200.866 Din, za Vojvodino 1.720.081.952 Din in za Dalmacijo 65.740.964 Din, za Slovenijo pa 255.987.452 Din. Od teh vsot bo znašala zemljarina 12 odstotkov osnovnega davka in 2 do 14 odstotkov dopolnilnega davka.

Sovjetski poraz v Aziji

Katastrofalni poraz afganskega kralja Amanulaha se tolmači soglasno kot poraz sovjetske Rusije in zmaga samozvanca, a kljub temu dejanjskega kralja Habibolaha kot zmaga velikobritanske politike.

Taka interpretacija se vsiljuje sama od sebe. Afganistan je bil že od nekdaj jabolko spora med Rusijo in Anglijo, ali boljše, je bil oni preiskusni objekt, na katerem sta si ruska in ekspanzivna moč merili sile. Afganistan meji na ozemlje obeh držav; do njegovih severnih meja se je razširila Rusija, a na jugovzhodu odtod leži najbogatejša in največja angleška kolonijalna domena, — Indija. Še več, tod je ono mesto, kjer se zdi, da bi bilo najlažje iz ruske sfere prodreti v angleško. Take so bile vsaj ruske težnje nekdaj v carski dobi in tak je bil strah gospodarjev velikobritanskega imperija, ki so se obdali radi tega z močnimi trdnjavami na afganistanski meji. Prav radi tega pa je mogel Afganistan ohraniti samostojno eksistenco, zakaj soseda ga nista hotela privoščiti drug drugemu, boječ se, da bi se s tem vpadna možnost izdatno povečala. Zato pa sta se v deželi borila angleški in ruski vpliv za premoč.

Trdi se, da se tudi v sovjetski dobi stvar ni bistveno predrugačila, samo da je ruska politika sedaj dobila drugačne oblike, pred vsem pa drugačna bojna sredstva. Poskus, vzbuditi socijalno in nacijonalno samozavest azijskih ljudstev in jih na ta način mobilizirati proti kapitalističnim evropskim državam, je kaj kmalu dobil izrazito protiangleško ost in obtičal v nji. Ne more pa se reči, da bi dosezala sovjetska antiangleška propaganda pozitivnih uspehov, das ne gre zanikati, da povzroča Londonu precej neprijetnosti in brige. V Afganistanu je, tako se trdi, z zmago Habibulaha utrjen zopet angleški vpliv. Tudi ako je res tako, — za dolgo te odločitve pač ne veljajo; v državah, kot je Afganistan, se situacije menjavajo zelo naglo.

Drug, še občutnejši poraz, je sovjetska politika doživela na Kitajskem. Po visoko postavljenem pričakovanju v dobi kantonskih zmag je nastopil obrat, ki je bil tako nenaden in tako popoln, da je celo sovjetskemu vodstvu povzročil notranje spore. Iz kantonske armade in politike so nacijonalisti izločili vse, kar je izpovedovalo komunizem. Odtlej se je protiangleška ost nacijonalistične kitajske politike krhala vidoma in danes se že piše o angleško-kitajskem zbližanju.

Pa tudi ta poraz ni še dosegel viška. Te dni so se dovolile kitajske oblasti proti ruskemu konzulatu v Harbinu tak nastop, kakor ni običajen niti proti mednarodno najbrezpomembnejši državi. Na ruski protest je Kitajska odgovorila z novo grobostjo, češ, da je v konzulatu iskala aktov o kompromitujočih zvezah generala Fengjuksianga. Prekinjenje diplomatskih odnošajev, ki se je, kakor se vidi, neutemeljeno demantiralo, se je izvršilo z veliko naglico, tako da se zdi, kakor da je bilo sploh v kitajskem programu.

Stvar še ni dovolj pojasnjena. Podoba pa je, da je iskati ozadje aferi v novi državljanski vojni med Čangkaišekom in Fengjuksiangom, to je med centrumom in opozicijonalnim krilom stranke kuomimtang. Fengjuksiang je že več let, to je odkar igra samostojno politično vlogo, v zvezi s sovjetsko Rusijo. Bil je dalje časa sam v Moskvi in trdovratno se je trdilo, da je tamkaj dobil sredstva, da je oborožil in reorganiziral svojo armado. Ko je v dobi zmagovitega kantonskega prodiranja proti severu posegel v borbo zoper Čangtsolina, je mnogo pripomogel k zmagi. Ni se pa nikdar popolnoma strnil s Kuomintangom, ohranil je i vojaško svojo armado in politično svojo frakcijo in tudi s sovjeti je ostal v dobrih zvezah. Gotovo je tudi to izdatno pripomoglo k izbruhu nove državljanske vojne, saj je Čangkaišek znan kot srdit nasprotnik boljševizma.

S prekinjenjem diplomatskih odnošajev s Kino je sovjetska stvar tudi v tej državi izgubila igro; poraz bi se ji mogel popraviti vsaj delno le, če bi Fengjuhsiang v novi državljanski vojni ostal zmagovalec, kar pa je malo verjetno.

V vseh področjih Azije, kjer je boljševizem po popolnem neuspehu v izvenruski Evropi iskal tal za svojo svetovno revolucijo, mora Moskva notirati svoj poraz. Edino upanje je še Indija, toda tudi tu sloni na silno problematičnih osnovah.

Silne nevihte v Španiji

Madrid, 12. junija. a. Danes so divjali po vsej Španiji siloviti viharji in nevihte V mnogih krajih je padala tudi kot oreh debela toča, ki je napravila veliko škodo na nasadih Med neprestanimi nalivi so udarjale v presledkih strele, ki so ubile po dosedanjih poročilih 15 oseb. Pri Coscuriti je zagrabil vihar neki privezani zrakoplov španske vojske, na katerem so bili častniki in ga tiral nad 100 km daleč ter ga končno vrgel na pobočje neke gore, kjer se je raztrgal. Vsi štirje častniki so težko ranjeni in je le malo upanja, da okrevajo.

Katastrofalne nevihte na Sedmograškem

Kolož, 12. junija g. Nad mestom in okolico je divjala strašna nevihta, ki je zahtevala tudi človeške žrtve. Električne napeljave in železniški promet so prekinjeni. V sedmograških vaseh se je zrušilo mnogo hiš. Število mrtvih še ni znano, vendar pa bo najbrže zelo veliko. Pogrešajo mnogo kmetov.

Tropična vročina v Italiji

Rim, 12. junija. g. V Italiji je nastala tropična vročina. V Napolju je bilo 36 stopinj v senci. Nad Brescijo in okolico je divjala nevihta s točo, ki je napravila na kulturah veliko škodo. Zaradi vročine je nastopilo v mnogih krajih že pomanjkanje vode in preti opasnost razširitve legarja.

Patrijarh Dimitrije nevarno zbolel

Beograd, 12. junija č. **Patrijarh Dimitrije je težko obolel in je bil v minuli noči operiran. Njegovo zdravstveno stanje je zelo resno in je bil o bolezni patrijarha obveščen tudi dvor, vsem pravoslavnim cerkvam pa je bilo odrejeno, naj molijo za svojega vrhovnega cerkvenega poglavarja.**

Pogajanja za direktne železniške tarife z Grčijo

Beograd, 12. junija c. Danes so se v ministrstvu prometa pričela pogajanja med našimi in grškimi delegati za direktne železniške tarife. Uvedba teh direktnih tarif bo olajšala in poglobila obojestranske trgovinske zveze. Z direktnimi železniškimi tarifami bo pospešen in pocenjen promet med obema državama. Grška delegacija obstoja iz inž. Menicinosa, načelnika grške direkcije železnic, Kameropulosa, Sakelaridesa in Teodoridesa. Jugoslovensko delegacijo tvorijo inspektorji direkcije in državnih železnic Josip Cugmus, Manfreda, Mikič, Podbregar, Tasovič in Veljak. Direktne železniške tarife ima naša država že z Avstrijo, Italijo in Madžarsko. Grčija bo sklenila z našo državo prvo direktno železniško tarifo.

Odgoditev plačila drž. trošarine na alkoholne pijače

Beograd, 12. junija č. Generalna direkcija davkov je na prošnjo posameznih prodajalcev alkoholnih pijač na veliko in malo pristala na delno odgoditev plačila državne trošarine na alkoholne pijače. Ta odgoditev je odobrena v tej obliki, da se ima državna trošarina plačati v obrokih in sicer v prvih štirih mesecih po 10% v nadaljnih štirih mesecih pa po 15% na mesec od predpisane državne trošarine. Generalna direkcija davkov je odobrila to delno odgoditev vsem, ki so se nanjo obrnili s tozadevnimi prošnjami.

Zaključek italijansko-jugoslovenske železniške konference

Ljubljana, 12. junija

Danes pozno zvečer je bila pri ljubljanski železniški direkciji končana italijansko-jugoslovenska železniška konferenca s podpisom protokola o sporazumu glede likvidacije medsebojnih računov, ki se nanašajo na ves železniški promet na progah Rakek-Postojna, Bohinjska Bistrica-Podbrdo ter Kranjska gora-Rateče. Računi znašajo okroglo vsoto 40 milijonov dinarjev. Konferenca je trajala teden dni. Likvidacija medsebojnih terjatev, odnosno dolgov obsega dobo od l. 1919., ko je bil otvorjen železniški promet med Jugoslavijo in Italijo, pa do konca decembra 1928. V tem pogledu sta se vršili l. 1923. in l. 1926. v Trstu že dve konferenci, ki sta ostali brez pozitivnega in povoljnega uspeha. Po dolgih in živahnih razpravah, ki so trajale 6 dni dopoldne in popoldne, je ljubljanska konferenca dovedla do popolnega sporazuma v vseh spornih finančnih vprašanjih. Načrt sporazuma, ki ga vsebuje zelo obširen protokol, imata končnoveljavno potrditi in odobriti obe interesirani železniški upravi v Beogradu in Rimu.

Kakor znano, se imajo zgraditi v smislu pogodbe, sklenjene l. 1924. med Italijo in Jugoslavijo, skupne obmejne železniške postaje na Rakeku, v Bohinjski Bistrici in Kranjski gori. Te skupne postaje, ki bi omogočale hitrejšo železniško, carinsko in policijskovarnostno službo, še niso zgrajene ter obstoja sedaj poseben sistem obmejnih postaj, ki povzroča obema upravama gotove izdatke na breme druge. To stanje bo pač trajalo dotlej, dokler se skupne obmejne postaje ne zgrade.

Konferenci je predsedoval pomočnik železniškega direktorja inž. Makso Klodič, ki je vodil pogajanja in razprave z vso objektivnostjo. Italijanski generalni konzul Rainaldi je v ponedeljek priredil na čast obema delegacijama banket, snoči pa je priredilo prometno ministrstvo gostom banket v »Unionu«. Danes opoldne je bilo v restavraciji »Zvezda« skupno kosilo. Člani italijanske delegacije so prisostvovali pred dnevi tudi operni predstavi Kogojevih »Črnih mask«. Gledališka uprava jim je dala več lož na razpolago.

Prestolnica Slovenije Ljubljana z okolico je napravila na italijanske delegate najboljši vtis ter so jo nekateri primerjali s Salzburgom. Del italijanske delegacije je nocoj odpotoval v domovino, drugi del bo odpotoval jutri.

Novi živinski potni listi

Beograd, 12. junija č. Generalni inspektorat finančnega ministrstva obvešča, da bodo z 20. junijem t. l. dani v promet novi živinski potni listi po 1.10 Din oziroma 0.60 Din. Novi potni listi so enaki dosedanjim ki pa so imeli besedilo tiska v črni barvi, dočim bodo novi potni listi po 1.10 Din imeli besedilo in znamko v vijoličasti barvi, potni listi po 0.60 Din pa v modri barvi. Dosedanji potni listi bodo ostali v prometu, dokler se ne bodo porabili.

Skrivnost trupla brez glave in nog deloma pojasnjena

Beograd, 12. junija. p. Šef beograjske tehnične policije Andonović, ki je snoči odpotoval v Kraljevo, da preišče zagoneten omot s človeško glavo in odsekanimi nogami, ki so ga našli kmetje na obali reke Morave, ugotovil, da gre za glavo in noge nedavno na niški postaji najdenega razmesarjenega trupla neznane osebe. Policija upa, da se ji bo sedaj posrečilo dognati identiteto umorjene osebe, kar bo v veliki meri pripomoglo k razjasnitvi tega zagonetnega umora.

Otroška ekskurzija v Italijo

Sušak, 12 junija n. Dne 28 t. m. odpotuje preko Metkovića skupina otrok iz sarajevske italijanske šole, 67 po številu, s tremi učitelji v Sušak od tu pa v Italijo, kjer bodo ostali tri mesece

Naši na Koroškem

Celovec, v začetku junija

Skoraj bi se mislilo, da je naše narodno-politično snovanje in delovanje v zadnjem času nekam zaspalo, ker ni nič čuti o kakih političnih zborovanjih in podobnih prireditvah. Vendar pa ni tako, kajti pravkar se pripravlja zbor, ki je bil za nas koroške Slovence vedno največje važnosti, ker se je na njem podajal letni obračun o vsevkupnem našem narodnem delu in so se prav tako na njem začrtale smernice za naše bodoče delovanje. Za četrtek, 13. t. m., ob 10. dopoldne sklicuje »Politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem« svoj redni letni občni zbor v svojih društvenih prostorih v Celovcu. Dnevni red napoveduje poročilo načelstva, poročilo o stanju vprašanja kulturne avtonomije, volitev novega odbora, določitev članarine za leto 1929., predloge članov in slučajnosti. Določenega dne se zbere v Celovcu gotovo vse, kar v resnici misli, čuti in deluje za našo narodno stvar, in smo prepričani, da bodo možje, ki so vzeli nase težko, odgovorno in z nelahkimi žrtvami zvezano nalogo, da vodijo naše celokupno narodno delo, podali na tem občnem zboru obračun, ki sicer gotovo ne bo zadovoljiv v vsakem pogledu, ker v danih razmerah ne more biti tak kljub vsem naporom, ki pa bo vendarle pokazal, da živimo, da se živo gibljemo in storimo vse, kar je v naših močeh, da bi dosegli svoje pravice, na drugi strani pa take načrte za bodočnost, da se bomo po njih čim najbolj približali svojemu cilju. V tem pogledu bosta gotovo zelo važni poročili ki sta postavljeni na čelo dnevnega reda, zlasti pa poročilo o stanju vprašanja kulturne avtonomije.

V tem pogledu si moramo ravno iz zadnjih časov zabeležiti nov nemškonacijonalen udarec po naših pravicah. Začelo je namreč novo rovanje proti slovenskemu pouku v šoli, a vrgli so se tokrat na verouk. Tako je okrajna šolska oblast za celovško okolico izrekla »željo«, naj bi se verouk od tretjega razreda dalje poučeval v nemškem jeziku. Ker je itak ves ostali pouk nemški, naj bi se tako slovenskim šolskim otrokom odvzela celo možnost, da bi se učili verouka v svojem materinem jeziku. Kdo je sprožil ta novi naskok na naše jezikovne pravice, ni prav jasno. Mislimo pa, da se ne bomo motili, če se nam zdi, da izhaja iz dejstva, da je na področju okrajnega glavarstva za celovško okolico že na mnogih župnijah, ki so še pred kratkim imele slovenske ali pa vsaj slovenski govereče svečenike, danes ponemčena že tudi cerkev in bi se marsikateri tak ponemčevalec v duhovniški obleki rad odkrižal slovenskega pouka verouka ne samo od tretjega razreda ljudske šole dalje, temveč že od vsega početka. Da so take »želje« zelo dobrodošle »landbundlerskim« in ostalim nemško-nacijonalnim priganjačem v Celovcu, pa je umljivo samo po sebi. Bratci, ki se drugače koljejo med seboj, so pač vedno edini, kjer gre za to, da se udari po naših narodnih pravicah.

Za potovanje v inozemstvo nam oblasti ne delajo sitnosti, toda mučno pa je le, da je treba vseh mogočih listin in dokazil, preden se dobi potni list. Tako je predložiti okrajnemu glavarstvu, v Celovcu pa zveznemu policijskemu komisarijatu, domovnico ali druge listine, ki nepobitno dokazujejo avstrijsko državljanstvo, rojstni list, poročni list, dve dobri sliki, potrdilo o bivanju in dokaz o istovetnosti. Potni listi iz leta 1922. niso več veljavni in se morajo, če se hoče dobiti nov potni list, predložiti pristojnemu glavarstvu obenem s potrdilom o bivanju. Vse to je treba storiti osebno, ker se morajo slike in potni list podpisati vpričo uradnika. Za otroke do 15 let ni treba posebnega potnega lista, temveč se vpišejo v potni list staršev, za moža in ženo pa je tudi treba le enega potnega lista z obema slikama in obema osebnima podpisoma. Potni listi so veljavni od 2 do 5 let.

Kakor je znano, ima občinski odbor v Borovljah socialnodemokratsko večino. Na zadnji seji občinskega odbora se je poročalo, da je bil odpuščen občinski tajnik Kleinig zaradi netočnosti v službi. Na njegovo mesto so nastavili nekega Hansa Richterja, o katerem se je na seji ugotovilo, da ni zmožen slovenskega jezika, dasiravno je ogromna večina prebivalstva borovske občine slovenske narodnosti. Kljub odločnemu ugovarjanju s slovensko-narodne strani je socijalno - demokratska večina odobrila to imenovanje in s tem pokazala, da je, kar se tiče naših narodnojezikovnih pravic, ravno taka kakor nemški nacijonalci.

V Borovljah je te dni dvignila precej prahu sodna razprava, ki se je vršila proti bivšemu blagajniku krajne organizacije krovinskih delavcev v Borovljah, Juriju Omanu, kateremu se je očitalo, da je poneveril okoli 5900 šilingov organizacijskega denarja. Oman, ki bi bil meseca januarja moral položiti obračun za leto 1928., je tedaj nenadoma izginil. Mislilo se je, da je izvršil samomor. Revizija blagajne je ugotovila omenjeni primanjkljaj in pa dejstvo, da je Oman sežgal blagajniška potrdila. Oman pa se ni usmrtil, temveč se je le skril. Ko so ga prijeli, je blinil blaznost, zaradi česar so ga odpeljali v blaznico, kjer pa so ga spoznali za zdravega. Sedaj je bil obsojen na 6 mesecev težke ječe.

Pri kopanju utonil

Brod na Savi, 12. junija. č. Včeraj okoli 4. popoldne je naplavila Sava v bližini Jelačičevega trga truplo neznanega utopljenca. Preiskava je ugotovila, da je utopljenec 42letni Jakob Dolinar, doma iz Trate v Sloveniji, po poklicu ključavničar v delavnici vagonov. 8. t. m. se je šel ob 5. popoldne kopat na krai med železniškim mostom in opekarno, kjer je voda zelo deroča. Ker ni znal plavati in je bil najbrže utrujen od dela, se ni mogel rešiti, ko ga je zajel močan tok vode in je utonil.

Zanimanje inozemstva za Dalmacijo

Beograd, 12. junija č. Meseca septembra pride v našo državo večja skupina zdravnikov iz Nemčije. Izlet organizira turistično društvo v Draždanih. Posetili bodo pred vsem Dalmacijo.

Split, 12 junija n. Londonska potovalna agencija Cook je napovedala za drugo polovico julija dve ekskurziji na naše Primorje. Izletniki bodo došli na dveh luksuznih parnikih.

Beograd, 12. junija p. Koncem tega meseca prispe v Jugoslavijo okolu 200 članov angleškega »Camping cluba«. Angleži ostanejo preko poletja na naši rivijeri.

Poziv in prošnja

ob desetletnici ljubljanske univerze.

V marcu 1928 se je ustanovilo »Društvo za nabiranje Narodnega univerzitetnega zaklada« v Ljubljani.

Namen Narodnega univezitetnega zaklada bo, podpirati univerzo pri izpopolnjevanju univerzitetne knjižnice, pri ustanavljanju in izpopolnjevanju univerzitetnih znanstvenih institutov in seminarjev, institutskih in seminarskih knjižnic in zbirk, event. pri ustanavljanju novih stolic, dalje, podpirati jo v vsakterih drugih težkočah, v katerih bo univerza apelirala na kako materijalno pomoč (§ 3. društvenih pravil).

Da bi se razširjanje društva olajšalo in porast Narodnega univerzitetnega zaklada pospešila, je duštveni odbor sklenil, po vseh večjih krajih v Sloveniji osnovati *poverjeništva* (§ 9. društvenih pravil)

Zato pozivljamo prijatelje slovenske univerze, ki so voljni prevzeti v svojem kraju ali krogu poverjeništvo, naj se javijo odboru, ki jim bo poslal potrebne tiskovine.

Tisoč in tisoč jih je, ki bi za univerzo radi žrtvovali 20 ali 50 Din kot podporni ali redni člani našega društva, ko bi jih kdo opozoril in povabil in pri njih pobral članarino. Ne dvomimo tudi, da bi se našli, ki bi za univerzo žrtvovali še več in k društvu pristopili kot dobrotniki (500 Din na leto), ustanovniki ali pokrovitelji (1000 Din ali 5000 Din na leto).

Odbor se nadeja, da bo to njegovo vabilo našlo mnogo prijateljev, ki bodo pripravljeni pospeševati društvo, ki mu je edini namen, delati za izpopolnjevanje naše univerze.

Z združenimi močmi podprimo domačo univerzo uprav sedaj, ko obhaja prvo desetletnico svoje ustanovitve!

Dopisi naj se izvolijo pošiljati na naslov: »Društvo za nabiranje Narodnega univerzitetnega zaklada« (v roke poslujočega podpredsednika prof. dr. Lukmana, Ljubljana, Univerza.

Predsednik: *dr. Danilo Majaron;* podpredsednika: veletrgovec *Andr. Šarabon* in profesor *dr. F. Lukman;* tajnika: *prof. dr. Albin Ogris* in docent *dr. Jos. Turk;* blagajnika: predsednik Kranjske hranilnice *Ivan Avsenek* in ravnatelj Mestne hranilnice ljubljanske *dr. F. Černe.*

Občni zbor podružnice SPD v Novem mestu

Novo mesto, 12. junija.

Te dni se je vršil občni zbor podružnice SPD, ki je pokazal, da se podružnica prav lepo razvija. Podružnica je štela leta 1926. 81 članov, sedaj pa 108. Kakor posnemamo iz poročila tajnika komisarja g. Otmarja Skaleta, je podružnica redni član Zveze za tujski promet v Sloveniji. Društveno delovanje se je koncentriralo predvsem v markiranju novih potov in obnavljanju starih markacij, v izdaji novih članskih legitimacij in pribavi potrdil od centrale in železniške direkcije v Ljubljani za 4-kratno polovično vožnjo na vseh železnicah v Jugoslaviji. Ker velja polovična vožnja le za navadne vlake, je stopila podružnica v stik s centralo SPD v svrho izposlovanja polovične vožnje tudi na brzovlakih.

Ponovni prošnji, da bi smela podružnica markirati pot na Sv. Peter nad Sotesko, je gozdni urad kneza Auersperga v Soteski končno ugodil.

Lani je podružnica na novo markirala naslednja pota: Luknja—Mirna peč, Krvavi kamen—Trdinov vrh, Sv. Miklavž—Trdinov vrh, Sv. Miklavž do polovice poti na Opatovo goro, Soteska—Sv. Peter—Dvor. V tekočem letu namerava zaznamovati: Mirna peč—Sv. Ana — Zijalo—Ponikve, Luknja — Brezova Reber — Ajdovec — Žužemberk — Dvor, Staža - Toplice—Rog, Cimermančič—jama—Podgrad, državna cesta v Gorjancih na prelazu—Lipovec, Sv. Miklavž—Sošice, Uršna sela — Črnomošnjice—Gače—Mirna gora.

Razen omenjenih so markirana doslej še naslednja pota: 1. Šmihel—Ruprč vrh—Kiševec—kolodvor, Birčna vas—Koroška vas—Podgrad; 2. vila Krajec na Grmu—Regrča vas—Sv. Rok—Rakovnik—Južna vas—Koroška vas—Podgrad; 3. Mačkovec—Šmarješke Toplice; 4. Novo mesto — Št. Jošt—Dolž—Tovarna—Trdinov vrh; 5. Novo mesto—Janšice—Hrušica—Pangerč grm—Gospodična—Trdinov vrh; 6. Novo mesto — Janšice — Hrušica — Gaberje — Jugorje—Krvavi kamen — Sv. Miklaž — Trdinov vrh; 7. varijanta od Gaberja ob levem begu Šmeč—potoka do Gospodične—Štirje topovi—Trdinov vrh; 8. Štirje topovi—Tovarna—Oglarica—Iglenska luža—Cimermančič; 9. Novo mesto—Hmeljnik—Trška gora; 10. Novo mesto — Prečna — Luknja; 11. Novo mesto—Stari grad—Šmarješke Toplice. Ob vseh teh potih, kjer se prično markacije, so izobešene na vidnih mestih tudi tablice, ki povedo kraj in smer.

Poleg ene orijentacijske table na Kavčičevi hiši visi še ena na glavnem kolodvoru, štiri pa so še v delu. Treba bo še 7 tabel na Gorjancih in 7 v Soteski, Straži, Žužemberku, Ponikvah, Uršnih selih na Rogu in na Sv. Petru.

Občni zbor je izrekel najtoplejšo zahvalo svojemu neumornemu in najvestnejšemu članu naučitelju g. Lilliji za njegovo nad vse požrtvovalno markiranje neštetih potov in nameščanje orijentacijskih tablic.

Predsednik novoizvoljenega odbora je vladni svetnik prof. Ferdo Seidl.

Padec cen pšenice v Budimpešti

Budimpešta, 12. junija s. Na budimpeštanski žitni borzi so se danes po vesteh o odklonitvi farmerskega zakona v ameriškem senatu znižali kurzi za 35 točk. Pšenica za oktober je notirala 22.25, za marec pa 24.25 pengov.

Avstrijski nogometni prvak Rapid v Pragi poražen

Praga, 12. junija h. Danes je Sparta porazila avstrijskega nogometnega prvaka Rapida s 3:1 (2:0).

Hmeljski trg

Žatec, 12 junija. h. Današnji promet 70 stotov, tendenca nekoliko ugodnejša. Cene 700 — 900 Kč.

Naši kraji in ljudje

Razstava na tehniki

Med glavnimi in najbolj informativnimi prireditvami v proslavo 10letnice naše univerze je gotovo tudi za najširše sloje sila poučna in zanimiva razstava na tehniki, ki nazorno kaže delovanje naše akademske mladine v društvih in raznih seminarjih in institutih.

Takoj v veliki dvorani levo od vhoda so razstavila društva in medicinska, bogoslovna, juridična in filozofska fakulteta, tehnika je pa odprla vse svoje v tem poslopju nameščene laboratorije in institute. Skoraj vsi prostori so okrašeni in poživljeni s cvetlicami. Vsa resnoba eksaktnih ved je združena z estetskimi učinki in ovenčana s cvetjem mladostnega življenja.

Prva ob vhodu je razstavila medicinska fakulteta svoje mrzle instrumente, stare anatomije in najmodernejše apaate. Ob otvoritvi je na aparatu ležala raztelesena žaba in kazalce je točno kazalo utripe še živega njenega srca. Poleg tega aparata pa v stekleni posodi čofa po vodi njena naslednica — živa žaba, žrtev za blagor človeštva. Rdeč listek pravi, da je na naši univerzi napravilo rigoroz 178 slušateljev. Ali nam torej medicinska fakulteta res ni potrebna? Uspešno delo in številke pač glasneje govore, kakor vse spomenice.

Tudi teološka fakulteta, kjer je diplomiralo 156 in promoviralo 9 slušateljev, skupaj torej manj kakor na nepopolni in preganjani medicinski, je razstavila celo zbirko starih in modernih knjig in domače in tuje teologije.

Kakor pri teh dveh fakultetah, leže po vseh drugih mizah dela in naloge dijakov za razne izpite, zlasti pa skoraj vsa, ki so bila nagrajena s svetosavsko nagrado. Med knjigami, rokopisi, trakovi raznih akademskih društev, fotografijami, adresami, zgodovinskimi spomini in drugimi eksponati pa stoji nekaj kipov, na stenah pa obešenih več slik raznih tehnik, ki so vsa bolj ali manj uspela dela slušateljev naše univerze. Čeprav je marsikaj diletantskega vmes, vendar so pa vse slike in plastike razveseljiv dokaz, da ima tudi upodabljajoča umetnost na vseučilišču mnogo izvajajočih ljubiteljev.

Društvo slušateljev filozofske fakultete je razstavilo tudi skripta in knjige, ki so jih izdali člani, seveda tudi svoje časopise. S pieteto so kolegi ovenčali z lovorjem portreta in dela pokojnih dr. Klementa Juga in dr. Čibeja. Rdeči napis med nalogami in kritikami nam zopet pove, da je na fil. fakulteti diplomiralo 150 in promoviralo 58 slušateljev.

Edino stara izdaja Justinianovega Corpus juris civilis nam priča, da imamo v Ljubljani tudi juridično fakulteto, kjer je diplomiralo 348 in promoviralo 90 slušateljev.

Prav bogata pa je zbirka slik, kronik, adres in zelo zanimivih društvenih relikvij naprednih akademskih društev Triglava in Jadrana: fotografija Šubičevega dr. Ivana Tavčarja, v koroških bojih zaplenjena Heimwehrova zastava, brucuške diplome, društveni trakovi in pa častitljiva z redom sv. Save odlikovana triglavska razstava, ki dominira vsej dvorani.

Geodeti, ki jih je prestalo drž. izpit 65, so izložili razne načrte in svoja diplomska dela, rudarski oddelek je pa razstavil razen diplomskih del in kart tudi model izvaževalnega stroja.

Rdeči listek nam zopet naznanja, da je na tehniški fakulteti diplomiralo 191 in promoviralo 9 mladih inženjerjev. Številka se nam zdi premajhna za to prevažno stroko, vendar pa moramo tudi prišteti vse naše tehnike, ki se po večini izpopolnjujejo v inozemstvu.

Za sloves, ki ga uživa doma in v inozemstvu, je razstava oddelka za arhitekturo pod vodstvom mojstra Jožeta Plečnika gotovo preskromna. Res je na prvi pogled razstavljenega malo, ali že upravičuje slavo Plečnikove šole. Na steni regulacijski načrti Ljubljane in palače ZTOI, spodaj pa kamen, ki je z njim Plečnik to poslopje okrasil — poleg tega pa je kolekcija krasnih publikacij z najpopolnejšimi umotvori arhitekture na slovenskem vseučilišču.

In takoj poleg te za nas vse častne izbire je razstava botaničnega instituta, drugega čez meje žarečega ognjišča slovenske znanosti. Najvažnejši so mikroskopski preparati bastardov pšenice in rži, žita bodočnosti, za domovino so pa razveseljive monografije dijakov, ki so zbrali, opisali, navedli nahajališča, naslikali, konservirali in do skrajnih meja mogočnosti raziskali čez 400 vrst gob, čez 300 vrst alg in več sto vrst domačih mahov, ki jih je tudi razstavljena velika kolekcija poleg raznih svetosavskih nalog, ki so prave doktorske disertacije ter podlaga slovenski botanični znanosti.

Na veliki mizi, ki zavzema vso sredino dvorane, pa so razstavili svoje zemljevide, načrte, publikacije in rokopise naši ambicijozni geografi in graditelji. Kakor pri vseh drugih strokah, je tudi tu podroben opis nemogoč, ker bi nam že golo naštevanje seglo daleč čez mejo dovoljenega prostora. Povsod marljivo delo in znanje, prav mnogo znanja! Seveda vse to ogromno delo, ki dela čast univerzi in vsemu narodu, postane očito šele onemu, ki se poglobi v vse naloge in knjige — narodu pa koristi že danes in bo njega kulturo večalo in oplojalo še dolgo, dolgo dobo...

Bolj nazorni so laboratoriji in instituti, ki so svoja vrata ob tej slovesni priliki odprli na stežaj vsakemu, ki ga je volja, da se preveri na lastne oči o neprecenljivem in za naše gospodarstvo prekoristnem delu tehniške fakultete. Zato naj nikdo, komur je mar naš napredek na znanstvenem in gospodarskem polju, ne zamudi obiskati te velevažne razstave, ki je odprta brez vstopnine še do sobote zvečer.

Katastrofalna toča

Iz Boštanja ob Savi so nam že včeraj poročali o silni nevihti s točo, ki je divjala v nedeljo proti večeru. Kakor sedaj doznavamo, je nesreča doletela več krajev. Občine Loka pri Zidanem mostu, Razbor, Jelše, Sv. Križ in Lisce so kruto prizadete. Iz Loke je prišla danes k velikemu županstvu in oblastnemu komisarju deputacija oškodovanih posestnikov. Deputacija je dosegla, da bodo izvedenci ocenili škodo, nakar se bo po možnosti pomagalo oškodovanim.

Kakor pripovedujejo člani deputacije in poročila iz prizadetih krajev, je najmanj 40 posestnikov utrpelo toliko škodo, da je njih obstoj ogrožen za več let. Silna toča jajčje debelosti je padala tričetrt ure, oklestila je drevje, poškodovala strehe, razbijala okna, uničila vinograde in njive, med strašno ploho pa so se rušili pota in njive raz bregov. Tako divje nevihte in uničujoče toče ne pomnijo v prizadetih občinah niti najstarejši prebivalci. Tujci prihajajo celo iz Zagreba, da si ogledajo težke posledice te nevihte.

Vajenec zabodel svojega tovariša

Jesenice, 12. junija.

K tragični smrti 16letnega mizarskega vajenca Vilka Puclja z Jesenic, ki ga je zabodel njegov tovariš 16letni Janez Vovk, doznavamo naslednje podrobnosti: Oba vajenca sta se učila pri mizarskem mojstru g. Staretu na Rečici pri Bledu in sta usodnega večera izjemoma delala čez uro. V brezpomembnem prepiru se je Vovk tako razsrdil, da je z mizarskim dletom sunil svojega tovariša in mu prerezal na nogi žilo - odvodnico.

Rajni Vilko je bil najstarejši sin uboge vdove, ki mora preživljati še troje malih otrok. Pucljevo rodbino preganja nemila usoda. Oče, ki je bil uslužben pri Kranjski industrijski družbi, se je lani pri delu smrtno ponesrečil, mati pa si je zastrupila kri zelo nevarno ter še sedaj leži nesposobna za delo. Reva je upala na pomoč svojega najstarejšega sina, ki je postal sedaj žrtev strahovite podivjanosti, katere so se navzeli celo otroci, da v jezi segajo po nožu.

Samomor brezposelnega delavca

Danes je zabeležila celjska kronika že drugi samomor tekom enega tedna. Pretekli teden je razburila prebivalstvo pretresljiva vest o tragični smrti upokojenega sodnega uradnika Novaka, danes pa so se v zgodnjih jutranjih urah razširile po mestu govorice o podobni smrti starejšega moškega ob državni Ljubljanski cesti, v neposredni bližini Celja.

Ko so danes zjutraj prihajale okrog 6. prve mlekarice po Ljubljanski cesti skozi vas Medlog proti mestu, so prestrašene opazile koncem nizke ograje ob krasnem posestvu polkovnika g. Kvaternika tik državne ceste, imenovanem »Kristinin dvor« starejšega, slabo oblečenega moškega obešenega. Ko so si neznanega samomorilca ogledale po bližje, so videle, da se je nesrečnež obesil s hlačnim jermenom na ograjo. Odhitele so v mesto in o strašni najdbi obvestile službujočega stražnika. Ker Medlog ne spada več v delokrog celjske policije, je ta nemudoma obvestila o zadevi orožniško postajo.

Pokojnik ni imel pri sebi nobenih dokumentov, zato orožništvo ni moglo takoj ugotoviti njegove indentitete. Še tekom dopoldneva pa so orožniki ugotovili na podlagi izpovedi raznih tamkajšnjih posestnikov, da je samomorilec brezposelni delavec Gaberšek iz Zabukovcev oziroma iz Griž pri Zabukovici, ki je prejšnji dan povpraševal v Levcu in okolici pri raznih posestnikih po delu. Ker dela ni dobil in ni imel nobenih sredstev, je najbrže obupal in končal na tako žalosten način svoje življenje. Po videzu sodeč, je samomorilec star 50 do 55 let. Posamezniki, ki so Gaberška poznali, zatrjujejo, da je izvršil svoje obupno dejanje najbrže v duševni zmedenosti, ker je kazal v zadnjem času znake težke duševne obolelosti. Baje se nahaja tudi Gaberškov brat v umobolnici. Po komisijskem ogledu, ki je konstatiral, da se je moral Gaberšek obesiti že sinoči okrog 22., je bilo truplo prepeljano v mrtvašnico celjskega okoliškega pokopališča.

Rešitev iz Save v zadnjem hipu

Ljubljana, 12. junija

Topli devi vabijo ljudi v vodo in mnogi se tudi nepremišljeno udajajo veselju in užitku kopanja. Ne poznajo ne vodnega elementa ne svojih moči.

Voda ima tudi svojo moč in to je izkusil danes ob 4. dijak srednje tehnične šole Alojzij Nastran iz Zg. Šiške.

Skočil je z deske v vodo in plaval nekaj metrov; naenkrat pa se je pričel potapljati in klicati na pomoč. Izginil je za hip pod vodo in se zopet prikazal. Več dobrih plavačev je naglo skočilo v vodo in I. Gregorič, dijak iz Ljubljane ga je spretno prijel za lase ter ga vlekel k bregu; reševanje se mu je posrečilo in ostali reševalci so ga potegnili na breg — kjer so ga z umetnim dihanjem zbudili k življenju. Po par gibih je že prišel do sape. Rešitev pa je prišla v zadnjih trenutkih.

Aktualne zadeve ljubljanske občine

Mestna občina je ta teden pospešila vsa tesarska in druga dela, da bi se mestni kopališči ob Ljubljanici oziroma v Mednem čimprej otvorili občinstvu. Mestno kopališče ob Ljubljanici se je otvorilo že danes dopoldne. V glavnem so namreč vsa popravila izvršena. Mestna občina bo še nadalje ohranila kopališče v lastni režiji, bufet prevzame tudi letos gostilničar g. Maček. Umestno bi bilo, da bi magistrat primerno znižal vstopnino.

Glede mestnega kopališča v Mednem so zadnji čas po mestu krožile najrazličnejše govorice. Nekateri so celo zatrjevali, da mestna občina letos tam ne bo gradila kopališča, ker je bil proti zadevnemu sklepu podan od gotove strani ugovor, ki je v prvi vrsti skušal dokazati, da nima občina za gradnjo tega kopališča potrebnega in utemeljenega kritja v proračunu, drugič, da bo kopališče preoddaljeno od mesta in tretjič, da je Sava za kopalce premrzla. Stroški za medensko kopališče pa so kriti v proračunu in mestni fizik je ugotovil, da je Sava tam prav primerna in zdrava za kopanje.

Tesarski mojster I. Kregar te dni že postavlja kopališče v Mednem ter je dela tako pospešil, da bo sledila primerno svečana otvoritev kopališča že v nedeljo 16. t. m. dopoldne.

Mestni magistrat je zadnji čas pokrenil akcijo, da se omrežje električnih ur še bolj razširi in da se napravijo električne ure po vseh uradih, javnih korporacijah, velikih tovarnah in drugih podjetjih. Na rotovžu je postavljena v posebni sobi centrala za električne ure z dvema kronometroma. Montiranje centrale je veljalo občino okoli 400 tisoč dinarjev. Določen pa je poseben monter tvrdke Jugo-Siemens, ki centralo kontrolira in popravlja vse nastale hibe. Dobiva za to 8000 Din na leto. Vsak dan prejema centrala potom radia z Dunaja natančen srednje evropski čas, po katerem se potem naravna ura v centrali. Sedaj imamo v Ljubljani že sedem električnih ur. Zadnje dni so pričeli montirati električno uro pred glavnim kolodvorom.

Če se akcija občine za priključitev uradov in drugih interesentov posreči, bodo odstranjene marsikatere neprijetnosti, ki nastajajo zaradi napačno idočih ur. Vsak urad ali podjetnik, ki bi se odločil za instalacijo električne ure, bo moral sicer na lastne stroške nabaviti električno uro ter kriti minimalne stroške napeljave električnega toka. Mestni občini pa bi lastniki električnih ur plačevali malo pristojbino na leto.

Nosne žene doseženo z uporabo naravne »Franc Josefove grenčice« neovirano lahko iztrebljenje črevesa, kar često učinkuje izvanredno dobrodejno na obolele organe. Ustvaritelji klasičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo, da so ugodno učinkovanje »Franz Josef-ove vode« ugotovili z lastnimi preiskavanji. Dobi se v drogerijah in specerijah.

Kulturni pregled

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

(Začetek ob 20., spremembe označene.)

Četrtek, 13.: Igra ljubezni in smrti. D.
Petek, 14.: Romeo in Julija. Gostovanje članov Narodnega gledališča v Mariboru. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv.
Sobota, 15.: Dnevi našega življenja. Igrajo akademiki ljubljanske univerze.

LJUBLJANSKA OPERA.

(Začetek ob pol 20., spremembe označene.)

Četrtek, 13.: Mignon. A.
Petek, 14.: Zaprto.
Sobota, 15.: Črne maske. B.
Nedelja, 16.: Cigan baron. Na korist Udruženja gledaliških igralcev. Ljud. predstava po znižanih cenah. Izven.

Literarna prireditev na univerzi

Včeraj popoldne je bila v vseučiliški zbornici recitacijska prireditev mladih literatov-akademikov. Pri nas so take prireditve, žal, preredke, dasi ustvarjajo neposreden kontakt med občinstvom in mladimi aktivnimi literati, kar je blagodejno za nastajajočo literaturo. Prirediteji jubilejnih proslav so imeli srečno misel, da so uvrstili med vseučiliške prireditve tudi nastop pesnikov, ki so bili ali so slušatelji naše univerze.

Prireditev je bila za sedanje razmere dobro obiskana; želeli bi le, da bi videli med mladimi obrazi več starejših, zakaj tu je bila prilika, da se dementira toliko poudarjana ravnodušnost starejših akademskih in neakademskih izobražencev nasproti duhovnemu življenju naše akademske omladine. Redkeje posejanim izjemam — čast!

Po govoru predsednika odbora za proslavo g. Jereba je vodilni kritik mlajše generacije g. J. Vidmar v četrturnem konciznem predavanju razvil nekatere misli o odnosu med univerzo in literaturo. Poudaril je važnost dejstva, da se leto za letom z znanstvenim, vzgojnim in učnim delom naše univerze poglablja in izpopolnjuje izrazljivost slovenskega jezika; v glavah naših profesorjev se oblikujejo mnoge misli, ki prehajajo v tisoče mladih ljudi in tako nadomeščajo nekoč tuji način mišljenja s slovenskim, z barvitostjo in polnostjo naše besede. Literaturi koristi to delo tudi tedaj, ko se izvršuje na drugih področjih. Govoril je o pomenu izobrazbe, ki jo daje vseučilišče tvornim silam in, čeprav samo ne ustvarja genijev, vendar izoblikuje njihovo intelektualno plat in daje narodu osebnosti, ki pomenijo vrhunce njegove kulture. Poleg metode dela nudi literatom tudi etos, svojevrstno nravno razpoloženje, ki zelo vpliva na kvaliteto literarnega stvarjanja. Vzgaja duha vestnosti, natančnosti in resnosti. Te splošne koristi mimo posebnih (n. pr. vpliv posameznih znanstvenih panog) se morajo blagodejno poznati v literaturi naroda, ki ima svoje vseučilišče. Slovenska literarna tvornost je sedaj sicer v oseki, nedostaja ji originalnih tvornih genijev, toda sveti plamen naše besede čuvajo z vso ljubeznijo literatje, ki si nabirajo znanja pod streho domače univerze.

Za tem govorom, ki je bil simpatično sprejet, so se vrstile recitacije. G. Lj. Hrovat je občuteno recitiral šest pesmi pokojnega Srečka Kosovela, g. Edi Kocbek je prebral 8 novih pesmi, ki razodevajo, da je za njegovim bojem za polno in močno pesniško besedo pravi lirični duh, g. dr. Vladimir Bartol pa nas je prijetno iznenadil z odlomki povesti »Don Lorenzo«, ki kažejo v primeri z njegovimi doslej objavljenimi sestavki v prozi lep napredek v stilu in obdelavi snovi. G. Vital Vodušek, znani religijozni pesnik, je prečital več pesmi iz lani izišle zbirke in nekaj novih. G. Anton Ocvirk je pokazal, da se lahko od njega mnogo nadejamo: lapidarnost njegove dikcije že pričuje, da bo zmagal v boju za »jasno misel« in za pristno lirično občutje. Naposled je g. dr. Slavko Grum prebral nekaj prizorov iz svoje nagrajene, še neobjavljene drame »Dogodek v mestu Gogi«. Želeti je samo, da bi to delo čim prej izšlo v tisku — v njem se očitno vidi resno prizadevanje za individualen in za časovno-svojevrsten umetniški izraz.

Ker je hitro potekel določeni čas, ni napovedani zadnji recitator g. I. Pogačnik niti nastopil. Prireditev je — čeprav so se pokazale stvari neenake vrednosti — pričevala, da v sedanji neplodni in zmedeni dobi slovenski literarni naraščaj vztrajno in veselo išče svojih poti v slovensko duhovnost.

B.

Jutri velika Ufa-premijera
nepozabne »Nine Petrovne«, evropske Grete Garbo,
divne BRIGITE HELM v filmu
Škandal v Baden-Badenu
(Ljubica Rozvolskega)
Premijera ljubezni, elegance, razkošja in lepote. — Jutri vsi v
ELITNI KINO MATICA

Jakopinov zločinski register

Najmanj 25 ropov in vlomov tekom dobrih dveh mesecev

Ljubljana, 12. jun.

O senzacionalni aretaciji dolenjskega Čaruge Naceta Jakopina govori danes vsa Dolenjska in ostala Slovenija. Jakopina so iz Zidanega mosta včeraj zjutraj pripeljali v Ljubljano, kjer so ga na orožniški komandi na Bleiweisovi cesti temeljito zasliševali. Popoldne je močna orožniška eskorta štirih mož odvedla Jakopina v Št. Vid pri Stični, kjer je Jakopin izvršil največ drznih vlomov, ozir. ropov. Z večernim vlakom je eskorta Jakopina privedla nazaj v Ljubljano ter ga izročila v zapore deželnega sodišča. Jetnišnica je Jakopina včeraj točno ob 21. prevzela v svoje varstvo. Jakopin je na zunaj kazal popolno apatijo in hladnokrvnost. Bil je večinoma tih in potuhnjen ter je službujočim paznikom odgovarjal kratko in malomarno.

Razbojnik Jakopin, ki je izvršil v družbi svojega pajdaša Franceta Kolenca nebroj vlomov in ropov, je zastaven, krepak in 178 cm visok dečko, podolgastega, izredno zdravega obraza, bujnih kostanjevih las in pristriženih brkov. Na precej velikem nosu ima brazgotino po rani, ki jo je dobil v nekem tepežu. Na levi roki nosi Jakopin kot bivši rudar tetoviran rudarski znak, dve kladivi počez, a na desni žensko telo. Bil je že dvakrat zaradi tatvine kaznovan. Vojake je služil pri bolničarski četi, od katere je pobegnil ter je bil kot dezerter obsojen na več mesecev ječe.

Jakopin je bil ravno na Silvestrov večer l. 1906. rojen v malem naselju Potoku pri Litiji. Po starših je sedaj pristojen v Bukovco pri Litiji. Po poklicu je rudar, toda že dolgo časa si ni hotel služiti vsakdanjega kruha s težkim rudarskim delom, marveč je po Dolenjskem kradel in ropal.

Prvo noč v zaporih je Nace Jakopin dobro prespal. Vdal se je strogemu hišnemu redu. Nastanjen je v II. nadstropje ter je pod zelo strogim nadzorstvom.

Ob 8. je bil pozvan na raport. Gospodu ravnatelju je Nace Jakopin javil svoj prihod kratko:

— Gospod ravnatelj, Nace Jakopin..

Državno pravdništvo danes še ni uradno prejelo od orožništva nobene ovadbe proti Nacetu Jakopinu.

Nace Jakopin bo prihodnje dni prepeljan v zapore novomeškega okrožnega sodišča, kjer je že njegov zvesti pajdaš France Kolenc. Nekateri sicer o tem razpravljajo, da bi prišel Jakopin pred ljubljansko sodišče, češ, da je Jakopin izvršil največ zločinov v litijskem sodnem okraju. Pristojno pa je v prvi vrsti novomeško, ker je Jakopin v tem okolišu izvršil prve svoje vlome in rope skupno s Kolencem.

Koliko zločinov, tatvin, ropov in vlomov ima Jakopin na vesti, danes še ni točno ugotovljeno. Ima jih pa približno okoli 25. Letos spomladi sta Jakopin in Kolenc pobegnila iz zaporov višnjegorskega okrajnega sodišča. Nato sta izvršila 11 drznih vlomov in ropov. Kot najhujša tolovaja sta bila do peta oborožena z repetirkami in lovskimi puškami, odnosno revolverji, ki sta jih nakradla po Dolenjskem pri imovitejših posestnikih. Dne 26. marca letos sta ponoči vlomila v zidanico posestnika Janeza Verbiča na Krki ter odnesla okoli 30 l vina. Kmalu nato sta vdrla v prazno stanovanje posestnice Angele Pavlinove ter ji odnesla razno perilo in 4 zlate prstane. Nato sta mirovala pet dni. Zadnjega marca sta se pojavila v Orešju pri Moravčah ter sta posestnici Mariji Hribar odnesla veliko množino suhega mesa in več kg svinjske masti. Bila sta oborožena z revolverji in puškami. Dne 10. aprila sta izvršila drzen rop pri posestnici Mariji Vdovič v Dolini, občina Mirna. Odnesla sta 2260 Din gotovine, mnogo masti, 70 jajc, 35 kg moke ter sta se preskrbela še z drugimi potrebščinami. Po tem ropu sta še isto noč posetila s puškami v rokah mlinarja Pavla Rebolja, kateremu sta odnesla lepo obleko in mnogo perila. Nato sta, ker sta bila založena z denarjem, mirno živela 14 dni ter sta se šele 24. aprila zopet dvignila na svoj razbojniški pohod. Ponoči sta vlomila v zidanico posestnika Mihe Hribarja v Ostrežu ter mu odnesla 40 litrov rumenega in okoli 10 litrov rdečega vina. Prejšnjo noč pa sta vdrla v hišo posestnice Ane Lavrihove v Dolenji Vrbi pri oberničah. Pobrala sta ji razno žensko in moško obleko in več zlatnine v skupni vrednosti 2600 Din. Najdrzenjši je bil rop pri Ani Majer v Drašlah, kjer sta pobrala mnogo denarja, zlatnine in srebrnine v skupni vrednosti 2500 Din. S slanino, mesom in klobasami ter z vinom sta se nato oskrbela pri posestniku Josipu Petju v Dolenji Zabukovci pri Št. Rupertu.

Jakopin in Kolenc sta pa bila majnika najpodjetnejša. Dne 2. maja sta ponoči vlomila pri posestniku A. Debevcu v Zg. Svinjskem pri Št. Rupertu. Pobrala sta mu mnogo zlatnine, srebrnine, lepo zlato amerikansko uro in več gotovine v skupni vrednosti 2270 dinarjev. Že 4. maja sta zopet vlomila pri posestniku Fr. Podlogarju v Požaršah pri Št. Janžu. Tu sta se v prvi vrsti preskrbela z obleko, mastjo, maslom in slanino. Naslednji dan, sta se pokazala v Gabrijah pri Trišču, kjer sta med 23. in 24. uro izvršila drzen rop. Posestniku sta odnesla več gotovine, mnogo usnja in slanine. Čez eno uro na to sta vlomila v hišo posestnika Josipa Lužarja v Gabrijah. Stopila sta v hišo s samokresom v rokah ter zagrozila posestniku s smrtjo. Izročiti jima je moral okoli 800 Din gotovine, srebrno uro in mnogo usnja.

Dne 12. maja je bil Kolenc aretiran. Jakopin je začel ropati in krasti na svojo roko. Koliko zločinov je izvršil, še ni točno ugotovljeno.

Orožniška komanda vodi sedaj natančne poizvedbe, da končno ugotovi, kateri ropi gredo na rovaš Jakopina oziroma Kolenca, ker so se pojavili še drugi tolovaji, ki izvršujejo svoj nečedni posel na račun obeh razbojnikov.

Samo še danes zadnjikrat
GRETA GARBO in JOHN GILBERT
v filmu ljubezni
Pod jarmom strasti
Predstave ob 4, pol 6, pol 8 in 9 uri
Tel. 2124. Elitni kino MATICA.

Mariborski gostje v ljubljanski drami

Mariborska publika prav rada — predstavi ljubljanski štiri svoje najboljše igralce. Evo jih:

Gospa **Mileva Zakrajškova**, ki je stopila v ta metier — nekoč bi rekli kot komična starka — ko je svoj posel dobre mame že absolvirala. Zato goji s toliko ljubeznijo priletne gospe, mame, dojke, gospodinje, v katerih je debitirala. Zdaj je tu; poglejte si Julijino dojko. Včasih je še pretiravala, a nekega dne je bil tu karakter, živ, resničen in samosvoj.

Gospodična **Elvira Kraljeva**, že več let prva dama naše gledališke družine, umetnica po božji volji. Zrastla je v mariborskem teatru. Njej manjka do formata Podgorske le nekaj časa velikega ambijenta in krepkejšega umetniškega obiležja. Opozarjam na njeno čisto, polno dikcijo neposredno doživljanje in fino linijo.

Gospod **Vladimir Skrbinšek**. Favorit mariborske publike, izrazit karakterni igralec, klasičen Merkutio, predstavljalec zrelih mož, sonoren, resen, izklesan, umerjen, povsem sodoben.

Gospod **Janko Rakuša** igra čustveno-patološko - lirsko nastrojene osebnosti (Miškin — Hjalmar) posebno pa ljubimce in obljublja Hamleta. Razsipen je z mladostjo inteligenten in lepa figura, ki jo zmeraj popolnoma uveljavi.

M. Šnuderl.

Razstava hrvatskega slikarja v Parizu. V Parizu je priredil razstavo svojih del mladi slikar Dujma Penić iz Splita.

Pri slabokrvnosti
po prestani težki bolezni uživajte samo
Chinoferrin
Dobi se v vsaki lekarni. 3-1

Srečke

drž. raz. loterije 18. kola so dospele

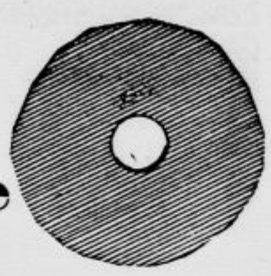

Opozarjamo cenj. občinstvo, da so naše srečke od danes dalje na razpolago v sledečih lokalih:

v oglasnem oddelku »Jutra« v Prešernovi ulici.
v ekspozituri »Jutra« na Celovški cesti,
v podružnicah »Jutra« v Mariboru in v Celju ter pri podpisani hranilnici.

Žrebanje I. razreda se bo vršilo dne 8. julija. Naročilne dopisnice za izvanje naročnike bomo pravočasno priložili in priporočamo vsakomur, da naroči srečke pri našem domačem zavodu, ki posluje znano najbolj kulantno in postrežljivo.

ZADRUŽNA HRANILNICA r. z o. z. Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

Domače vesti

• **Novi rektor ljubljanske univerze.** Univerzitetni svet ljubljanske univerze je imel včeraj popoldne sejo, na katere dnevnem redu je bila volitev rektorja za šolsko leto 1929-30. Za rektorja je bil izvoljen profesor juridične fakultete dr. Metod Dolenc.

• **Naša delegacija na kongresu feministkinj.** V Berlin je odpotovala jugoslovenska delegacija za kongres feministkinj, ki se bo vršil v dneh 13. do 25. junija. Predsednica naše delegacije je gospodična Alojzija Štebi članica pa gg. Milena Atanacković, dr. Jaša Živnović, Angela Vode (iz Ljubljane) in J. Uzelac iz Zagreba. Na kongresu bodo zastopane feministke celega sveta.

• **Napredovanje v šolski službi.** Dosedanjemu predmetnemu učitelju Josipu Spendalu na mariborski realki je podeljen naslov profesorja. V osnovnošolski službi so napredovali v 3. skupino II. kategorije naslednji učitelji, oziroma učiteljice: Franc Mervar v Žužemberku, Albina Vidic-Skok pri Sv. Andražu v Slovenskih goricah, Fr. Špan v Drašičih, Antonija Kolarič-Bahovec v Ljubljani, Antonija Škerle v Trbovljah in Angela Golobič na Jesenicah; v 4. skupino II. kategorije pa: Ivan Kopriva v Zagorju, Barbara Parfant v Vidoncih, Ivan Perko v Brežicah, Marija Gorišek v Vidoncih, Nada Šega na Jesenicah, Ivan Stanič v Vidoncih, Drgo Krepek pri Sv. Štefanu in Ludovik Vuser v Virštanju.

• **Sprejem v nižjo šolo vojne akademije.** V nižjo šolo vojne akademije v Beogradu bo sprejetih letos do 600 gojencev. Šola se bo pričela 1. oktobra in trajala tri leta. Kandidati v starosti 16 do 21 let, zdravi in za vojaško službo sposobni, morajo dokazati, da so opravili izpit zrelosti, ali da so dovršili z najmanj dobrim uspehom 8., 7. ali 6. razred gimnazije ali realke. Sprejemni izpit morajo opraviti vsi kandidati razen onih, ki imajo izpit zrelosti ter prihajajo neposredno iz šole. Prošnje za sprejem je vložiti pri upravniku vojne akademije najkasneje do 15. avgusta. Natančnejši pogoji so razvidni iz natečajnega razpisa pri vseh vojnih okrožjih, gimnazijskih direkcijah in občinskih županstvih.

• **»Cigan baron« po znižanih cenah.** V nedeljo 16. t. m. se bo vprizorila ta priljubljena opereta v ljubljanski operi ob pol 8. prvič po znižanih cenah. Opozarjamo zunanje goste na to prelepo klasično delo, polno lepih melodij in pestrega dejanja. Predstava se bo vršila v korist »Udruženja gledaliških igralcev.«

• **Prepovedane šolske knjige.** Minister prosvete dr. Boža Maksimović je izdal odredbo, po kateri je v osnovnih in srednjih šolah prepovedana uporaba vseh onih šolskih knjig, ki doslej od ministrstva prosvete niso potrjene. Ta prepoved se nanaša tudi na knjige za pouk veronauka.

• **Natečaj za šolo za zaščitne sestre v** Ljubljani je razpisan do 20. avgusta 1929. Sprejemajo se gojenke z dovršeno nižjo srednjo šolo (meščansko šolo, osemrazredno ljudsko šolo). Natančnejše informacije bodo objavljene v »Uradnem listu« za ljubljansko in mariborsko oblast.

• **Filozofska fakulteta v Skoplju razpisuje** mesto docenta za staro klasično filologijo in za etnologijo z etnografijo. Tozadevne prijave je poslati dekanatu filozofske fakultete v Skoplju.

• **Ciril Metodova družba je prejela od** ženske podružnice Slovenjigradec dobiček od Bonbončkovega dneva« 532.10 Din Lepa hvala rodoljubnim damam!

• **Krajevni dbor Rdečega križa na Viču,** priredi v nedeljo 16. t. m. nabiralni dan Rdečega križa. Dopoldne od 10.30 do 12. je pred novo šolo promenadni koncert godbenega društva »Gradaščica« vmes pa se nabirajo prostovoljni prispevki v korist Rdečega križa. Pozivamo občane, da se po svojih močeh odzovejo plemeniti akciji.

• **Koroško okrožje sokolske župe Maribor** bo priredilo 16. t. m. okrožni izlet v Žerjav (občina Črna pri Prevaljah), kjer bo na letnem telovadišču Sokola javna telovadba vseh oddelkov telovadečih. Prevozna sredstva iz Prevalj bodo na razpolago od vseh vlakov kakor tudi nazaj po primernih cenah. Vabimo brate in sestre in prijatelje stražarjev naše koroške zemlje ter oboževalce prirodne romantike, katere je polna zgornja Mežiška dolina, da posetite to prireditev baš v dobi 10 letnice junaških bojev za svobodo Korotana. Prijave za prevoz in prehrano naj se pošljejo na Sokolsko društvo Črna pri Prevaljah.

• **Avtomobilska nezgoda dr. Štamparja.** Načelnik ministrstva za narodno zdravje dr. Andrej Štampar, ki potuje po Bosni v svrho pregleda bolnic in zdravstvenih institucij, je v ponedeljek prispel v Banjaluko. Po dovršeni inspekciji je odpotoval dalje v spremstvu dr. Katičića, direktorja Higijenskega zavoda v Zagrebu, bivšega sanitetnega šefa v Ljubljani. Med Bihačem in Bosanskim Novim se jima je pripetila avtomobilska nezgoda. Avto se je prevrnil v obcestni jarek, pri čemer sta bila oba ranjena. V Banjaluki se jima je nudila zdravniška pomoč.

• **Novi Sad ima nad 56.000 prebivalcev.** Ljudsko štetje v Novem Sadu še ni popolnoma končano. Doslej se je naštelo nad 53.000 prebivalcev, vendar pa še niso zbrane vse popisne pole. Domneva se, da znaša skupno število prebivalcev Novega Sada nad 56.000 duš.

• **Avtomobilska nezgoda.** Potniški avtobus, ki vzdržuje zvezo med Varaždinom in Zagrebom, je nedaleč od Varaždina naletel na kmečko vprego. Konj se je splašil in letel proti avtomobilu. Šofer se je skušal izogniti, pri tem pa se je zaletel z vso silo v drevo ob cesti. Vsa prednja stran avtomobila se je razbila. Avtobus je bil poln potnikov. Šest pasažirjev je bilo več ali manj poškodovanih.

• **Izginula mladenka.** Posestniška hči 25 letna Kristina Molk iz Tirne pri Št. Lambertu v litijskem okraju je bila že več tednov nekam molčeča. Domačini so uganili, da ji razjeda srce skrb. Znali so tudi, da je imela ljubavno razmerje z nekim fantom s katerim sta prišla pozneje navskriž. V noči na 2. t. m. je Kristina izginila z doma in se ni več vrnila. Ker je bilo dekle v resnici izredno potrto, ni izključeno, da je izvršilo samomor.

KINO IDEAL

Žrtev velemesta

V glavni vlogi NORMA SHEARER. — Najnižje ljudske cene 2, 4 in 6 Din

• **Zagonetna utopljenka v Zagrebu.** Včeraj so potegnili iz Save truplo neke utopljenke, ki je ležalo v vodi že par dni. Gre za žensko srednje starosti. Oblečena je v črno obleko in ima črne lase. Na glavi ima veliko rano, ki izgleda, kakor da poteka od udarca s kakim topim predmetom. Iz tega se sklepa, da ne gre za samomor, marveč za zločin. To domnevo potrjuje tudi dejstvo, da je obleka okrog vratu vsa raztrgana in da ima oblečen samo en čevelj. Seveda pa tudi ni izključeno, da je poškodbo na glavi dobila pri skoku v vodo in da je bila obleka raztrgana še le v vodi, ko je morda truplo kje obviselo. Zagrebška policija je izdala zvečer točen popis utopljenke in pozvala prebivalstvo, naj sodeluje pri ugotovitvi identitete neznane ženske.

• **Strela ubila šest oseb.** Nad selom Vrbica pri Zaječaru je pretekli torek divjala silna nevihta. Ves popoldan je močno deževalo in grmelo. V bližini sela je bilo več seljakov zaposlenih na polju. Pred nalivom so iskali zavetja pod nekim drevesom. Nenadoma je v drevo udarila strela ter ubila na mestu šest žensk in 5 letnega otroka, tri druge ženske in bivši nar. poslanec Milan Lazarević pa so dobili težke poškodbe.

• **Najdena ročna torbica na Bledu.** Na Bledu je bila najdena ročna torbica z rožnim vencem in nekaj gotovine. Lastnik naj se javi pri okrajnem sodišču v Radovljici.

• **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izvršitev.**

• **V cerkvi sv. Nikolaja na Taboru pri Grosuplju** bo 16. t. m. ob 10. sv. maša, nato slavnosten govor. Popoldne si lahko vsakdo ogleda krasoto Županove jame. 801

Pravo

NIGGEROL

(Patent št. 5922)

olje ali krema

za solnčenje in masažo se ne prodajata odprto, temveč le v originalnih steklenicah po Din 12.—, v tubah po Din 15.— ali škatljicah po Din 8.— z varstveno znamko »zamorec« in imenom »Niggerol«. — Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah.

Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova 5.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše! 13

Iz Ljubljane

u— **Iz gledališča.** »Mignon«, delo izredno lepih in sladkih melodij se bo poslednjikrat v sezoni uprizorilo v operi danes 13. t. m. Naslovno vlogo Mignon poje ga. Thierry-Kavčnikova, Filino ga. Popovičeva in Frederika ga. Ribičeva. Viljema poje g. Banovec, Lotnarija g. Rumpelj. Ostale vloge gg. Janko, Mohorič in Perko. Predstava bo za red A. — Drama uprizori danes 13. t. m. poslednjikrat v sezoni dramo »Igra ljubezni in smrti« v režiji g. Debevca. Predstava bo za red D. in bo poslednja abonentska predstava v letošnji sezoni. — V »Romeu in Juliji« bodo gostovali v petek 15. t. m. štirje člani mariborskega Narodnega gledališča. Kot Romeo bo nastopil g. Rakuša, dalje bodo nastopili gdč. Kraljeva, g. Vladimir Skrbinšek in ga. Zakrajškova. Ti štirje gostje jamčijo, da bo predstava zelo zanimiva. V ostalih vlogah bodo nastopili ga. Marija Vera, Juvanova, Skrbinšek M., Cesar, Lipah Plut, Kralj, Debevec, Peček, Povhe, Jerman, Gregorin, Drenovec. Režija prof. Šest. Predstava bo poslednja dramska predstava v tej sezoni in po znižnih cenah.

u— **Študentovska ljubezen (Dnevi našega življenja).** Ob priliki 10letnice obstoja univerze Kralja Aleksandra I. prirede akademiki ljubljanske univerze v soboto 15 junija ob 8. zvečer v dramskem gledališču slavnostno predstavo »Študentovska ljubezen« štiri dejansko dramo ruskega pisatelja Leonida Andrejeva. Vsebina igre je sledeča: Med mladim študentom Nikolajem Gluhovcem in kurzistko Olgo Nikolajevno se razvije ljubavno razmerje. Kolja smatra svojo izvoljenko za nedolžno dekletce, v resnici pa je Olga po krivdi svoje matere Evdokije Antonovne, ki svojo hčerko prodaja in išče za njo pripravne kavalirje — pokvarjeno dekle. Olgo, ki vidi veliko ljubezen svojega Kolje, peče vest in razkrije vso svojo sramoto Kolji. Ko mu Olga obljubi, da se hoče pošteno z delom preživljat, ji vse odpusti. Vsled grozenj svoje matere pa Olga kljub temu nadaljuje prejšnje življenje. Kolja to vidi in zapusti svojo izvoljenko. Zvestega prijatelja in tolažnika najde v študentu Onufriju. Mati Evdokija je našla medtem novega kavalirja v podporočniku Mironovu. Pri Olgi Nikolajevni se snide Kolja z Mironovem v katerem vidi svojega tekmeca. Med njima nastane prepir v katerem potegne Kolja za sabljo, Mironov pa revolver. Pretep prepreči Onufrij. S strtim srcem gleda Kolja na bodočnost a Onufrij in Mironov prepevata »Bistri kak volnini«. Olgo Nikolajevno igra gdč. Ervina Wrischer, njeno mater Evdokijo ga. Metka Bučar, Koljo Gluhovceva Miran Pertovčič, Onufrija Fran Petre, podporočnika Mironova Jože Čuk. V ostalih vlogah nastopajo Ljuba Kozina, Slava Kozina, Marjana Kanc, Josip Erman, Rudolf Lučovnik, Rajko Razpotnik in drugi. Režijo vodi višji režiser dramskega gledališča g. prof. Osip Šest. Pri predstavi sodeluje salonski orkester. Vstopnice se predprodajajo pri vratarju univerze g. Jeranu. Vabimo cenjeno občinstvo, da v velikem številu poseti to predstavo.

u — **Obiskovalcem dramskega tečaja ZKD** se sporoča, da se dobe slike onih, ki so se pustili ob priliki zaključka tečaja slikati, v tajništvu ZKD.

u— **Ljubljanska senzacija je sedaj razstava** prekrasnih dalmatinskih ročnih del, Turjaški trg 4. Obiščite jo!

u— **Preiskava kopalne vode v kopališču »Ilirije« po Higijenskem zavodu.** V študijske svrhe je pričel Higijenski zavod v Ljubljani vsakodnevno preiskavati bakteriološko kemijsko in mikroskopsko kopalno vodo v kopališču »Ilirije«. Po 2 začetnih preiskavah se je ugotovilo, da voda povsem odgovarja kopalni svrhi in je izdatnost filtracijskih naprav izvrstna.

u— **Razstava akademske omladine na tehniki.** Danes so poleg razstave odprti tudi laboratoriji in instituti. Opozarjamo občinstvo, naj si v čim večjem številu ogleda razstavo in delo naših akademikov v laboratorijih. Vstop je prost. Razstava je odprta od 9—12 in od 14—18.

u— **V mestni klavnici** (prosta stojnica) se bo v četrtek 13. t. m. ob 15. uri prodajalo prašičje meso.

u— **Umeten led.** Mestna klavnica ljubljanska prične te dni z razvažanjem ledu po mestu. Kos ledu (12.50 kg) stane na dom dostavljen 7 Din. Reflektanti se vabijo, da nemudoma sporoče mestni klavnici svoj naslov in število kosov ledu, ki ga žele dostavljenega na dom.

u— **Opozorilo deložirancem.** Mestni magistrat ljublj. razglaša, da ne bo mogel v bodoče stankam, ki jim bo sodišče prisilnim potom izpraznilo stanovanje, dodeliti stanovanja, niti shraniti pohištva, ker so shrambe za pohištvo napolnjene in vsa stanovanja do meseca avgusta zasedena. Zato opozarja stanovanjski urad mestnega magistrata vse prizadete stranke, da, kolikor je mogoče, same poiščejo stanovanje, oziroma shrambo za pohištvo in s tem preprečijo, da jim pohištvo ne ostane na prostem. V ostalem bo pa stanovanjski urad skušal z razpoložljivimi sredstvi omiliti težki položaj onih, ki morajo izprazniti svoje dosedanje stanovanje.

u— **Vlom v pisarno.** V torek ponoči se je splazil v pisarno tovarne Josipa Cihlaža na Dunajski cesti neznan, drzen tat. Vlomilec se je vtihotapil na dvorišče, kjer je pri vratih odstranil kos pločevine in zlezel v pisarno. Tam je odprl neki zaboj ter pokradel iz njega 500 komadov cigaretnih ustnikov iz umetnega jantarja, vrednih 1000 Din. Čudno je pri tem, da se tat ni lotil različnih malih motorčkov, ki se nahajajo v pisarni in ki vsak posamezni predstavlja večjo vrednost nego ustniki. Enako tat ni odnesel denarja, ki se je nahajal na pisalni mizi. Vlom je prijavljen policiji..

u— **Mlad navihanec.** Komaj 15 letni Joško C. je moral zaradi svoje neugnanosti že pred leti v poboljševalnico, odkoder pa ga je pozneje vzel k sebi posestnik Tavželj iz Bresta, ki je brez otrok. Joško se je pri novem gospodarju obnašal nekaj časa naravnost vzorno, naekrat pa se se ga v zadnjih dneh polotile zopet stare muhe. Te dni je pobegnil od svojega delodajalca n odšel v Iško vas, kjer se je splazil v Lindičevo hišo. Lindičevih ni bilo doma kar je vilo pokvarjenemu poguma, da je odprl neke omare ter ukradel 1300 Din gotovine. Z denarjem se je ubežnik podal v Ljubljano, kjer si je omislil novo obleko in več igrač, nakar se je odpeljal na deželo. Kmalu pa se je zopet vrnil ter pohajkoval po mestu. Tu ga je prijel stražnik in kmalu so na policiji ugotovili, da imajo pred seboj drznega tatiča. Mladega pokvarjenca so izročili sodišču.

u— **Zlorabljeno dekle.** V parku Zvezdi je srečal predsnočnjim neki moški mlado, komaj 17 letno delavko Hedviko, in jo povprašal, če ji ugaja poslušati godbo. Oba sta se zapletna v pogovor, nakar je neznanec povabil Hedviko k sebi na kolo, češ da se bosta popeljala na sprehod. Ker se je zdel neznanec Hedviki miren in spodoben človek, je pristala na njegovo povabilo, nakar jo je ta odpeljal na kolesu proti Posavju. Tam pa jo je pričel v samoti na nekem travniku nadlegovati in ji je slednjič storil silo. Dekleta je pozneje našel neki stražnik na Dunajski cesti in mu je ta povedala, kaj se je zgodilo. Policija je takoj uvedla poizvedbe in je storilca menda že izsledila v osebi nekega mladega delavca z Ježice.

u— **Izgubila ali pozabila** je v trgovini revna služkinja zavitek z vsebino 2 svilnatih oblek. Ker obleke niso njene, prosi poštenega najditelja, naj jih odda proti nagradi v ogl. odd. »Jutra«.

ITO — zobna oasta najboljša!

u— **Sokol II.** priredi v nedeljo 16. t. m. ob 4. popoldne javno telovadbo vseh oddelkov. Po nastopu se vrši ljudska veselica z bogatim sporedom: plesom, srečolovom, kolom sreče, šaljivo pošto itd. Vstopnina: 5 Din stojišča, 10 Din sedeži. Sodeluje godba Dravske divizije. Zdravo. 808

Izšel je CENIK

novosti na polju kina in fotografije Maj 1929. — Gratis Vam je na razpolago. Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

Iz Celja

e— **Gostovanje Mariborčanov v Celju.** Kakor smo že poročali, bi se morala vprizoriti v petek 14. t. m. v celjskem Mestnem gledališču tridejanska komedija »Cerkvena miš« v korist mariborskih udruženih igralcev. Uprizoritev pa se je morala zaradi nepričakovanega gostovanja mariborske operete v Varaždin preložiti na poznejši čas. Vstopnice pa se kljub temu že dobe v predprodaji v knjigarni Goričar & Leskovšek po običajnih dramskih cenah.

e— **Državni krajevni zaščiti dece in mladine** v Celju sta naklonili po 500 Din tukajšnja Ljudska posojilnica in Celjska posojilnica. Obema dobrotnikoma iskrena hvala!

e— **Stara poštenost še ni umrla.** V torek je našla 26 letna delavka na Kirbischevem posestvu v Liscah pri Celju Matilda Mastnakova iz mesta domov gredoč ob cesti v bližini Gozdne restavracije družinsko hranilno knjižico na ime Iskrač. Hranilna knjižica je izkazovala zapeljivo vlogo 4448 Din, kar pa poštene mladenke ni motilo, da ne bi najdenih knjižic takoj ne odnesla na policijo. Medtem se je zglasila na policiji že izgubitelica Iskračeva, ki je povedala, da se je nahajalo v eni izmed knjižic tudi 370 Din gotovine, katere pa Mastnakova z dokazom treh navzočih prič ni našla. Očividno je našel knjižici pred Mastnakovo neznan prijatelj tuje lastnine, ki pa mora biti v takih zadevah pravi strokovnjak. Ko je namreč opazil, da je hranilna knjižica vinkulirana, je knjižico zavrgel, pridržal pa je gotovino.

e— **Smrtna kosa.** V Gosposki ulici je umrla 11. t. m. 19. letna krojaška vajenka Kristina Jošt. V celjski javni bolnici je umrla istega dne 68 letna mestna uboga Marija Vengust z Dolgega polja.

e— **Divje kolesarenje po mestnih ulicah.** Policiji je bil ovaden 24 letni delavec v Westnovi tovarni Ivan H., ker je s svojim kolesom tako dirjal po Glavnem trgu, Aleksandrovi ulici in Krekovem trgu, da so pasanti prestrašeni hiteli k hišnim stenam in se skrivali v bližnje veže.

e— **Okraden med delom.** Tesar Vinko Razgoršek iz Šmartnega v Rožni dolini, ki je uslužben pri stavbeniku Vinku Kukovcu je zaposlen na novi stavbi pri mestnem mlinu. V torek opoldne, ko je hotel obleči svoj jopič, katerega je zjutraj odložil na okno blizu sebe, je ugotovil, da mu je neznan poštenjakovič ukradel okrog 100 Din. Ker je na stavbi zaposlenih veliko število delavcev, so poizvedovanja po tatu še brezuspešna.

Iz Maribora

a— **Ne ukinite kopališča v mestu!** Del mestnega kopališča na Felberjevem otoku bo otvorjen najbrž že začetkom julija. Vendar novo kopališče ne bo v polni meri ustrezalo željam mestnega prebivalstva, ki radi oddaljenosti Felberjevega otoka ne bo v toliki meri deležno ugodnosti in dobrot osvežujočih kopeli. Upoštevati je treba, da je večini mestnega prebivalstva prosti čas med tednom odmerjen zelo pičlo, tako uradništvu, zlasti pa delavstvu, ki je solnca, zraka in vode najbolj potrebno. Njim bi lahko ustrezalo le kopališče v neposredni bližini mesta, kjer pa je kopanje radi odtoka kanalov prepovedano. Najprimerneje bi bilo, da se restavrira Käferjevo kopališče, dravske kopeli pa bi se naj nadomestilo s prhami. Tedaj bi se morala popraviti tudi deloma razdrta ograja in zanemarjene oblačilnice. Obiskovalcem bi se pod policijsko kaznijo prepovedalo kopanje v Dravi ter tako zavarovalo lahkomiselne kopalce pred eventualnimi obolenji, ki bi jih povzročila po kanalih onesnažena dravska voda. Preden se bo mestna občina odločila za opustitev Käferjevega kopališča, naj razmišlja o predlogu, ki bo brez dvoma v mestu izzval mnogo odobravanja. Kopališče, ki razpolaga samo s prhami, itak ne bo moglo škodovati Felberjevemu otoku, razen tega pa je dolžnost mestne občine, da v stremljenju za izboljšanjem zdravstvenih prilik ne prezre onih, ki jim je higijena telesa najbolj potrebna. Vprašanje bi se najlažje rešilo na ta način, da bi se oskrba in ureditev kopališča v mestu zaupala enemu izmed društev, ki si je nadelo za nalogo skrbeti za nego in kulturo telesa. Kakor doznavamo, so načelniki klubov mariborskega občinskega sveta sklenili, da ostane Käferjevo kopališče otvorjeno še do 15. julija. Mnenja smo, da bi bilo povsem nemogoče ukiniti kopališče s 15. junijem. Zgoraj obrazloženi razlogi pričajo dovolj jasno, da je nujno potrebno, da se vzdržuje v mestu kopališče, ki bo služilo za solnčenje in osveževanje s prhami tudi pozneje, ko bo otvorjeno mestno kopališče na Felberjevem otoku.

Kino Ljubljanski dvor!

Pelikanski kralj

PAT in PATAHON

Ljudske cene!

Ob 4., 1/4 7., 1/2 8. in 9. uri.

a— **Podžupan dr. Lipold** je odpotoval včeraj popoldne službeno v Beograd. Vrnil se bo v soboto.

a— **Koncert v parku.** Vojaška godba mariborske garnizije priredi danes od 17. do 19. poslovilni koncert v mestnem parku v korist sirot padlih ruskih vojakov.

a— **Nezgoda na vojaškem strelišču.** Pri strelskih vajah je redov 45. pešpolka Halilović Etem tako neprevidno ravnal s puško, da se je nepričakovano sprožila. Krogla ga je zadela v desno stran glave. Rana je težjega značaja. Ponesrečenca so prepeljali v vojaško bolnico.

Iz Kamnika

ka— *Kopalna sezona* se je pri nas že pričela, dasiravno je Bistrica še precej mrzla. Najpriljubljenejše kopališče je ob zatvornici »Titana«.

ka— *Agilni dramatični odsek »Narodne čitalnice«* je v sezoni 1928-29 uprizoril 7 iger in sicer »Sestrična iz Varšave«, »Vrag« »Stilmondski župan«, »Zmešnjava nad zmešnjavo«, »Osmo ženo«, »Dobri vojak Švejk« in »Scampolo«. Igre so se uprizorile skupno 16krat. Zaključek sezone je bil s »Sestrično iz Varšave« z gostom g. Nablocko. Največji uspeh (finančni) je imel »Dobri vojak Švejk«, ki je bil uprizorjen trikrat. Glavne vloge so igrali: Čižmekova, Pavličeva, Golob, Golob I. in Kos. Režijo vseh iger, razven ene je vodil g. Kos. Kljub vsemu delu v sezoni pa oder vseeno še ni kril izdatkov, ki so nastali s preureditvijo. Vzrok je deloma v zelo slabem obisku, izvzemši »Švejka«.

Iz Škofje Loke

šl— *Zlet Gorenjske Sokolske župe* bo 7. julija v Škofji Loki, nakar se ostala društva opozarjajo.

šl— *Podružnica Rdečega križa* se zahvaljuje vsem, ki so pripomogli k lepemu uspehu cvetličnega dne, osobito pa godbi gasilnega društva za promenadni koncert.

šl— *Splošno zadovoljstvo* je izzvala obsodba znanega vlomilca Jakoba Lamprehta iz Poljan nad Škofjo Loko. Ljudstvo bo sedaj pet let zavarovano pred njim.

šl— *Deložacija invalida z ženo in štirimi otroci* se je izvršila v Podjelovem brdu. Ker mu ne uspe, preskrbeti si novo stanovanje, tabori pod milim nebom.

Iz Kranja

r— *Razpored zgradarine* za leto 1929. izvršen po davčnih osnovah, je razgrnjen na javen vpogled pri davčni upravi od 17. do 24. t. m.

r— *Danes, v četrtek zvečer koncert* v dvorani čitalnice, katerega priredi prvi jugoslovenski virtuoz na harmoniko g. Pilih.

r— *Pogreb žrtev nesreče na kamniški progi.* Danes ob 18. bo pogreb žrtev železniške nesreče na kamniški progi, očeta Janeza Hafnerja in sina Antona v Šmartnem pri Kranju. Truplo v bolnici umrlega Antona Hafnerja prepeljejo danes z Ljubljane v Kranj.

Z Jesenic

s— *Smrt mladega Jeseničana.* V ponedeljek je umrl na posledicah malarije v 22. letu starosti v vojaški bolnici v Skoplju g. Rudolf Marušič, družabnik znane ključavničarske tvrdke g. Frana Šmajdeka na Jesenicah. Simpatični mladenič je bil v svoji stroki izredno vesten in marljiv ter velika opora svojemu mojstru in družabniku, ki ga je nameraval posinoviti. Naj mu bo ohranjen blag spomin, težko prizadetim pa naše iskreno sožalje.

s— *Delavsko podporno društvo* za Jesenice in okolico priredi na dan Sv. Petra in Pavla, ko je na Savi semanji dan, ob 3. popoldne na vrtu delavskega doma veliko javno tombolo, katere čisti prebitek je namenjen podpore potrebnim članom. Glavni dobitki so: kompletna spalnica, lepa molzna krava, popolnoma novo dirkalno kolo, zaboj sladkorja in nebroj ostalih lepih dobitkov. Tombola pod državnim nadzorstvom bo ob slabem vremenu v prostorih delavskega doma.

Iz Novega mesta

n— *Poročil se je* v Ljubljani lesni trgovec g. Bernard iz Novega mesta z gdč. Anico Ogoreutz, tudi iz Novega mesta. Mlademu paru obilo sreče!

n— *Jugoslovenska Matica* priredi v nedeljo 16. t. m. cvetlični dan v prid zatiranim bratom onstran granic. Občinstvo se prosi, da pridno sega po vrtnicah in pokaže s tem razumevanje za svoje trpeče brate.

Iz Litije

l— **Harmonikarski koncert gosp. Piliha.** V soboto zvečer je koncertiral v litijskem Sokolskem domu znani, že na lanskem veleseimu odlikovani harmonikar gosp. Rudolf Pilih iz Maribora. Zadnji čas se je posvetil gosp. Pilih zgolj svojemu inštrumentu in je zdaj na koncertni turneji po Sloveniji. Iz svojega preciznega in zelo finega glasbila je izvlekel dovršeno in moistrsko komade, ki spadajo na resen umetniški koncert. Gosp. Pilih je dokazal, da je tudi kromatična harmonika primeren inštrument za prednašanje klasične glasbe.

Razpečava v kraljevini SHS
Fran Ks. Lešnik, Maribor, Cankarjeva ul. 26.

i— **Planinska veselica SPD.** V nedeljo popoldne, je imela litijska podružnica SPD veselico v korist skladu za novo svetogorsko kočo. Razen litijskih planinarjev so se udeležili prireditve tudi zagorski planinci in več Ljubljančanov. Na jesen se bo vršila podobna prireditev tudi v Zagorju.

Iz Trbovelj

t— *Stavbno gibanje.* Kakor čujemo, bodo dela pri javnem kopališču v kratkem končana in bo kopališče 1. julija izročeno svojemu namenu. Vila g. dr. Baumgartna je v glavnem dograjena. Za Trbovlje je ta zgradba po svoji obliki nekaj posebnega. Tudi hiši gg. Krasnika in Škerjanca sta v glavnem dogotovljeni. Več hišnih posestnikov je na zunaj prenovilo in prebarvalo svoje hiše, tako gg. Berger, Pavlin in še nekateri. Je pa še mnogo hiš, ki bi bile potrebne nove barve, kar bi zelo povzdignilo zunanjost trga. Z gradbo rudniškega konzuma letos ne bo nič, pač pa se bo nekoliko renoviralo in predelalo poslopje rudniške restavracije. Ga. Pravdičeva prizidava hiši, kjer ima svojo trgovino g. Toman, še eno nadstropje.

t— *Prašna nadloga* postaja z vsakim dnem neznosnejša in bo treba v tem pogledu nekaj ukreniti. Za škropljenje cest primanjkuje vode. Drugod poskušajo s prašnim oljem. Morda bi se obneslo to tudi pri nas. Trbovlje se že itak ne morejo pohvaliti z bogve kako dobrim zrakom, oblaki prahu pa, ki jih vzdigujejo avtomobili in motorna kolesa, pa še ta zrak zastrupljajo.

Iz Šoštanja

š— *Pomočniški odsek Obrtniškega društva* je v soboto 8. t. m. vprizoril narodno igro »Domen« z največjim uspehom. Režijo je skrbno vodil gospod Vreže. Naslovno vlogo je prevzel iz prijaznosti učitelj g. Robinščak, ki je svojo vlogo rešil v največjo zadovoljstvo. Anka (gdč. Kočevarjeva) je igrala precej dobro. Presenetil nas je Urh (g. Leskovšek), ki je topot pokazal svoje igralske zmožnosti. Očeta Jurca je dobro podal g. Šardoner. Graščaka je igral g. Volk. Tudi Meta je ugajala. Igra se je ponovila v nedeljo 9. t. m.

š— *Prebivalce mesta Šoštanja in okolice* opozarjamo na koncert Glasbene Matice iz Maribora, ki bo v soboto 15. t. m. Vstopnice se bodo prodajale po hišal, a dobile se bodo tudi v soboto pri blagajni.

Dve hrvatski šoli na izletu po Sloveniji

Ljubljanski velesejem je bil letos privlačnost prvega reda in ne samo za naše trgovske, industrijske in poljedelske kroge, temveč zlasti še za našo šolsko mladino. In ni bila morda samo naša slovenska šolska mladina iz Ljubljane in bližnje njene okolice, ki si je ogledala velesejem, temveč od vseh strani Slovenije, tudi iz zelo oddaljenih krajev. Stroški takih poučnih izletov so bili gotovo precej veliki in je brez dvoma le zasluga za razširjenje duševnega obzorja mladine resnično vnetega učiteljstva, da so se omogočili taki izleti. Med številnimi skupinami šolske mladine, ki si je ogledovala za velesejmskih dni našo slovensko prestolico, pa se je tupatam čula tudi hrvatska govorica. Letos so tudi še nekatere hrvatske šole smatrale za koristno in priporočljivo, da se njihovi gojenci in gojenke seznanijo z našimi kraji in našim življenjem. Tako sta n. pr. dve šoli iz Siska priredili več dnevni izlet v Slovenijo, in ko smo govorili z učiteljstvom in njegovimi gojenci, smo se mogli prepričati, da so se vsi vračali v svoje domače mesto ob izlivu Kulpe v Savo naravnost navdušeni za lepoto in prijetnost, ki so jo uživali med nami.

G. Stevo Dobrević, ravnatelj ljudske šole v Sisku, je pripeljal s seboj 20 učencev in učenk iz svoje šole, gdč. Vera Parac, upravnica in gdč. Štefka Brozović, učiteljica dekliške strokovne šole v Sisku, pa 24 gojenk svojega zavoda. Železniška uprava jim je dala na razpolago voz drugega razreda, da so se vozili udobno do Ljubljane, obe šoli skupno. Prispeli so v Ljubljano v četrtek.

— Kaj ste si vse ogledali v Ljubljani? — smo vprašali ljudsko deco.

Ogledali so si seveda velesejem, bili so na Gradu, kjer jih je naravnost očaral krasni razgled, v stolnici, v muzeju, mestne nasade v Tivoliju itd. Prenočili so v učiteljišču, a naslednjega jutra so se odpeljali na Bled. Bili so v Vintgarju, peljali so se na otok in so seveda zvonili in zvonili.

— Pa kaj ste si želeli?

— Izvrsten uspeh v šoli! — so odgovarjali drug za drugim in se niso dali prepričati, ko smo nekoliko podvomili o resničnosti te splošne trditve in smo jim hoteli govoriti o čokoladi in sličnih poslasticah.

Z Bleda so se odpeljali v Bohinj, bili so v »Zlatorogu«, kjer so prenočili, in so si ogledali slap Savice. V soboto popoldne so se vrnili v Ljubljano in odtod z osebnim vlakom v Sisek.

— Kako je bilo lepo, kako je bilo krasno! — so ponavljali brez prestanka, in tega izleta gotovo ne pozabijo nikdar.

Dekliška strokovna šola — gojenke so večinoma gospodične 15 do 18 let in njena upravnica, temnopolta Primorka, je med njimi kakor med par let mlajšimi sestricami, dasiravno znajbiti menda včasih tudi stroga — si je v Ljubljani ogledala velesejem in mesto, a kar je bilo zanjo glavno, tudi našo srednjo tehnično šolo. Gospodična upravnica kar ni mogla prehvaliti ljubeznivosti ravnatelja, g. Josipa Reisnerja, ki jim je razkazal ves zavod, in nas je prosila, naj tudi v tem poročilu zabeležimo ponovno njeno in njenih gojenk zahvalo za ta preprijazni sprejem in vsestransko uslužnost.

Izletnice so se zvečer odpeljale na Bled, kjer so prenočevale v Zaki. Naslednjega dne so poletele v Vintgar in v Bohinj.

Ko smo se poslavljali od obeh teh dveh skupin na ljubljanskem kolodvoru, se nam je skoraj milo storilo ob vzhičenosti, da ne rečemo kar naravnost zaljubljenosti, s katero je ta bratska naša mladina govorila o naši Ljubljani in naši Gorenjski. In kako je bila hvaležna svojemu učiteljstvu, ki jim je omogočilo ves ta doslej ji nepoznani užitek. Prepričani smo, da sta naša slovenska Ljubljana in Gorenjska dobili tiste dni toliko navdušenih občudovalcev in najvnetejših propagandistov za poset naših krajev med našimi brati Hrvati, kolikor ste šteli udeležnikov te dve izletniški skupini.

Živela sisačka školska omladina in njezino vrlo učiteljstvo!

Po avtomobilski nesreči pri Naklem

Zadnja avtomobilska nesreča pri Naklem, ki je na srečo končala brez težkih poškodb potnikov, nam je ponovem dokaz velike važnosti cestnih varnostnih znakov za avtomobiliste. Avtomobilist, ki cesto dobro pozna, bo že še nekako lažje pogrešal varnostne znake, pa tudi v tem primeru nas uči praksa, da pravočasno opozorilo potom znaka nikdar ne škoduje. Brezdvomno pa služijo znaki zlasti onim vozačem, ki jim ceste niso povsem znane.

Na Gorenjskem imamo mnogo železniških prelazov, zavarovanih in pa takih brez zapornic, mnogo ovinkov, klancev ter nevarnih mest sploh. Zelo razvit avtomobilski promet ne samo domačih, temveč tudi inozemskih avtomobilistov od Ljubljane proti Gorenjski je bil povod, da je tukajšnja sekcija Avtomobilskega kluba kraljevine SHS opremila v prvi vrsti glavne gorenjske ceste z varnostnimi znaki. Ta zasluga Avtomobilskega kluba je tem večja, ker je moral isti nabaviti in postaviti varnostne znake na svoje stroške. Koliko nesreč je bilo s tem že odvrnjenih, nam pričajo neštevilna priznanja, posebno inozemskih automobilistov, ki preko gorenjskih prelazov vsakoletno posečajo Gorenjsko.

Tudi namestu zadnje avtomobilske nesreče, ob nezavarovanem železniškem prehodu pri Naklem je bil postavljen znak za nezavarovan železniški prehod in sicer na obeh straneh železniške proge. Da bi bilo to opasno mesto še bolj označeno, je bil postavljen ob tiru še poseben znak, opozarjajoč avtomobilista na nevarnost. Sedaj se nam pa poroča, da so neznanci te znake, ki jih je Avtomobilski klub z velikimi stroški postavil, poškodovali in je zlobna roka iz same zlobe ali iz nepremišljenosti, tudi znak ob samem prelazu uničila. Taki zlobneži ne pomislijo na posledice za avtomobilista, ki ne pozna krajevnih razmer.

Avtomobilski klub je že ponovno podvzel korake v svrho zavarovanja znakov kot državne lastnine in je tudi nedavno naslovil v to svrho posebno vlogo na velikega župana ljubljanske oblasti in na tukajšnjo Gradbeno direkcijo. Ta apel na oblasti se nam zdi povsem upravičen, ker so cestni znaki tudi na ostalih progah na mnogih mestih namenoma poškodovani in je zaradi tega potrebno skrajno rigorozno postopanje proti krivcem, ker le na ta način bo možno, izogniti se v bodoče nesrečam, sličnim zadnji ob železniškem prelazu pri Naklem.

Sport

Sportni drobiž

Sarajevska Slavija je vložila protest tudi proti drugi tekmi s Hajdukom, ki jo je izgubila z 2 : 1. Razlogi za ta protest še niso znani.

Na proslavi 10letnice obstoja JNS dne 28. in 29. t. m. bo sodelovala tudi Češkoslovaška. Češkoslovaški kapetan Henel je že določil nogometaše, ki bodo nastopili v Zagrebu. So to naslednji igrači: Planička, Zenišek, Perner, Burger, Cipera, Pleticha, Kada, Carvan, Vodička, Podrazil, Svoboda, Meduna, Silny, Sokolař. Kakor se vidi, so to najboljši igrači prvorazredne profesijonalne lige. Ako bo tudi južnonemški savez pristal na naše pogoje, bo torej nogometni turnir med Češkoslovaško, Južno Nemčijo in Jugoslavijo vsekakor zelo zanimiv

V torek je dunajski Wacker gostoval v Pragi ter zmagal nad praško Slavijo s 3 : 0. Ta zmaga je tembolj senzacijonalna, ker je Wacker na tretjem prostoru od zadaj v dunajski ligi.

Ker se noben klub izven Zagreba ni javil za državno lalkoatletsko prvenstvo dam ki je bilo določeno za Ljubljano, je JLAS sklenil, da se bo vršilo to prvenstvo v soboto 15. t. m. v Zagrebu na igrišču Haška.

Teniški svetovni prvak Cochet je v torek nastopil v Brnu. Cochet je v prvi igri premagal Brnčana Gottlieba s 6 : 4, 6 : 3. Nato je Brnčan Rohrer premagal dokaj utrujenega Cocheta v enem setu s 6 : 4. Drugi set se ni odigral. V doublu je brnska dvojica Rohrer-Gottlieb premagala dvojico Cochet-Brick (Dunaj) s 4 : 6, 6 : 3, 8 : 6.

Nogometne tekme akademskih reprezentanc 15. in 16. junija

V soboto in nedeljo 15. in 16. t. m. se bodo vršile na igrišču SK Ilirije nogometne tekme med reprezentancami beograjske, zagrebške in ljubljanske univerze.

Tekme, ki se vrše v okvirju proslave 10-letnice obstoja naše univerze, imajo gotovo velik pomen.

To je prvi slučaj, da se srečajo ljubljanski akademiki s svojimi kolegi z drugih dveh univerz v skupni sportni prireditvi; tako bo, kakor drugje, tudi pri nas sport važen faktor za zbližanje naše mlade inteligence. V plemeniti borbi krepi svoje telo in čisti svoj značaj, da tako v zvezi z umsko izobrazbo, ki mu jo nudi njegova univerze pripomogla našim akademikom, da narodu.

Znano je, da so najboljši sportniki v Jugoslaviji baš študentje. Večino vseh sportnih državnih reprezentanc sestavljajo v pretežni večini študentje. Zlasti sta močni beograjska kakor tudi zagrebška univerzitetna reprezentanca. Ljubljanska reprezentanca je mnogo slabša, vendar je upati, da bo požrtvovalnost in ljubezen do mlade univerze pripomogla naši akademikom, da nadomeste tehnični primanjkljaj.

Tudi ako se ne bi vršile tekme v korist »Ponda siromašnih študentov« ljubljanske univerze in da ne bi šlo za tem, da se oživi zmisel za sport na univerzi, zasluži že sama sportna višina teh tekem, da jih poseti vsa naša javnost v soboto, kakor tudi v nedeljo ob 18. uri na igrišču Ilirije.

Čim nam bodo znane podrobnosti teh tekem, bomo poročali o njih.

Par vtisov iz Zagreba

Slovenski prvak je v nedeljo izgubil proti Gradjanskemu z razliko 4 : 0 (0 : 0). Običajen rezultat, o katerem bi se skoro ne dalo mnogo govoriti. In vendar je treba vsaj to povedati, da je moštvo Primorja podalo svojo najboljšo dosedanjo igro. Prvi polčas je ostal neodločen. Ali kako neupravičen je rezultat tega polčasa, pričajo neprestane opazke zagrebških kibicev, ki so bili mnenja, da je manjkal v moštvu Primorja samo Cindrić, pa bi bil rezultat za Gradjanskega v tem polčasu gotovo katastrofalen. Napad Primorja je imel nešteto prekrasnih, prezrelih situacij, a izkoristiti ni znal nobeno. V tem polčasu je Gradjanski imel prav malo besede. Na prstih ene roke bi se dali našteti momenti, ko so purgerji prišli preko polovice, a vsega so imeli samo eno resno šanso, ki so jo zastreljali.

Ob pavzi so se ljudje čudoma spraševali, kako je mogel Gradjanski premagati to moštvo na njegovem lastnem terenu. Ni bilo treba dolgo čakati na odgovor. V drugem polčasu se je položaj bistveno izpremenil. Tedaj so purgerji dobrih 25 minut prevladovali, in kar je glavno, ne samo prevladovali, temveč tudi svojo premoč izrazili v uspehih. Vsak lajik je mogel na mah pregledati razliko med obema moštvoma; faktično znanje in dobra kondicija z neracionelnim tratenjem sil na strani Primorja v borbi z borbenostjo, obvladanjem situacije in rutino Gradjanskega, ki zna dobro igrati nogomet in še boljše izrabiti skoro vsako nastalo ugodno situacijo. Proti koncu je bila igra odprta, nudilo se je tudi Primorju še par sigurnih šans, toda bilo je kakor zakleto. Morda se zdi paradoks, vendar je resnica, da je imel Jančigaj že v prvi polovici, ko so naši pritiskali na vso moč in se je Gradjanski večinoma branil, mnogo več posla kot njegov vis-a-vis, ki splol ni imel nikakega dela, čeprav se je dober del igre odigral v njegovem kazenskem prostoru.

Zagrebška kritika na igrišču samem in potem v časopisih je bila za slovenskega prvaka dokaj ugodna. Sam Perška je koncem prvega polčasa rekel svojim slovenskim kolegom, da jim manjka rutine, sicer bi bila tekma že odločena. To je tudi refren vseh poročil in pogovorov.

G. dr. Planinšek je napravil vsega dve, tri napake, ki niso mogle vplivati na potek in rezultat igre. Bil je povsem korekten in objektiven, česar mu tudi zagrebška kritika ne zanikuje. V glavno zaslugo mu je šteti, da je privedel s svojim avtoritativnim nastopom igro srečno h koncu in da si ni dal niti najmanje sugerirati od publike. Na koncu so mu čestitali k uspešnemu sojenju vsi navzoči pomembnejši savezni sodniki z g. Fabrisom na čelu. *J. V.*

SK Tržič priredi v nedeljo dne 16. t. m. otvoritveno kolesarsko dirko na progi Žiri-Kranj-Tržič 34 km. Vabljo se vsi kolesarji iz Slovenije.

Službeno iz LNP. Seja upravnega odbora LNP se vrši v petek dne 14. t. m. ob 20.30 uri v I. nadstr. kavarne Emone. — Tajnik I.

Klub slovenskih kolesarjev Celje priredi v nedeljo dne 16. t. m. klubsko dirko na progi Celje - Konjice - Celje km 52. Start in cilj pred gostilno »Wilson« Maribor cesta. Start ob 8. zjutraj. Prijave sprejema tajnik g. Mirko Fajs, hotel »Balkan« vsak večer od 18. do 19. ure. Prijavnina Din 5. Isti dan se vrši veliki kolesarski izlet v Laško. Zbirališče pred hotelom »Balkan«, odhod ob 14. uri. Vabimo vse kolesarje, tudi nečlane, da se tega izleta polnoštevilno udeležijo.

Klub slovenskih kolesarjev Celje je priredil dne 9. t. m. dirko na progi Celje—Št. Jurij ob juž. žel.—Celje km 22, pri kateri so prispeli na cilj: 1. Albin Zupanc, 41 minut 5 sekund, 2. Slavko Lampret, 41 minut 7 sekund, 3. Anton Špes 41 minut 7 sekund. Izven konkurence je vozil g. Salvato Krušič, član K. I M. D. »Sava« Ljubljana v času 41 minut 7 sekund.

Gospodarstvo

Zbornica za TOI ob emisiji delnic Agrarne banke

Zakon o Privilegirani agrarni banki od 16. aprila 1929 določa, da je ta banka delniška družba, ustanovljena v ta namen, da podpira z zadostnim kreditom kmetijstvo in kmečko gospodarstvo vobče. Delniška glavnica je določena za začetek na 300 milijonov Din ter je razdeljena na 600.000 delnic po 500 Din. Po sklepu delničarjev se sme ta glavnica zvišati do 1 milijarde Din. Zakon določa, da prevzame država delnic za znesek 120 milijonov Din, Državna razredna loterija za 20 milijonov Din, dočim imajo pravico do ostanka delnic prve emisije v prvi vrsti Narodna banka, Državna hipotekarna banka, Poštna hranilnica, kmetijske zadruge in zveze, oblasti, občine in denarni zavodi. Denarni zavodi smejo uporabiti za podpis teh delnic svoje rezervne fonde. Kar še preostane delnic, jih smejo in morejo podpisati tudi privatne osebe.

Po zakonu se bo bavila Privilegirana agrarna banka zlasti z naslednjimi posli: Dajanje posojil izključno kmetovalcem, kmečkim zadružnim kreditnim organizacijam, zadrugam, agrarnim zajednicam, in sicer v obliki kratkoročnih ali dolgoročnih kreditov. Posojati bo dalje po zakonu dovoljeno tej banki proti zastavi kmetijskih pridelkov, nadalje je banka poklicana dajati kredit na tekoči račun kmečkim zadružnim organizacijam na temelju obvez ali menic. Banka bo podpirala kmečki kredit in povzdigo kmečkega gospodarstva z graditvijo skladišč za spravljanje kmetijskih pridelkov ter bo podpirala organiziranje skupne prodaje kmetijskih pridelkov.

Banka ima pravico nositi na pečatu grb kraljevine SHS. Ona ima vse one pravice in privilegije, ki jih uživa Državna hipotekarna banka po predpisih členov 47. do 52. zakona o ureditvi uprave fondov. Država jamči za hranilne vloge, zaupane banki in tudi za obveznice, ki jih izda ta banka. **Bančne delnice tega zavoda se smejo uporabljati za kavcije kakor državni papirji in papirji pupilarne vrednosti. Delnice sme jemati v zastavo Narodna banka, Državna hipotekarna banka in Poštna hranilnica.** Banka je oproščena vseh državnih in samoupravnih taks. Prav tako je bančna imovina prosta vseh državnih in samoupravnih davkov in tudi kuponi bančnih delnic so prosti vseh davkov in samoupravnih doklad. Država jamči za to, da bodo delnice Privilegirane agrarne banke nosile dividendo vsaj v znesku 6 %.

Te navedbe jasno dokazujejo, kakšne ugodnosti in odlike daje zakon novemu zavodu, ki je namenjen izboljšanju gospodarskega položaja našega kmetijstva. Zgovorno pričajo, kako veliko važnost pripisuje naša država ustanovitvi in uspevanju agrarne banke. Naša država je po svojem značaju in po svojem gospodarstvu dejansko agrarna zemlja. **Blagostanje poljedelca je pogoj za uspešno delo industrije, obrti in trgovine. Trgovski, industrijski in obrtni krogi pozdravljajo ustanovitev agrarne banke, ki naj prinese podporo in pomoč našemu kmečkemu gospodarstvu, iskreno in prisrčno, ker se zavedajo, kako odlične in dalekosežne važnosti je sreča in blagostanje naših kmečkih gospodarjev za trgovino, obrt in industrijo.**

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani smatra za svojo dolžnost, da opozarja naše gospodarske kroge v Sloveniji, čijih zakonita zastopnica je, na snovanje Privilegirane agrarne banke ter poziva trgovske, obrtniške in industrijske kroge na čim številnejši odziv pri podpisovanju delnic Privilegirane agrarne banke, katero je v teku do 22. junija t. l.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo za Slovenijo v Ljubljani.

Predsednik: Ivan Jelačin ml., l. r.
Gen. tajnik: dr. Fran Windischer l. r.

= **Sezonsko povišanje voznine za prevoz premoga, apna, kamenja, opeke in zemlje.** Generalna direkcija državnih železnic obvešča interesente, da se bo voznina za prevoz premoga, apna, kamenja, opeke in zemlje (peska) za čas izvozne sezone, to je od 1. septembra t. l. do 31. marca prih. leta, **povišala za 20 %.** Interesenti naj v lastnem interesu poskrbijo, da se bo prevoz navedenega blaga izvršil še pravočasno, t. j. do konca avgusta. Povišane bodo naslednje tarife: za prevoz premoga izjemna tarifa št. 1 a, 1 b, 1 c in 1 d, za prevoz apna izjemna tarifa št. 18, za prevoz kamenja izjemna tarifa št. 21, za prevoz opeke izjemna tarifa št. 24 in za prevoz zemlje (peska) izjemna tarifa št. 20.

= **Odlikovani predstavniki hrvatskih gospodarskih korporacij.** Nj. Vel. kralj je na predlog trgovinskega ministra dr. Mažuranića podpisal ukaz, s katerim so prejeli visoka odlikovanja številni predstavniki gospodarskih korporacij in industrijskih podjetij. Med drugim sio bili odlikovani: **z redom Belega orla IV. razreda:** gosp. Vladimir Arko, bivši predsednik Zbornice za TOI v Zagrebu; **z redom Sv. Save II. razreda:** dr. Adolf Cuvaj, generalni tajnik Zbornice za TOI v Zagrebu in g. Žiga Štern, predsednik Tvornice koža v Zagrebu; **z redom Sv. Save III. razreda:** g. Ernest Grünwald, predsednik Saveza trgovcev v Hrvatski in Slavoniji; g. Rudolf Erber, predsednik Zagrebškega zbora; g. Albert Deutsch, predsednik Saveza lesnih trgovcev in industrijcev; g. dr. Mirko Kosić, glavni tajnik Zbornice za TOI v Novem Sadu; g. dr. Branko Pliverič, predsednik Saveza denarnih in zavarovalnih zavodov; g. Milan Prpić, bivši načelnik industrijske sekcije Zbornice za TOI v Zagrebu; g. Šandor Tabačnik, podpredsednik Zbornice za TOI v Zagrebu; g. Oton Štern, načelnik trgovske sekcije Zbornice za TOI v Zagrebu; **z redom Belega orla V. razreda:** g. S. D. Aleksander, predsednik Saveza industrij. v Zagrebu; g. dr. Teodor Bošnjak, podpredsednik Saveza industrijcev v Zagrebu; g. Milivoj Crnadak, predsednik Zbornice za TOI v Zagrebu; **z redom Sv. Save IV. razreda:** g. dr. Fran Kovač in dr. Lujo Karmanski, tajnika Zbornice za TOI v Zagrebu.

= **Pogajanja za direktne grško - jugoslovenske železniške tarife.** V Beogradu so med grškimi in našimi delegati pričela pogajanja za direktne grško - jugoslovenske tarife. Doslej imamo direktne tarife že z Avstrijo, Italijo in Madžarsko.

= **Ustanovitev francoske družbe »Seffhyed«, ki je prevzela naprave «Sufida« v Dalmaciji.** Iz Pariza poročajo, da se je že pretekli mesec vršila ustanovna skupščina družbe »Société française pour l'expolation des forces hydroélectriques de Dalmatie« (skrajšano »Seffhyed«), ki je prevzela vse hidroelektrične in industrijske naprave italijanske družbe »Sufid« v Dalmaciji. Ustanoviteljica nove družbe z glavnico 130 milijonov frankov, je francoska družba »Société des Phosphates Thunisiens«.

= **Trgovinska pogajanja s Poljsko.** Šef poljske delegacije, ki se že 10 dni mudi v Beogradu zaradi trgovinskih pogajanj z našo državo, je predvčerajšnjim izrazil novinarjem željo, da bi se v Beogradu ustanovila jugoslovensko - poljska trgovska zbornica, kakor se je v Varšavi pred kratkim ustanovila poljsko - jugoslovenska trgovska zbornica. Take zbornice bi bile za medsebojno spoznavanje privrednikov velike važnosti. Glede trgovinskih pogajanj je izjavil, da so na zdravi bazi. Povečati je treba izmenjavo pridelkov. Poljska bi od nas kupovala kmetijske proizvode in nekatere industrijske izdelke, nam pa bi lahko dobavljala premog, železniški materijal in tekstilno blago. Začasna trgovinska pogodba iz l. 1922. je prinesla sicer obema državama koristi, vendar se bo s popolno pogodbo, ki bo vsebovala tudi tarifni del, lahko ta izmenjava še povečala.

= **Dobave** Gradb. oddelek direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 18. t. m. ponudbe glede dobave različnega lesa, strojni oddelek pa do 3. julija ponudbe glede dobave 10.000 kg sirovega železa za litje. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih). — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 1. julija pri upravi državnih monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu glede dobave 50.000 kg bencina in 3000 kg raznih olj; 1. julija pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave 1000 m plinskih cevi, 3. julija pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave tračnic, podložnih plošč, tračnih žebljev, tirefondov, spojnic, spojnih vijakov, ključavnic za skretnice in raznega drugega materijala; 3. julija pri ministrstvu za vojsko in mornarico, oddelek za mornarico v Zemunu glede dobave ca 20.000 m jadrenine. (Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI). — Dne 1. julija se bo vršila pri direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave 20 komadov blagajn. (Pogoji so na vpogled pri ekonomskem odseku te direkcije).

Borze

12. junija.

Na ljubljanski borzi tudi danes ni bil devizni promet znatnejši. Nekaj več potrebe je bilo v devizah na Berlin, Prago in Curih. Deviza na Newyork se je ponovno okrepila na 56.855. Tudi deviza na Prago se je za malenkost dvignila, tečaji ostalih deviz pa so ostali v glavnem nespremenjeni. Razen potrebe v devizi na Trst je vso ostalo potrebo krila Narodna banka.

Nazadovanje Vojne škode, ki je včeraj pričelo v Beogradu, se tudi danes ni ustavilo. Na beograjski borzi je tečaj za promptno Vojno škodo danes ponovno popustil na 395 do 396. Zagrebško tržišče je šele danes občutneje reagiralo na padec tečajev v Beogradu. Promet je bil samo za aranžma po 398, (včeraj 401.5), dočim je terminski tečaj za ultimo december nazadoval na 418 do 421. Tudi ostali državni papirji so popustili, in sicer investicijsko posojilo na 83 — 84, agrarne obveznice pa na 49.5 — 50.5. Potreba odločne intervencije je v korist državnega kredita že nujno potrebna. Zasebne vrednote so ostale povsem zanemarjene. V bančnih papirjih je bilo nekaj običajnih zaključkov, v industrijskih vrednotah pa sploh ni bilo prometa. Vevče so čvrste pri 121—124 brez zaključka.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.88, Berlin 13.565—13.595 (13.58), Bruselj 7.9101, Budimpešta 9.93, Curih 1094.4—10974. (1095.91), Dunaj 7.985—8.0185 (800), London 275.79 do 276.59 (276.19), Newyork 56.855, Pariz 222.68, Praga 168.26—169.06 (168.66), Trst 296.75—298.75 (297.75).

Zagreb. London 275.59 — 276.59, Newyork 56.755 — 56.955, Pariz 221.68 — 223.68, Milan 297.874 — 298.874, Curih 1094.4—1097.4, Berlin 13.565 — 13.595, Dunaj 7.985 — 8.015, Praga 168.26 — 169.06, Budimpešta 9.915 do 9.945.

Curih. Zagreb 9.1275, London 25.20375, Pariz 20.3175, Milan 27.19375, Berlin 123.825, Dunaj 73.00, Praga 15.38, Bukarešta 3.08, Budimpešta 90.565, Sofija 3.75, Varšava 58.26.

Dunaj. Beograd 12.4825 — 12.5225, Berlin 169.37 — 169.87, London 34.475 — 34.575, Milan 37.1975 — 37.2975, Newyork 710.75 do 713.25, Pariz 27.7875—27.8875, Praga 21.025 do 21.105, Curih 136.73 — 137.23; dinarji 12.46 — 12.52.

Efekti.

Ljubljana. Celjska 165 den., Ljubljanska kreditna 123 d., Prištediona 850 d., Kreditni 170 d., Vevče 118 d., Ruše 275—285, Stavbna 50 d., Šešir 105 d.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma 397 — 399, kasa 397.5 — 399, za junij 397.5 — 399, za december 418 — 421, investicijsko 83 — 84, agrarne 49.5 — 50; bančne vrednote: Prištediona 852.5 — 860, Unionbanka 202 — 202.5, Srpska 150 — 151, Jugo 83 — 84, Zemaljska 127 — 130, Ljubljanska kreditna 123 den., Poljo 16 bl.; industrijske vrednote: Narodna šumska 25 do 30, Gutmann 205 — 207, Slaveks 105 — 110, Slavonija 180 — 190, Drava 410 bl., Šečerana 435 — 440, Osijek ljevaonica 175 — 185, Vevče 121 — 125, Dubrovačka 500 bl., Oceanija 195 den., Trbovlje 475 — 490.

Beograd. Vojna škoda 395 — 396, investicijsko 83.75 — 84.5, agrarne 50 — 50.75, Narodna banka 7650 — 7800.

Blagovna tržišča

+ **Ljubljanska blagovna borza** (12. t. m.) Les: Tendenca nespremenjena. Zaključenih je bilo 42 vagonov, in sicer 35 vagonov drv, 6 vagonov desk in 1 vagon tramov. Deželni pridelki: Tendenca mlačna. Zaključkov ni bilo. Nudi se pšenica (slovenska postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška promptna po 255.50 — 257, za junij 260.50 — 262.50; koruza: baška promptna, mlevska tarifa, sl. post. po 272.50 — 275; moka: »Og«, fco Ljubljana, plač. po prejemu blaga po 370 — 375; oves: baški, slov. post., navadna voznina 275 — 277.50.

+ **Novosadska blagovna borza** (12. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet: 16 vag. pšenice, 33 koruze, 8 vag. moke. Pšenica baška in sremska 207.50—212.50; banaška in sremska 210 — 212.50. Koruza: baška, sremska in banaška 225 — 230 — Moka: baška »Og« in »Ogg« 307.50—315; »2« 287.50—295; »5« 277.50—260; »6« 272.50—275; »7« 257.50—260; »8« 172.50—185. Otrobi: baški, sremski in banaški 135 — 145.

+ **Dunajska borza za kmetijske proizvode** (11. t. m.) Glede na valovanje tečajev na inozemskih borzah se je še povečala rezerviranost na dunajskem tržišču. Na budimpeštanski borzi so cene zopet popustile, zato na dunajski borzi skoro ni prišlo do kupčij. Glede na ugodno vreme pričakuje konsum, da bodo cene dalje popuščale. Uradni tečaji so za pšenico, rž in koruzo ostali nespremenjeni, za oves pa so bili znižani.

+ **Dunajski svinjski sejem** (11. t. m.) Dogon: 12.778 komadov, od tega 1252 iz Jugoslavije, 8883 iz Poljske in 1572 iz Rumunije. Promet je bil v početku živahen, pozneje pa je popustil. Pitane svinje so se deloma podražile za 5 grošev, težji mesni prašiči pa so se pocenili za 5 grošev. Za kg žive teže notirajo: pitane svinje I. 2.30 — 2.35, angleške križane 2.30 — 2.50, kmečke 2.25—2.45, mesne 2.10 — 2.65.

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani, 11. junija 1929. Višina barometra 308.8 m.

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v m in sek.	Oblačno 0—10	Padavine: Vrsta	Padavine: v mm do 7. ure
Opazovanja								
Ljubljana	8.	770.3	21	50	ENE 2	2		•
Maribor		770.8	18	60	E 2	5		•
Zagreb		771.3	18	70	SSE 6	0		•
Beograd		771.0	17	60	NNE 2		dež	0.2
Sarajevo		768.2	20	60	SE 2			•
Dubrovnik								
Skoplje	7.	767.8	23	50	NW 6	4		
Split		766.1	25	40	NNE 10			

Solnce vzhaja ob 4.13, zahaja ob 19.41, luna vzhaja ob 8.0, zahaja ob 23.55.
Najvišja temperatura danes v Ljubljani: 26 C, najnižja 19 C.
Dunajska vremenska napoved za četrtek: Mogoče bo lepo vreme trajalo še dalje.

Iz življenja in sveta

Univerza vseh narodov v Newyorku

V dveh letih se zgradi v njujorški okolici svetovno vseučilišče, kjer se bo brezplačno šolalo 200 izbranih dijakov iz vseh dežel sveta. — Namen ustanove: zbližanje med narodi in izenačenje slojev

Vplivne glave ameriških znanstvenikov, ki vživajo popolno zaupanje in naklonjenost velikih finančnikov onstran Oceana, so oživotvorile načrt, ki je za vse narode brez razlike plemen in razredne pripadnosti nedoglednega pomena. Ustanovila se je »Abraham Lincoln Foundation New York« z namenom, da se v teku dveh let stvori nova visokošolska ustanova, palača za institucijo bo sezidana najpozneje do l. 1931. ter bo izročena svoji svrhi. Ameriški finančniki so že podpisali stroškovnik, ki predvideva 66 milijonov dolarjev izdatkov za zidavo in opremo novega vseučilišča.

Nova univerza ima namen zbližati vse narode in delovati za iskren in popoln sporazum med njimi. Profesorji, katerih število je zaenkrat določeno na 25, bodo izbrani glede na te svrhe in odrinejo na stroške ustanoviteljev vseučilišča že letos na dveletno svetovno potovanje. Ustavili se bodo v raznih deželah in študirali na licu mesta metode za realizacijo svojih visokih načrtov.

Senzacija, ki gotovo prekaša novo metodo poučevanja pa je načrt za brezplačen študij 200 tujih visokošolcev. Teh 200 slušateljev bo vsako leto izbrala posebna komisija z vidika pospeševanja mednarodnih odnošajev. Dijaki bodo izbrani iz vseh dežel in narodov sveta; narodnost in razred ne bosta na ta izbor niti najmanj vplivala. Vsak dijak bo užival ugodnosti štipendije skozi šest let, imel bo zastonj stanovanje in hrano, katero bo plačeval kuratorij univerze in mu bodo na razpolago še druge ugodnosti. Namen vseučilišča je vzgojiti poseben razred akademikov, ki bodo na podlagi svojega študija delovali za sporazumno delo med vsemi narodi na svetu. Univerza bo obsegala vse redne fakultete, dajala bo torej profesorje in tehnike, zdravnike in pravnike, teologe in druge svobodne poklice. Kakor določa pravilnik fundacije, bodo tudi učne moči pripadale vsem narodnostim na svetu. Ni dvoma, da si bo pod njihovim vodstvom vzgojila Amerika novo generacijo, ki ji bo močna moralna opora tudi izven njenega ozemlja.

Motu proprio Pija XI.

Rimska »Tribuna« objavlja izvleček iz papeškega Motu propria, ki ureja v približno 20 členih notranjo konstitucijo papeške državice. Glavna določila so sledeča:

Zastava vatikanskega mesta je rumeno-bela. Na belem polju sta v sredini prekrižana ključa, nad njima stoji tiara. Drog zastave je rumen in se ga ovija zlata proga. Konec droga je suličast z belo-rumeno kokardo in zlatimi resami.

Papežev grb predstavljata prekrižana ključa s tiaro na rdečem polju. Enak je papežev pečat, ki ga obdajajo štirje koncentrični krogi ter nosi napis »Država vatikanskega mesta«. Ostala določila se nanašajo na papeško plemstvo in papeževe redove. Papež je v svoji državici najvišji gospodar in sodnik ter ima vso izvršno oblast. Kot vrhovni suveren si pridržuje vse pravice. V primerih, ki se mu zdijo potrebni, poblašča svojega guvernerja za izdajo novih zakonov in dekretov, guverner pa ni odgovoren nikomur drugemu kakor papežu. Vatikanska straža se ima pokoriti vsem odredbam guvernerja, ki ima v posebnih primerih tudi pravico do švicarske garde. Za civilne in kazenske zadeve se ustanovi posebno sodišče. Za vse ostalo, česar ne predvideva vatikanska ustava, veljajo kot dodatek predpisi italijanske države, v kolikor ne nasprotujejo božji pravici in cerkvenemu pravu. Kdor se na vatikanskem ozemlju pregreši zoper življenje ali nedotakljivost in osebno svobodo kralja, kraljice ali prestolonaslednika italijanske ali katere druge države z monarhističnim ustrojem, se kaznuje s sredstvi, ki jih predvidevajo italijanski državni zakoni. Kdor pa se pregreši zoper papeža, se kaznuje po italijanskem zakonu od 25. novembra 1926.

Glede tujcev, ki bi se pregrešili na ozemlju vatikanskega mesta, so predvidene obrambne mere v posebnem členu. Vsak pregrešek se kaznuje z izgonom.

•

Papež je sprejel v posebni avdijenci italijanskega senatorja Marconija ter mu je poveril gradnjo radio postaje. Načrt je že odobril. Guverner Vatikana je izdal odredbo, ki določa, da je dovoljen dostop na vatikansko ozemlje in boravek v mejah vatikanskega mesta dnevno od 6. zjutraj do 23. zvečer.

Najdražja šahovska partija

Pred kratkim sta zaključila najdaljšo in najdražjo dosedanjo šahovsko partijo dva imovita gospoda, S. A. Robertson iz Newyorka in C. Keystone iz Adelaidea. Partija je trajala kakih šest let, igralca sta si sporočala poteze pismenim potom. Po petih letih je Američan izrazil željo, naj bi se igra nadaljevala po kablu. Avstralec je sprejel njegov predlog. To je pospešilo igro, ki pa je kljub kablu počasi napredovala. Trajala je namreč še eno leto. Končno je Američan podlegel Avstralcu in S. A. Robertson je moral ob tej priliki plačati »skromno« vsotico 6000 dolarjev za porabo brzojava.

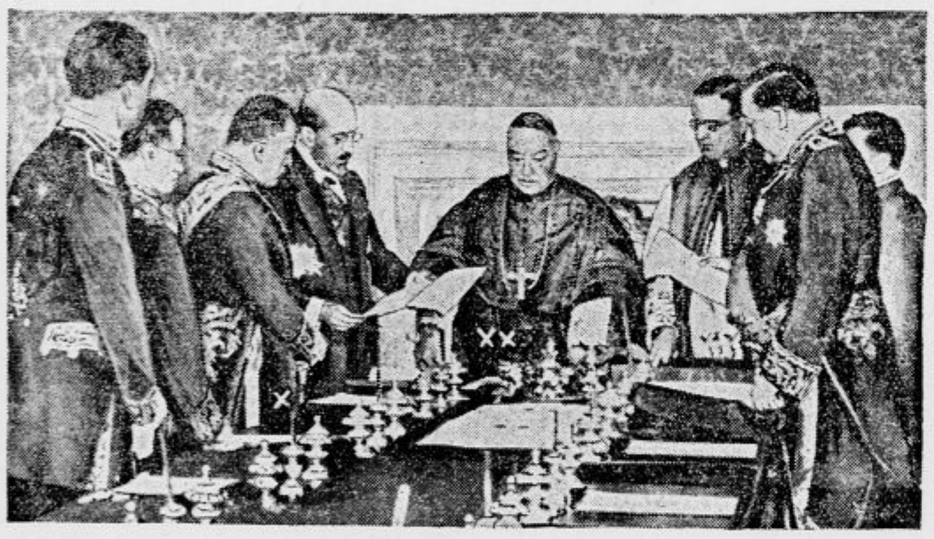

K lateranski pogodbi:

Pogled na svečano izmenjavo ratifikacijskih listin med Vatikanom in Italijansko državo. Na koncu mize papežev generalni tajnik kardinal Gasparri (označen z dvema križcema), drugi na levi pred njim Mussolini v uniformi (označen z enim križcem).

Madžari imajo miss Evropo, Avstrijci pa miss Svet

Kakor javljajo iz Galvestona, je padla odločitev v ameriški mednarodni tekmi za lepotno prvenstvo. Po čudnem naključju topot ni zmagala Amerika, ampak Evropa. Primat v lepoti je

ocenjevalna komisija priznala avstrijski zastopnici lepote, gdč. Liesl Goldarbeiterjevi, ki prejme denarno nagrado v znesku 1000 dolarjev ter seveda nešteto ponudb od filmskih podjetij, gledališč in varijetějev.

Zanimivo se je ob tem dogodku spomniti na dejstvo, da je galvestonski škof pred nekaj časom svaril baš miss Avstrijo, naj ne hodi v Ameriko, češ da je lepotna prireditev umazana reč, ki služi le špekulaciji. Goldarbeiterjeva se je kljub temu odločila za pohod v Ameriko in je prejela priznanje, ki bo nedvomno povečalo njen ugled doma ter proslavilo njeno do nedavno neznano ime v svetu.

Grof Julij Andrassy

V budimpeštanskem sanatoriju »Tajor« je izdihnil poslednji avstroogrski zunanji minister grof Julij Andrassy. Kot sin znanega avstrijskega zunanjega ministra Julijana Andrassya, ki je zapisan tudi v jugoslovenski zgodovini

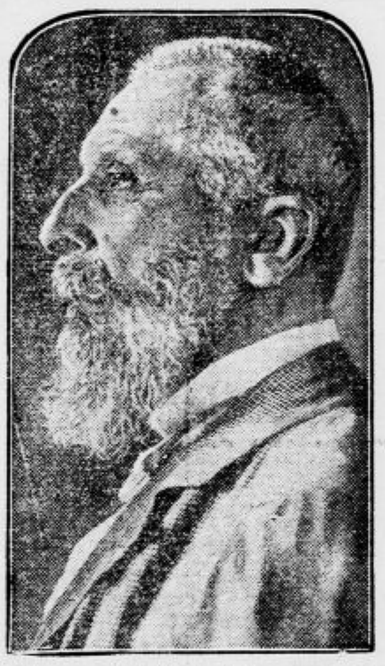

ne baš z najboljšimi črkami, je imel najboljši izgled za najsijajnejšo karijero v bivši podunavski monarhiji. Ker pa je bil pravi sin svojega očeta, ki se je dolga leta boril proti Habsburžanom in njihovi premoči na Madžarskem, se ni mogel vživeti v prilike ter je dolgo časa stal ob strani razvoja političnih prilik. Ko pa se je enkrat posvetil politiki, je ponovno zmagal v njem opozicijonalni duh, da se je odcepil od liberalcev in vodil ostro opozicijo proti predsedniku Tiszi. To svojo tradicijonalno borbo proti tedaj vsegamogočnemu železnemu predsedniku madžarske vlade, je opustil šele v svetovni vojni in še to le zaradi zunanjepolitičnih ozirov. Tik pred prevratom ga je imenoval cesar Karel za zunanjega ministra. V tej funkciji je poskušal še rešiti, kar bi bilo mogoče. Spoznal pa je kmalu, da so vsi napori zaman in prepustil razvoj dogodkov toku časa.

Po prevratu se je umaknil na svoja veleposestva, odkjer je pričel voditi akcijo za povratek Habsburžanov. Kot prepričan legitimist je nato tudi prevzel mesto madžarskega zunanjega ministra za časa Karlove pustolovščine v Pešti. Z zlomom poskusa restavriranja Habsburžanov na Madžarskem je zopet obrnil hrbet aktivni politiki ter se zatekel na svoj grad, kjer je od časa do časa dal kakemu tujemu novinarju izjave o potrebi povratka Habsburžanov, personalni uniji z Avstrijo, proti priključitvi Avstrije k Nemčiji in končno tudi proti avtokratskemu režimu Hortyja in njegovih, ki so zatajili v trenutku povratka ekscesarja Karla svojo prisego.

S smrtjo grofa Julija Andrassya se je občutno povečala vrzel v že itak redkih vrstah ljudi, ki še vedno upajo na povratek Habsburžanov in ki so ostali zvesti tradicijam propadlega črnožoltega dvora tudi še v času, ko so ostale od vsega nekdanjega sijaja dunajskega dvora samo še črne maše v kapucinski grobnici.

Miss Chicago,

18 letna gdčna Eleonora Wagnerjeva, ki je zmagala med sto in sto konkurentkami v imenovanem ameriškem mestu.

Damske obleke najmodernejše

svilene	od	Din 150.—	naprej
fouiard svila	od	„ 300.—	„
perilne raznovrstne	od	„ 75.—	„
damske bluze	od	„ 65.—	„
krila gladka in plissé	od	„ 70.—	„

F. in I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29

Zakaj je neobhodno potrebno uničiti odvišne dlake?

Zato, ker napravljajo grd najlepši tilnik, ker kazijo najpopolnejše roke in kvarijo najlepše oblikovane noge.

Lepe in elegantne dame, ki jim je lastna lepote mar, to vedo in imajo na svoji toaletni mizici ali v svoji potni torbici vedno tubo Taky, te divno parfemirane kreme, ki jo uporabljaš naravnost iz tube; v petih minutah uniči vse odvišne dlake in dlačice ter napravlja kožo mehko in sijajno, a porabiš jo do konca tube.

Taky je najdivnejše odkritje tega veka, lepoti v korist.

Nota: »Taky« dobite po vseh drogerijah in lekarnah. Cena ene tube 35 Din. Če ne boste zadovoljni, Vam denar vrnemo. Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: Henri H. Neumann, Zagreb, Boškovićeva 42.

Prednosti Taky 1929:

Izvrstno parfemirana, deluje takoj in jo rabiš do konca tube.

Nevarnosti „višinskega“ solnca

Na Angleškem se je pripetila pred kratkim malo običajna nesreča. Mladega človeka so našli v kopalnici mrtvega, poleg njega je stala ena tistih kremenčevih svetiljk, kakršne uporabljajo za obsevanje z ultravijoletnimi žarki v zdravstvene svrhe in ki jih imenujejo tudi »višinsko solnce«. Električni vod pri svetiljki je bil nekaj pokvarjen in to je postalo mladeniču usodno. Radi te nesreče zahtevajo sedaj zdravniški krogi, naj bi vlada prepovedala prosto prodajo »višinskih solnc«, ki itak nič ne zaležejo ali pa celo škodujejo, če se zdravljenje z njimi ne vrši pod nadzorstvom strokovnjaka. Na Francoskem in drugod je raba kremenčevih svetiljk dovoljena le bolnišnicam in specijalnim zdravnikom.

Ljudstva, ki ne poznajo mode

Z leve proti desni: ženske z otoka Celebesa na Pacifiku v kostumih ki se nosijo le ob svečanih prilikah. — V drugi polovici: ženi glavarja nekega plemena na kitajski Formozi.

Germaine Beaumontova:

Iz črt na dlani

Ko je pogovor nanesel na to, da je moči iz črt na roki čitati značaj in prihodnjost, se je iz kota salona, kjer je sedel star, melanholičen gospod, zdajci začulo srdito ugovarjanje.

Mlada domačica, gospa Cornegidiereva je pohitela k njemu.

— Ali vam ni dobro, dragi gospod Butireux?

— Nikakor ne, ljuba gospa. Samo govoričenje teh mladih...

Očividno je imel v mislih: »teh mladih abotnikov«, a je potem dodal: »teh mladih ljudi...«

— Teh mladih ljudi? A s čim so se vam zamerili? O hiromantiji govore. Ali mar vi ne verjamete vanjo? Po moji sodbi je ta umetnost mnogo zanesljivejša od grafologije; zakaj pisavo lahko potvorite ali pa predložite v presojo pisavo kake druge osebe; toda črt na roki ne morete izpremenit, kakor bi hoteli...

Gospod Butireux se je zagrohotal.

— Nikarite! Bodite pravični!

Tedaj je bilo gospodu Butireuxu dovolj in je kar udarilo iz njega. Udarilo je kakor iz človeka, ki nosi že vse življenje nezasluženo krivico ali nesrečo; izjavil je, ker mu že očitajo pristranost, da nam bo povedal, zakaj ga že sama beseda hiromantija spravi v brezumen bes.

— Bila je doba, je začel, ko mi je bilo pet in dvajset let...

To smo mu seveda radi verjeli.

—... in sem se zaljubil, je nadaljeval. Zaljubil do blaznosti v nenavadno ljubko, vseh čednosti polno mlado dekle. Tako mi je bila ta ljubezen zmešala glavo, da sem se čisto resno odločil, poprositi jo za roko. Toda to zame ni bilo samo prispodoba. Njena roka! Njena dražestna ročica; njena razodevajoča ročica! Da, razodevajoča, zakaj tiste čase sem kakor skala trdno veroval v hiromantijo. Še danes verujem vanjo, je dodal, a zato je nič mani ne preklinjam. Boste že videli, zakaj.

Uverjen, da mi bo roka moje Irene — imenoval jo bom Ireno — potrdila vse čednosti oboževanja vrednega dekleta, ki so se razodevale iz njene milne, njenega čednostnega ponašanja, modrosti njenih besed in nedolžnosti njenih pogledov, sem sklenil, da grem povprašat staro prijateljico, ki se je mnogo ukvarjala s proučevanjem črt na roki.

‚Pod to ali ono pretvezo,‘ sem ji rekel, ‚vas prosim, da si ogledate roko gospodične Irene D. Srečali se boste z njo jutri na čajanki pri Argousonovih. In potem mi boste verno poročali, kar boste razbrali na predragi dlani.‘

Dva dni nato me je stara prijateljica posetila. Njen obraz je bil mrtvo bled. Z drhtečim glasom me je zaklinjala, naj ostanem miren, in ko sem jo vprašal, zakaj, mi je odgovorila:

‚Ubogi moj Hektor (ime mi je Hektor), z Ireno se ne morete poročiti.‘

‚Zakaj ne?‘

‚Saj se vam skoro ne upam povedati... Kar nerodno mi je... To dekle...‘

‚Tak povejte že vendar!‘

‚Prvo: prošlost ima!‘

‚Prošlost?‘

‚Hektor, pogum! Bila je že mati... trikrat je že bila mati.‘

‚A saj ji je šele dvajset let!‘

‚Začela je zelo zgodaj... Razen tega...‘

‚O Bog!‘

‚Razen tega je videti, da bo tudi nadalje hodila po poti greha in razbrzdanosti, zakaj njena dlan mi razodeva, da ji nedostaja slehernega čuta za pravnost.‘

‚To je strašno!‘

‚Kaj ne da? A to še ni vse, Hektor! Irena nima črt srca; na njeni dlani so samo črte nagonov. In kakšnih nagonov! Bolje bi bilo, da o njih ne govorim. Odkrila sem na njej posebno razvito nagnjenje za pojedinštvo in pravcato manijo za krajo; nasprotno pa nisem zasledila nikakega zmisla za snažnost, spodobnosti, čast in zvestobo. Vrhu tega je devojka na moč ničemurna, nestalna v mišljenju in v najvišji meri nagnjena h brbljavosti; dedno je silno obremenjena in ni upanja, da bi se kdaj popravila. Sicer pa...‘

‚Sicer pa?... Tak povejte! Po vsem, kar sem slišal...‘

‚Ni ji namenjeno dolgo življenje. Umrla bo prav kmalu in sicer nasilne smrti...‘

Gostje gospe Cornegidiereve so napeto prisluškovali pripovedovanju gospoda Butireuxa in ko je končal, so vzkliknili vsi hkratu:

— In? . . .

— In? je odvrnil gospod Butireux. Mislil sem, da me bo kap zadela. Zahvalil sem se stari prijateljici in napisal Ireninima roditeljema nekaj vrstic, v katerih sem jima sporočil, da odpotujem v Kordiljere po karbonski papir. Ko sem se po treh letih vrnil...

— Je bila Irena mrtva?

— Ne. Živela je. Poročila se je bila s simpatičnim mladeničem, s katerim se je prav dobro razumela. Ljudje, ki sem jih zaupno povprašal o ponašanju mlade žene, so vedeli o Ireni povedati samo dobro. Tolikšnega svetohlinstva bi ji ne bil nikoli prisodil. Da se do dobra uverim, sem ji jel dvoriti.

Dal sem se vabiti k njej. Ni kazala, da bi se zaradi mojega nenadnega odhoda kaj srdila name; v svoji sedanji sreči, sem sodil, je pozabila na žalost, ki sem ji jo bil prizadejal, zakaj takrat me je po vsem videzu resnično ljubila... Toda zvestoba, kaj ne, ni bila med njenimi lastnostmi...

Nekega večera, ko sva bila na vrtu, sem jo odvel proč od drugih in jo prijel za roko.

‚Ne glejte moje roke, Hektor,‘ me je poprosila.

Premagal sem se, da nisem viknil: ‚Že vem, zakaj!‘

Ona pa je krotko nadaljevala, ne da bi jo bilo moje ponašanje, v katerem je videla samo izraz tovarištva, kaj vznemirilo:

‚Ne glejte mi roke, Hektor; to škoduje moji koketnosti.‘

Videč, da me je ta drzna izpoved osupla, je dodala:

‚Hrbet moje roke hvala Bogu ni grd, toda dlan je iznakažena. Pomislite: ko mi je bilo šestnajst let, sem padla iz dirjajočega voza in si pokvarila roko; popravili so mi jo na ta način, da so mi na dlan prišili kos opičje kože...‘

Klub hrvatskih in slovenskih akademikov iz Avstrije

Dunaj, 10. junija.

Tako se imenuje združenje naše akademske mladeži, ki je dandanes v avstrijskem podaništvu. To so akademiki gradiščanskih Hrvatov in koroških Slovencev, ki so se na Telovo sestali v prostorih »Slovenskega krožka na Dunaju« — 22 po številu — in se združili v skupno delo za kulturni in vsestranski napredek svojega naroda.

Že davna srčna želja vseh rodoljubov, ki jim je na srcu usoda te jugoslovenske manjšine v sosednji državi, je bila, da bi se našli vsaj voditelji obeh manjšin za skupno delo. Nekaj je bilo narejenega takrat, ko so prihajali zastopniki koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov na kongrese Lige za društvo narodov ali na kongrese evropskih manjšin. — Volilni red v Avstriji daje tudi možnost skupnega nastopanja, kajti drugi skrutinij, ki upošteva ostanke glasov, se vrši v Gradcu za Koroško, Štajersko in Burgenland skupaj. — Dalje oba lista: »Koroški Slovenec« in »Hrvatske Novine« izhajata na Dunaju.

Ustanovni občni zbor je bil pretekli četrtek v dvorani našega Krožka ob lepi udeležbi zastopnikov vseh naših društev na Dunaju in posebno članov Krožka obojega spola. — Akademik Zdravko Zwitter iz Koroške je pozdravil navzoče, posebno člane društev in razložil namen in pomen tega kluba, ki ga ustanavljamo. — Na to je govoril g. Jos. Vilfan o vprašanju narodnih manjšin po nazorih evropskega kongresa. Deželni poslanec gradiščanski, g. dr. Lovre Karall, pa je obširneje poročal o položaju v Gradišču in o vzrokih, zakaj so naši Hrvatje slaba narodna manjšina nasproti takim močnim manjšinam, kakor so na primer Nemci na Češkem. Mnogo izredno lepega in poučnega nam je povedal in velikega uvaževanja so vredni zlati nauki, ki jih je dajal mladini.

Predložena pravila so bila soglasno sprejeta. Nato je bil izvoljen novi odbor: gg. Zdravko Zwitter, Joško Hutter, Linzer in Karall ml. Ustanovniki plačajo 30 šil. enkrat za vselej.

Iz Slovenije sta bila navzoča gg. Jernej Kopač in Anton Kopač — posebno prvi je znan podpornik vseh narodnih ustanov v Gorici in zadnji čas v Ljubljani — in vse, kar sta tu videla in slišala, ju je tako ogrelo, da sta položila takoj na mizo po 50 šilingov. To sta torej prva ustanovnika. Za njima sta se oglasila še dva druga.

Akademska mladina obeh manjšin, dasi silno ločena po deželnih mejah in veliki razdalji, se je torej združila za skupno delo po istih načrtih in za iste cilje. To je pač vesel pojav, ki zasluži vse naše pažnje in vse naše simpatije.

Dopisi

ROŽNA DOLINA. V nedeljo, 16. t. m. pojdimo vsi na žegnanje v dobro znano restavracijo V. JELOČNIK, ker se toči izborno pivo in pristno vino. Tam se bodo dobili tudi pristni Rožnodolski štruklji.

LOŠKI POTOK. Trgovec z zlatnino in urami g. Ivan Pakiž v Ljubljani je daroval v počaščenje spomina pok. prijatelja Ivana Rusa ml. za tukajšnjo revno šolsko mladino znesek 100 Din. Za velikodušni dar se mu upraviteljstvo šole najlepše zahvaljuje.

BLED. Prostovoljno gasilno društvo Bled 2 (Zečica) priredi 7. julija proslavo 20 letnice obstoja društva ter veliko tombolo s krasnimi dobitki v skupni vrednosti nad 15.000 Din. I. tombola: kompletna spalna oprava; II. novo moško kolo reklamni izdelek; III. vreča bele moke; IV. ovca s priveskom ter mnogo drugih dobitkov. Ne zamudite dobre prilike in preskrbite se s tablicami, ki stanejo le 3 Din komad. K obilni udeležbi vabi odbor.

Radio

Izvleček iz programov

Četrtek, 13. junija.

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borzne vesti. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 17: koncert radio-orkestra. — 18: Antologija slov. lirike. — 18.30: Pravljice. — 19: Češčina. — 19.30: Zgodovina Slovencev. 20: Večer angleške glasbe II. izvaja radio-orkester. — 22: Napoved časa in poročila.

Petek, 14. junija.

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borzne vesti. — 17: Koncert radio-orkestra. — 18: Primerjajoče veroslovje. — 18.30: Gospodinjska ura. — 19: Francoščina. — 19.30: Slovenska literarna zgodovina. — 20: Pevski večer opernega tenorista g. Banovca. — 21: Radio-orkester. — 22: Napoved časa, poročila. ZAGREB 13.15: Reproducirana glasba. — 17: Popoldanski koncert. — 19.30: Prenos koncerta iz Prage. — BEOGRAD 12.45: Reproducirana glasba. — 20.25: Koncert radio-kvarteta. — 21.50: Poročila. — Koncert lahke godbe. — PRAGA 16.25: Popoldanski koncert. — 20: Dvořakov »Requiem«, za soliste, zbor in orkester. — 22.25: Koncert lahke godbe. — BRNO 20: Prenos koncerta iz Prage. — VARŠAVA 17.55: Popoldanski koncert. — 20.30: Simfoničen koncert. — Prenos inozemski hpostaj. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 16.15: Popoldanski koncert orkestra. — 17.30: Glasbena akademija. — 20.10: Koncert skladb Joh. Straussa. — Godba za ples. — BERLIN 17: Popoldanski koncert orkestra. — 20: Operni večer. — FRANKFURT 18: Prenos koncerta iz Stuttgarta. — 20.15: Prenos Delibesove opere »Lakmé«. — 21: Prenos programa iz Stuttgarta. — LANGENBERG 17.45: Večerni koncert: Paganiniljeve skladbe. — 20: Zabaven večer. — Orkestralen koncert lahke godbe. — STUTTGART 16.15: Popoldanski koncert. — 18. Večerni koncert. — 20: Prenos Delibesove opere »Lakmé« iz Frankfurta. — 21.45: Koncert filharmoničnega orkestra. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 12.30: Koncert tria. — 17.45: Popoldanski koncert lahke glasbe. — 20.35: Večerni koncert orkestra in solistov. — Koncert ciganske godbe. — LONDON 19.15: Koncert lahke godbe. — 19.45: Simfoničen koncert lahke glasbe. — 21.35: Mešan večer. — 22.45: Presenečenja. — 23: Godba za ples. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 21: Kalmanova opereta »Čardaška kneginja«. — STOCKHOLM 18.30: Reproducirana glasba. — 19.45: Koncert vojaške godbe. — 21.40: Orkestralen koncert lahke godbe.

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelek »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglas priobčen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Mali oglasi

Kdor hoče da se mu pošlje po pošti naslov ali kako drugo informacijo tičočo se malih oglasov naj priloži v znamkah sicer ne bo prejel odgovora! **2 Din**

CENE MALIM OGLASOM:

Ženitve in dopisovanja ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je uposlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčujejo. Št. ček. rač. pri Pošt. hranilnici v Ljubljani, 11842.

Službo dobi

Krojaškega vajenca sprejme takoj Alojzij Bele, Vižmarje 60 — Št. Vid nad Ljubljano. 21658

Pek. pomočnika mlajšega, najraje z dežele sprejme takoj »Parna pekarna«, Hrastnik. 21656

Manikerko in frizerja (ko) za dame, dobro izurjena za Bled išče salon Mila, Ljubljana, Dunajska c. 7. 21644

Dekle pridno in pripravno, ki bi se rado brezplačno izučilo kuhanja sprejme gostilna »Pri šestici« v Ljubljani. 21637

3 čevljar. pomočnike sprejme takoj Jos. Kremesec v Metliki. 21623

Skladiščnika verziranega v lesni manipulaciji, navajenega poslovati z železniško upravo, energičnega, sprejmem — Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in zahtevo plače na poštni predal št. 143. 21618

Knjigoveškega vajenca sprejmem. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 21559

Vajenca za zlatarsko obrt, pridnega in poštenega išče Kajo Delić, zlatar v Ljubljani, Vidovdanska cesta štev. 2. 21280

Verziran detajlist manufakturne stroke — z daljšo prakso, dobi mesto. Pismene ponudbe na tvrdko A. & E. Saaberne, Ljubljana. 21682

Kontoristko mlajšo moč, event. začetnico sprejmem. — Obširne ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Samostojno mesto«. 21717

Učenca poštenih staršev z dobrimi šolskimi spričevali sprejme takoj v trgovino v mešanim blagom tvrdka Alojzij Hotko, Šuštarski most. 21677

Slikar. in plesk. pomočnike ter vajenca sprejme Valentin Sunko, Celje, Aškerčeva 7. 21665

Učenko sprejmem v slaščičarno — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21569

2 dobri pletilji sprejme takoj M. Pretnar, Podbrezje, Gorenjsko. 21676

Več pomočnic izurjenih za fina francoska dela sprejme modni salon Mihalič, Lingarjeva ulica št. 2. 21694

Zdravo dekle pridno, ki se je mogoče že nekoliko učilo šivanja — sprejmem takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21703

Učenca z dobro šolsko izobrazbo (6 razr. ljudske ali 2 razr. meščanske šole) sprejmem takoj v trgovino z mešanim blagom na deželi. Ponudbe na podružnico Jutra v Mariboru pod »Poštenost« 21687

Več mizarjev prvovrstnih za pohištvo in notranje opreme sprejme A. Amann, tovarna pohištva, Tržič. 21678

Več pletilj dobro izurjenih sprejme takoj tovarna »Ika« v Kranju 21675

Delavec samski, zanesljiv in trezen, z majhno kavcijo, dobi stalno službo v garaži za čiščenje avtomobilov. Predstaviti se v nedeljo ali delavnik od 6—7 zvečer pri Josipu Stupica, Slomškova ulica 6. 21711

Brivski pomočnik dober babi štuce: dobi takoj stalno mesto. — Franc Vraničar, brivec — Škofja Loka. 21714

Natakarico sprejmem v gostilno »pri Štefanu«, Miklošičeva c. 4. 21702

Kolarskega vajenca in pomočnika sprejme M. Fajfar, izdelovalnica auto-karoserij, Ljubljana, Trnovska ulica 25. 21725

Pošteno dekle samostojno sprejmem k 2 leti staremu fantku ki bi opravljala tudi druga hišna dela. One, ki stanujejo doma imajo prednost. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 21564

Učenko sprejme takoj »Tehnika« — Josip Banjai, Ljubljana — Pražakova ul. 19 (Ljubljanski dvor). 21720

Kroj. pomočnika za velike kose sprejmem takoj. Prednost imajo izvežbani v izdelavi železničarskih uniform V. Avberšek, Pragersko — pri kolodvoru. 21749

Trgovski pomočnik (pomočnica) dobi mesto v trgovini z mešanim blagom. Pogoj: vojaščina prest. dober prodajalec. Starejše moči imajo prednost. Na top od 15. junija do 15. avgusta. Ponudbe na naslov: J. Razboršek, Šmartno pri Litiji. 21734

Šofer - mehanik dobi stalno službo. Nastop od 15. junija do 15. avgusta. Ponudbe na naslov: J. Razboršek, Šmartno pri Litiji. 21736

Trgovski potniki

Trgovski potnik z daljšo prakso dobi stalno službo. Prednost imajo potniki čevljarske stroke in s šoferskim izpitom. Nastop od 15. junija do 15. avgusta. Ponudbe na naslov: J. Razboršek, Šmartno pri Litiji. 21735

Knjige

Kupimo knjigi: Sienkiewicz, Mali vitez — Iz viharja v zavetje. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. 21638

Pouk

Prva oblast. koncesijonirana **šoferska šola** Garmarnik Ljubljana (Jugo avto) Dunajska cesta 36 telefon 2236 Strokovnjaški teoretični pouk in praktične vožnje na različnih modernih avtomobilih, s pričetkom vsakega prvega 254

Trimesečni tečaj za strojno pletenje se otvori 1. julija. Poučevalo se bo pletenje na raznih sistemih strojev, krojenje, šivanje, izdelava itd. — Prijave sprejema. Zasebno oblastveno prijavljeno učilišče Gizela Franzl, Privoz št. 10 — Ljubljana. 21088

Zaslužek

Pozor, potniki, zastopniki, penzijonisti Mesečno fikno plačo do 1500 Din kakor tudi največjo provizijo za prodajo raznih izvrstnih predmetov (slike na platnu itd.), kavcija 50 Din, nudi edinole samo tvrdka Specialimport, Ljubljana — poštni predal št. 174. 21203

Zastopnike sprejme realitetna pisarna Društva hišnih posestnikov v Ljubljani, Salendrova 6, v vseh mestih in večjih krajih Slovenije. Istotam se sprejmejo zastopniki domače večje zavarovalnice po vsej Sloveniji. Vpoštevali se bodo samo posestniki in državni vpokojenci. 21754

Službe išče

Kot učenka v trgovini z mešan. blagom z oskrbo v hiši želi mesta 16 let stara, zdrava, pridna in poštena deklica, z 4 razr. mešč. šole, vešča poleg slovenščine tudi nemščine. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Vesela bodočnost v trgovini«. 21697

Inteligenten Rus srednjih let, solden, vešč slovenščine, išče mesto skladiščnika, ekspedijenta ali kaj sličnega. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Četrtek 3«. 20963

Gaterist-brusač išče službo. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 21417

Dojilja Nesrečna nezakonska mati, zdravniško preiskana — popolnoma zdrava, prevzame mesto dojilje pri boljši in dobri rodbini. Z zaslužkom bi dala nezakonsko dete v rejo dobrim ljudem. Ponudbe na naslov »Dojilja« na ogl. oddelek Jutra 21373

Deklica s 4 razredi meščanske šole se želi izučiti v brivskem salonu. Cenj. ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Frizerka«. 21691

Deklica druge meščanske šole, brez staršev, želi mesta učenke v frizerskem salonu ali pri šivilji. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Deklica 15«. 21695

Pisarniška moč izvrstna, išče mesta v banki, zavarovalnici ali pa pri kakem večjem podjetju. Izboren saldokontist — vešč več jezikov. Ponudbe prosi pod »Sposoben in spreten« na oglasni oddelek »Jutra« 21742

Dekle vajeno trgovine, želi premeniti službo. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Dekle« 21753

Izobražena deklica z znanjem klavirja išče takojšnje službe k otroku ali starejši dami. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 21748

Prodam

Puhasto perje razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg po Din 38 kg. Izkoristite priliko — dokler traja zaloga. L. Brozović, Zagreb, Ilica 82, kemična čistilnica perja. 189

Izborno koso za 20 Din dobite samo pri tvrdki Franc Stupica v Ljubljani, Gosposvetska cesta št. 1 144

Športni voziček otroški, dobro ohranjen prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21699

Odpadke od parketov, bukove in hrastove, za kurjavo dostavlja po nizki ceni na dom V. Scagnetti, parna žaga v Ljubljani — za gorenjskim kolodvorom. 108

Stanovanj. barako novo, s strešno opeko krito prodam na Kodeljevem. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21400

Železen štedilnik še dobro ohranjen poceni prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 21729

Moško kolo (Dürkopp) dobro ohranjeno **in otroški voziček** naprodaj na Valvazorjevem trgu 7/II — levo nasproti križevniške cerkve. 21730

Motorna vozila

Motorno kolo malo vožено, nov model »Pegeut 350« radi bolezni ugodno proda Battelino, Černuče pri Ljubljani. 21672

Lancia-Lambda voz, štirisedežen, v najboljšem stanju, drž. taksa plačana, radi bolezni takoj ugodno proda Srečko Vršič, Ljubljana, Gledališka ul. 4 21745

Vrednoti

Švicarske ure najboljše kupite samo pri »Otipiati«, Beograd, Kralja Petra 64, mezanin. Zahtevajte brezplačen cenik za ure na odplačilo in za gotovino. 20553

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah **Černe — juvelir** Ljubljana, Wolfova ulica 3 88

Pohištvo

Nekaj pohištva radi selitve naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 21634

Kupim

Otroški voziček športni kupim Zajc ml., brivec, Pražakova 15. 21727

Železne sode dobro ohranjene kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »R 100« 21737

Ledno omaro (Eiskasten) že rabljeno ali novo, za gostilno, predelano za sodčke in steklenice, najraje z montirano zračno pumpo kupi Rudolf Lovšin, gostilničar v Sodražici. 21738

Kapital

10.000 Din brez obresti posodim tistemu, ki mi preskrbi stalno lahko službo. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Posojilo«. 21648

Za 20.000 Din brezobrestnega posojila dam prosto stanovanje za 5 let v novi hiši. 10 minut od Celja. — Ponudbe pod »Prosto stanovanje« na podružnico »Jutra« v Celju 21686

10.000 Din posojila iščem za takoj proti visokim obrestim in zastavim visoko protivrednost v novi zlatnini, urah in drugem ter krijem z menico. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Skrajno varno«. 21752

Posestva

Tvorniško poslopje v lepem kraju na Gorenjskem, z vodno silo in z električno napeljavo, s krasnim stanovanjem ugodno prodam. Vprašanja na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Tovarniško poslopje« 21154

Hiša v kateri je dobro upeljana pekarna in špecerijska trgovina nekdaj Herman Prager, v Ljutomeru na prodaj. Ponudbe poslati g. Radivoj Kosmanović, Biskupa Markoviča ul., Banjaluka 21591

Sodavičarsko obrt dobro urejeno in vpeljano, v ugodnem kraju, čez 120 stalnih odjemalcev, prodam ali oddam v najem. — Resne ponudbe pod šifro »Sodavičar« na oglasni oddelek »Jutra«. 21545

Mizarska tvornica v Beogradu naprodaj. Vsa oprava, popolnoma urejena za delo. Parni pogon s cirkularno. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra« 21210

Lokali

Suho klet 5 × 15 poleg kina »Matica« oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra« 21670

Velike trg. lokale za železnino, špecerijo ali kako drugo obrt oddam na Valvazorjevem trgu 7/II — levo nasproti križevniške cerkve. 21731

V najem

Mesnico v večjem industrijskem mestu oddam v najem. Dobičkanosna naložitev denarja tudi za mesarje, ker koncesija obstoji. — Ponudbe pod »St. 60« na podružnico »Jutra« v Celju. 21668

Pridelki

Naravni cvetlični med razpošiljam. Poštni paket 5 kg 115 Din franko — Franc Markelj, čebelar, Vrhnika. 21572

Les

Gorivo — drva staro in sveže, postavljeno v vagon nakladalne postaje, kupujem v vsaki množini. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »O. S. Z.« 21540

Jelovega žamanja kupim cele vagone. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Žamanje« 21690

Dijaška stanovanja

Dijaška stanovanja za prihodnje šolsko leto preskrbuje gospa Likar, Poljanska cesta 87 — vila Bergman. 21700

Dijaka (nižješolca) iz boljše hiše sprejmem v prav dobro oskrbo s prihodnjim šolskim letom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21723

Stanovanja

Sobo s kuhinjo iščem za julij ali avgust. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Novoporočena«. 21639

Stanovanje 2 sob in kuhinje oddam s 1. avgustom v Trnovem — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21698

Stanovanje sobe in kuhinje, za avgust išče zakonca brez otrok, vse dan odsotna. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Avgust« 21685

Stanovanje 2 sob, kuhinje in pritiklin oddam mirnim strankam s 1. avgustom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra« 21692

Solnčno stanovanje v sredini mesta, obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pritiklin, po mogočnosti tudi kopalnice, išče miren zakonski par brez otrok. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Za 1. julij« 21726

Stanovanje 4—5 sob, komfortno, na prometnem kraju iščem. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Zdravnik« 21505

Stanovanje 2 sob, kuhinje in pritiklin, z elektriko, na periferiji Tržaške ceste oddam s 1. julijem, event. pozneje mirni stranki. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 21732

Sobe

Sobo oddam 2 gospodičnama. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21671

Sostanovalca sprejmem na Krakovskem nasipu št. 16. 21683

Opremljeno sobo snažno, s posebnim vhodom in elektriko oddam s 1. julijem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21701

Dve sobi z vso oskrbo oddam 2 boljšima gospodoma vpokojencema. Miren kraj in ljubezniva postrežba. — Josip Sulgaj, Domžale štev. 74. 21674

Sobo strogo separirano, v centru mesta oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 21709

Sobo oddam v Sp. Šiški, Polakova ulica 17. Poizve se istotam. 21707

Lepo, solnčno sobo parketirano, z elektr. razsvetljavo oddam 1 ali 2 gospodema z vso oskrbo ali brez na Taboru 5/II — levo. 21715

Sobo za pisarno event. deloma opremljeno, v centru mesta iščem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Separirano«. 21716

Opremljeno sobo lepo, v bližini vlade oddam gospodu. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 21718

Zračno, svetlo sobo 7 minut od centra, z električno razsvetljavo oddam takoj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 21718

Opremljeno sobo svetlo, z elektriko oddam s 1. julijem gospodu. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 21722

Lepo sobo s hrano oddam 2 gospodoma akademikoma, ali zakoncema brez otrok nasproti učiteljišča. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21741

Separirano sobo oddam 2 osebama s 1. julijem. Ogledati med 7. in 9. ter 1. in 3. uro. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 21739

Lep kabinet z vso oskrbo oddam gospodični ali gospodu. Istotam sprejem sostanovalca akademika ali starejšega gospoda v zelo lepo sobo k akademiku, z vso oskrbo, nasproti učiteljišču. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 21740

Boljši gospod išče s 15. junijem sobo s posebnim vhodom. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Boljši«. 21751

Letovišče

Letoviščarji! Hotel-pension vila »Lucija« lastnik Nikola Žic Aleksandrovo — otok Krk idilično lepo ležeče in prijubljeno slovensko letovišče se cenj. gostom naj vljudneje priporoča — Za prospekte, informacije in naročila se je obrniti na lastnika ali na »Posest«, Ljubljana, Miklošičeva c. 4 13429

Krasno letovišče v lastni vili, z velikim vrtom, najboljšo oskrbo, s nemško konverzacijo za 6 šilingov dnevno nudi Schil, Haluschka, Graz Ruckerlberg, Managettaweg 21. 21721

Dopisi

Ivo Srčna hvala! Zdrava. Željno pričakujem svidenja! — 18 5 bila gori. Bodi oprezen. Miljon poljubov — M 21679

Ženitve

Varana v 34 letu, značajna, vestna gospodinja, boljše obitelji, s 45.000 Din gotovine ter vso potrebno balo, želi znanja v svrho ženitve s simpatičnim idealnim gospodom, ki je v dobri poziciji — uradnikom, trgovcem ali boljšim obrtnikom, event. gostilničarjem od 37—48 let. — Vdovci z 1—2 otrokoma dobro došli. Dopise na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Tiha sreča«. 21680

Glasbila

Klavirji Steinway, Bösendorfer, Hölzl & Heitzmann, Förster in Stingl so nesporno najboljši in jih dobite na najmanjše obroke le pri tvrdki **Alfonz Breznik** Ljubljana, Mestni trg št. 3. 20432

Klavir dobro ohranjen poceni naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21724

Živali

Dobermana čistokrvnega, z diplomo, poceni proda E. Jeras, Hranilniška cesta 10. 21673

Izgubljen

Zlata zaponka s perlo se je izgubila 7. t. m. pri ribniku v Tivoliju. Pošten najditelj naj jo odda proti nagradi v oglas. oddelku »Jutra«. 21713

Na velesejmu pri paviljonu Slamič izgubljena 2 ključa dobite nazaj. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 21712

Poročni prstan se je našel. Dobi se v ogl. oddelku »Jutra«. 21710

Obrt

Entla in ažurira takoj Matek & Mikeš, Ljubljana, Dalmatinova 13 — Vezenje oblek Stenski pri predtiskani 10 Din. 76501

Entlanje izvršuje hitro po 1 Din od metra G. Mence, Novi Vodmat, Vodmatska ulica št. 166/I. 13630

Razno

Izjava Za dolgove, ki bi jih napravila moja žena Stanislava Krajec, nisem plačnik od 12. jun. 1929 dalje. Gg. trgovce in druge prosim, da vzamejo to na znanje. — Krajec Ivan, kroj mojster, Ljubljana, Kladezna ul. 24. 21689

Kdor bi vedel kje se nahaja **Justin Gaberšček** iz vasi Vrsno štev. 37 pri Kobaridu, Primorsko, Italija, naj sporoči takoj na naslov: Ivan Gregorič, cukrarnica Rakek. 21719

Pisalni stroji

Pisalni stroj dobro ohranjen prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21549

Pisalni stroj rabljen, v dobrem stanju, če mogoče s cirilico, kupim. Ponudbe pod »Mignon« na oglasni oddelek »Jutra«. 21696

Stroji

Pozor, čevljarji! Radi ogustitve obrti takoj prodam šivalni stroj Pfaff, malo rabljen in čez 100 parov popolnoma dobrih kopit — vse v serijah. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21704

Ključavničarji! Prodam vretensko stiskalnico 45 mm (Spindelpresse) in etružnico, oboje za kovine. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 21706

2 elektromotorja za izmenični tok, 6 in 6½ k. s., 220 volt, zelo dobro ohranjena, prodamo takoj. Pojasnila daje V. Birjak i drug., tvornica keksa, Zagreb, Savska 20. 21733

»Češnje so letos dobro obrodile!« Za zimo jih ohranite najbolje v WECK-ovih čašah za vkuhavanje.

Tovarniška zaloga **Weck** za celo državo pri tv. Fructus, Ljubljana, Krekov trg 10.-I. Maribor: Carl Lotz, in Pinter in Lenard. Celje: Josip Jagodič. Zahtevajte cenik!

F. ČUDEN, Ljubljana Prešernova 1

Poročni prstani

RADIOAKTIVNO TERMALNO KOPALIŠČE RIMSKE TOPLICE SHS

Odlične, proti revmatizmu, protinu, išijasu, nervoziteti in ženskim boleznim. Sezona: maj — oktober. Penzjon: Predsezona Din 60.—, glavna sezona Din 80.— po osebi. Prospekte pošlje kopališna uprava brezplačno. 93-a

Srečke I. razreda so prispele

Žrebanje se vrši dne 8. julija

Naročite srečke takoj pri

L. Pevalek, Židovska ul. 4

Bencinski motor

s 5—7 HP, s cirkularko, **kupim.** — Ponudbe na pošt. predal 242, Ljubljana 7366

Dogodke pred 10. leti!

popisuje dr. Ivan Lah v

Knjigi spominov

Broširana velja Din 30.— v platno vezana Din 40.—

Izdaja knjigarna TISKOVNE ZADRUGE v Ljubljani Prešernova 54 (nasproti gl. pošte)

Pozor obiskovalci kopališča „Ilirije„!

Garderoba za kolesa bo na dvorišču restavracije pri »Levu«, Gosposvetska cesta 16. — P. n. obiskovalcem priporočava krasen senčnat vrt, vedno sveže pivo, izborna vina ter gorka in mrzla jedila. — S spoštovanjem Iv. in R. Herzog, restavracija pri »Levu«. 6 80

Naročajte JAKOPIČEV ZBORNIK pri Tiskovni zadrugi

MAKULATURNEGA PAPIRJA

Za trgovce, za obrtnike, za peke, za mesarje, za industrijo — kg 4 Din

večja množina na razpolago po ugodni ceni

Naslov pove uprava »Jutra«.

G. Th. Rotman:

Gospod Kozamurnik in njegov avtomobil

60.

Gospod Kozamurnik je prestrašen obstal. Ves trd od groze je vzel sliko izpod pazduhe in jo jel ogledovati. O lepi krajini ni bilo več duha ne sluha. Izpremenila se je bila v umazano barvno liso in več ko pol barve se je bilo preselilo na Kozamurnikov suknjič. Slikar se kar ni mogel več premagati. »Hi, hi, hi — ha, ha, ha!« se je zasmejal.

Michel Zévaco 148

V kremljih inkvizicije

Zgodovinski roman.

Bikoborba je bila dvorna prireditev in nihče ji ni mogel prisostvovati drugače kakor na kraljevo vabilo. Za te goste so bili zgrajeni odri. Okna in balkoni hiš zunaj odrov so bili določeni za veliko gospodo. Kralj sam si je bil pridržal balkon svojega dvorca. Ta prostrani pomol je bil slavnostno okrašen s tkaninami in ovetjem, tako da je nalikoval razkošni tribuni. Za kraljem je bilo zbrano vse najimenitnejše dvorjaništvo.

Ljudstvo se je prerivalo spodaj na trgu, na prostorih, ograjenih z vrvmi in zastraženih po vojnikih. Smelo se je tudi stiskati pod stebreniki, kjer je bilo gneče in slabega zraka še več, razgleda pa dosti manj nego drugod.

Plemič, ki mu je bilo nastopiti na bikoborbi, si je navadno postavil šator in ga okrasil s svojim grbom. Tu si je s pomočjo svojih slug nadel bojno opravo, semkaj se je vrnil počivat, če je ostal v boju cel, in semkaj so ga zanesli, ako je bil ranjen ali celo mrtev. Poseben prostor je bil namenjen njegovemu konju; tudi spremstvo je imelo svoj šator, če je bilo veliko.

Da se ne bi popolnoma izneveril šegi, je bil tudi Torero že zgodaj prispel na borišče ter jel nadzorovati delavce, ki so postavljali njegovo zavetje. Zastav in drugih okraskov si ni mogel privoščiti; majhen, skromen šator mu je zadoščal.

Drug bikoborci so prihajali v areno od glave do nog zaviti v železje; celo njihovi konji so nosili bojni oklep. Ne tako don Cesar. Njemu se je zdel težki oklep premalo okreten in borba s konja mu ni bila po godu; zato je nastopal peš, v preprosti, a okusni plemiški obleki, ki je prijetno uveljavljala njegov vitki stas.

Vse njegovo orožje sta bila satenast plašč, ki ga je nosil preko roke, da je z njim dražil in odvračal bika ter majhen paradni meč iz najžlahtnejšega španskega jekla. Ta meč je bil namenjen samo za primer skrajne nevarnosti. Nikoli ga še ni bil izdrl v kak drugi namen kakor zato, da je s čudovito spretnostjo snel biku šop trakov, nekrvavo znamenje zmage. Časih mu je v svoji drznosti celo z roko stegal to dragoceno trofejo. Torero je zmerom rad izzival bika in ga dražil do besnosti, toda raniti ni hotel uboge živali nikoli.

Njegovo spremstvo sta bila navadno dva tovariša, ki sta mu pomagala po svojih najboljših močeh, čeprav jima don Cesar ni puščal veliko posla. Nobena zvijača, nobena ukana žvali ga ni našla nepripravljenega. Kadar je postal položaj nevaren, sta tovariša izkušala odvrniti bikovo pozornost. To je bilo vsa njuna vloga in strogo jima je bilo prepovedano s kakim zavratnim sunkom podreti žival, kakor so radi delali strežaji drugih torerov.

Ko je dospel na mesto, ki je bilo zanj določeno, je Torero z nejevoljo spoznal na sosednjem šatoru grb dona Iniga de Almarana. Torero je dobro vedel, da je bil Barba Roja v svoji živalski zaljubljenosti že večkrat poizkusil dobiti Giraldo v svojo oblast. Vedel je, da dela Centurion za račun kraljevega psa-krvaša in misli, da mu je zaradi tega vse dovoljeno. Lahko si mislimo, da mu taka sosedščina, čeprav morda ni bila nameravana, ni mogla biti prijetna.

Na žalost — ali morda na srečo? — so bili tisti, ki so nastopali pri bikoborbah, v podobnem položaju kakor oficirji v ukazni službi. Ni jim bilo dovoljeno dajati duška svojim čuvstvom. V drugih okolnostih bi bil don Cesar vsekako izzval Rdečebradca na dvoboj, a tu se je moral sprijazniti z njegovim sosedstvom in zatajiti svojo slabo voljo.

Preden se je odpravil na trg Sv. Frančiška, je imel don Cesar z Giraldo velik prepir. Na vse načine je zaklinjal ljubljenko, naj ne hodi na bikoborbo in naj ostane skrita v gostilni »Pri stolpu«, toda dekle ga ni hotelo poslušati. Vedela je, da utegne postati današnji dan usoden za njenega izvoljenca; zato je hotela biti z njim. Za nič na svetu ga ne bi bila prosila, naj se ne izpostavlja nevarnosti: to bi se ji bilo zdelo strahopetno. A prav tako je ne bi bil z ničimer udržal, da ga nebi bila spremila na kraj, kjer mu je pretila smrt.

Torero je moral odnehati. Giralda se je kar najlepše oblekla in odšla z zaročencem, da se pridruži radovedni množici. Prisotnost dona Cesarja ji je pomagala, da se je prerila v prednje vrste. Dobila je prostor, s katerega je mogla videti vse podrobnosti Cesarjevega boja z bikom; in to je bilo vse, česar je potrebovala.

Seveda bi bila rajša sedela na enem izmed okrašenih odrov, ki jih je videla okoli trga. A kdor je hotel stopiti nanje, je moral biti kraljev gost in kraj je vabil samo plemiče. Previsoke so bile take sanje za ubogo cigančico!

Znana in priljubljena ni bila nič manj od Torera samega. Vsi moški so se ji vljudno umikali in če se je kaka botra ujedala, ker je deklica preveč neučakano silila naprej, so se brž začuli glasovi:

»Tiho! To je Giralda!«

Ali se hočete pomladiti?

Dr. Richard Weiss v Berlinu, glasoviti zdravnik je vzbudil veliko senzacijo v znanstvenih krogih s svojimi preparati »Virilin« in »Fertilin«. Te tablete, pripravljene na znanstveni bazi in osvetljene z ultravioletnimi žarki, pomlajujejo v sorazmerno kratkem času na upravičen in naravni način. One obnavljajo celokupni organizem, pomlajujejo telo in duh, deluje proti psihičnim depresijam, pomlade in napno kožo, pobijajo osalivanje, skratka pomlajujejo na dovršen način. Tablete »Virilin« in »Fertilin« niso nikako čarobno sredstvo, nego znanstveni preparati, ki temelijo na kliničnih poskusih. Na razpolaganje so tisoči zahvalnic in priznanic zdravnikov in odjemalcev, od znanstvenih zavodov, bolnic, sanatorijev i. t. d.

Da vas upoznamo s temi izbornimi znanstvenimi preparati, razpošiljamo franko in

zastonj 10.000 knjig

z umetniškimi slikami v več barvah. Ako torej želite pošiljatev ene take knjige (odprto kot tiskovino), pišite nam samo karto s svojim naslovom. Če pa želite, da se Vam pošlje knjiga v zaprtem ovitku brez zunanjega napisa vsebine ali naše tvrdke, izvolite poslati 2 Din v znamkah za porto.

Obrnite se takoj na naslov:
Dr. RICHARD WEISS,
Jelačićev trg štev. 20/24. Zagreb.

Ležalne stole

po 140 Din
po povzetju 150 Din
nudi
Rudolf Radovan
tapetnik
Krekov trg štev. 7.

Malinovec
Oranžada
Limonada
Na drobno
Na debelo
Josip Vitek
Ljubljana
Sv. Petra cesta 13

ŠTAMPILJE
pečate
etikete, graverstvo
SITAR & SVETEK
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 13

Zahtevajte brezplačno **cenik** s 1000 slikami

Roskopf ura 49 Din, ura na sidro (ankerica) nekoliko boljše izvršitve, s triletnim jamstvom 65 Din. — Ista original patent precis. Roskopf ura na sidro, pravi nikelj, kolesje nepristopno prahu, tekočo vse v rubinih, posebno točna, petletno jamstvo
98 Din.
Omega, Doxa in druge ure ceneje kakor povsod drugod
Budilka 64 Din
z dvema zvoncema in trileetnim jamstvom
69 Din
A. KIFFMANN,
Maribor št. 36-a
specijalist samo za boljše ure

NEČISTO KRI
katar v želodcu in nervoznost
lečio „Sigmargy." pastilje
Najnovejša in najboljša iznajdba francoskega učenjaka DR. POMARET-a — Pariz. Po četrti škatlji (180 pastil) postane kri čista; želodec je gotovo izlečen, a nervoznost se zelo zmanjša. Kdor dosedaj ni poskusil, naj poskusi, pa se bo po prvi škatlji uveril o vrednosti tega leka.
Odobreno z rešenjem Ministarstva Narodnog Zdravlja Nr. 43367. Navodila pošlje proti vpošljatvi 2-din. znamke:
JOSIP PANTIĆ, BEOGRAD
Kraljice Natalije 5 (v dvorišču)

Trgovski pomočnik
starejša moč, dober manufakturist in špecerist, se išče. Verziran železninar ima prednost.
764 **Alojz Remic, Dravograd.**

VLAHOV

ELIXIR, ki krepi in zdravi želodec, je edino
R. VLAHOV
odlikovan na vseh svetovnih izložbah.
Ime VLAHOV z našo etiketo je zaščiteno po vseh državah sveta.
ČUVAJTE SE PONAREJANJ!

En gros **Specijalna trgovina vozičkov in koles** En detail
V zalogi kolesne opreme in igrače za otroke
Renoviranje koles, vozičkov in šivalnih strojev
ZEMELROK OTON
Tržaška cesta — Glince Marijin trg 8

7795

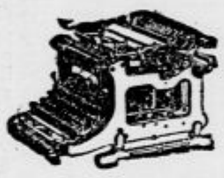

25 pisalnih strojev
različnih sistemov in sicer:
Smith & Bros, Continental, Ideal, Halda, Adler, Mercedes, Underwood, Remington itd. je poceni na prodaj.
ANT. RUD. LEGAT & Co.,
prva specijalna trgovina s pisalnimi stroji
Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100

Zastonj Vam pošljemo na ogled eno številko ilustrirane revije
Domači prijatelj
in
Naš obzor
6838
Pišite dopisnico na upravo, Ljubljana, Miklošičeva c. 13.

Prodamo stabilno, vročeparno
Lanz-lokomobilo
100 PH, 210 obratov in 1 generator za vrtilni tok, 500 volt, 100 KV amp., oba stroja sta v najboljšem stanju. Vprašati pri Elektrarni Fali d. d. Maribor.

Natečaj za vodjo in nadmlinarja nekega mlina
(kapac. 3 vagonov)
Vodja-strokovnjak in popolnoma vešč nadmlinar, oba z dališo prakso dobita službo. Plača po dogovoru. Nastop službe v juliju 1929. Pismene ponudbe z dokumenti je vposlati pod šifro »Nadmlinar« na fo. Publicitas a. d Beograd, Kralja Milana ulica 58 do 18. junija 1929. 7837

Srečke državne razredne loterije
I. razreda 18. kolo katerih žrebanje bo 8. julija
so pripravljene za prodajo od 8. junija in jih pošiljamo v vsa mesta naše države z načrtom in občnimi pravili in z mojo ček. nakaznico, po kateri se denar vplačuje po prejemu srečk. Cena srečkam je: 1/1 100 Din, 1/2 50 Din, 1/4 25 Din.
Postopek v poslovanju in postrežba najkulantnejša in na obče zadovoljstvo kupcev srečk iz moje trgovine. Zato naročite in zainteresujte svoje znance, da jih tudi oni naroče v kolekturi glavnega pooblaščenega prodajalca srečk 7.94
SLOBODANA M. VASIĆA, Beograd, Makenzijeva 32.

Stoewer
srednji pisalni stroj za potovanje in pisarno, konstrukcija in materijal prvovrstna. Plačilne olajšave.
Lud. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ulica štev. 6
Telefon štev. 2980

Najboljši in najekonomičnejši
elektromotorji
iz znanih čeških tovarn
Škodovi Zavodi v Plznju
se nahajajo v velikosti 1/4 do 30 k. s. stalno v naši zalogi v Ljubljani. — Obrnite se na:
Zastopstvo Škodovih Zavodov
Ljubljana, Šelenburgova ul. 7.
Telefon 2966. 97 a

LESNO VOLNO
(Holzwolle) vseh dimenzij, zelo lepo, suho blago,
KRPE ZA ČIŠČENJE
bele in barvaste (desinficirane in prane)
dobavlja BARZEL k. d. Zagreb, Ulica Venc. Novaka 10. 7806

Dvokolesa najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri, zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od preprostega do najfinejšega, in igračni vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika. Ceniki franko. Prodaja na obroke.
»TRIBUNA« F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovška cesta 4.

„Zacherlin"
staroznano najučinkovitejše sredstvo za uničevanje vsakovrstnega mrčesa, uniči popolnoma muhe, bolhe, stenice, molje, ščurke, mravlje itd. ter njih ličinke. Zahtevajte ga samo v originalnih steklenicah in škatlijah z napisom »Zacherlin«. 6913

Zahtevajte od svojega trgovca da prodaja
originalno
Jugobanat-patent-moko
pri kateri bo sicer nekoliko manje zaslužil pač pa boste vi bolj zadovoljni s svojim kruhom in pecivom.

Graver
prvovrsten delavec za mešano delo (ploščato graviranje pogoj) dobi službo v Zagrebu. — Ponudbe na Interreklam d. d., Zagreb, Marovska ulica 28 — pod »Graver P-1549«. 7848

MON PARFUM
BOURJOIS
PARIS
MR. PH. BELA VARY
Račkoga ulica 7 a
ZAGREB

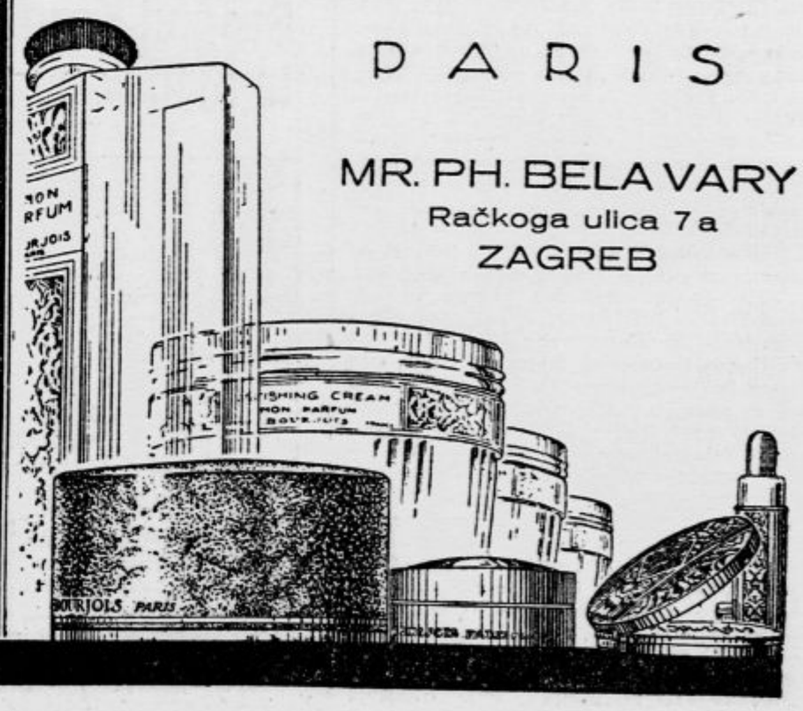

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.